HAFTA

No. 235 26 Mart 1954 Krş. 50

Yıldızınıza Bakıyoruz

26 Mart'tan
1 Nisan'a kadar

Doğum tarihine göre, her hafta bu sütunlarda talihinizi bildiriyoruz. Yalnız bundan faydalanmak için, mutlaka dünyaya geldiğiniz günü bilmeniz lâzımdır. Sizlere güzel günler diliyerek yıldızınızı okumağa başlıyalım.

* * *

KOÇ BURCU

(21 Martla 20 Nisan arasında doğanlar): Samimî olmaya çalıştığınız kimseye karşı kullandığınız kozlar pek isabetli olmuyor. Biraz daha kafa yormanız icap ediyor. Sıhhi bakımdan bir değişiklik olacak. Hareketlerinize dikkat etmeniz lâzımdır. Meslekî hayatınızda sizi çekemeyenler var. Kendinizi koruyunuz. Bilhassa yüzünüze fazla tebessüm edenlere dikkat ediniz.

BOĞA BURCU

(21 Nisanla 21 Mayıs arasında doğanlar): Kısa bir müddet için kendi fikir ve tahminlerinizi, hariçten gelecek her türlü nasihat ve tesirin üzerinde tutun ve sadece onları nazarı itibare alın... Arkadaşlarınızdan biri, sizi ziyadesiyle methedecek; bu hâdise kulağınıza kadar gelecek ve epey haz duyacaksınız... Sevdiğiniz kimse sizden yüz çeviriyor gibi gözükecek. Fakat aldırmayın, bu bir denemeden ibarettir.

İKİZLER BURCU

(22 Mayısla 21 Haziran arasında doğanlar): Her geçen gün biraz daha canınızın sıkılmasına yaramaktan başka bir işe yaramıyor. Bazen sıkılganlığınızın farkına varmıyorsunuz ama gayesizlik te can sıkıntısından ileri gelir. Biraz kendinize bakınız. Kendisiyle alâkadar olmanızı isteyen birisi var. Onu arayıp bulmak sizin elinizdedir. Sıhhatiniz normale doğru gidiyor. İşlerinizi ve hareketlerinizi tam bir şekilde tanzim ettiğiniz takdirde ümitli günler yakınlaşacak.

YENGEÇ BURCU

(22 Haziranla 23 Temmuz arasındoğanlar): Sıhhî bakımdan normalsiniz. Bu günlerde bir değişiklik de olmıyacak. Hissi bakımdan gene fevkalâdesiniz. Bu günlerde hafta sonuna doğru bir toplantıya gitmeniz muhtemel. Arkadaşlarınızla olan münakaşalarınız lehinize neticelenecek. En yakınınız olan kimse, bu günlerde size bir sürpriz hazırlıyabilir. Neş'eli geçecek bir hafta.

ASLAN BURCU

(23 Temmuzla 23 Ağustos arasında doğanlar): Önünüzdeki hafta içinde hissiyatınız hemen daima ayakta olacak. Bu vaziyeti kontrol altına almadığınız takdirde zarar görürsünüz... Aklınıza hiç gelmeyecek birinin, aleyhinizde bulunduğunu işitmek epey canınızı sıkacak. Fakat diğer yandan, sevdiğiniz kimsenin bunlara hiç ehemmiyet vermediğini işitmek teselliniz olacak.

BAŞAK BURCU

(24 Ağustosla 23 Eylül arasında doğanlar): Bu günlerde bir şeye fazla sevinmişsiniz veya pek yakında sevineceksiniz. Bu daha ziyade hissî hayatınızda vuku bulan bir hadiseden dolayıdır. Kalbinizin sesini dinleyerek daha da çok sevinmek elinizdedir. Günlük meşgaleleriniz çok vaktinizi alıyorsa da bazen bu sizin işinize de yarıyor denilebilir. Bu bakımdan meslek hayatınız hakkında bir şey söylenemez. Pek yakında bir yolculuk yapacaksınız.

TERAZİ BURCU

(24 Eylülle 23 Ekim arasında doğanlar): Bu günlerde bir mektup almanız muhtemel. Meslek hayatında sizi çekemeyenler var. Kendinize dikkat etmelisiniz. Bilhassa iki yüzlü insanlardan korkmanızı tavsiye ederiz. Hissi bakımdan kendinize güveniniz olsun. Zira işleriniz yoluna giriyor. Bugüne kadar iyi gitmedi ise, yakınlarda yapacağınız bir hareket buna müessir olacak. Sıhhatiniz iyidir.

AKREP BURCU

(24 Ekimle 22 Kasım arasında doğanlar): Üzücü bir hadisenin hafta sonuna doğru vukua gelmesi muhtemel. Temkinli hareket ediniz. Vaziyetinizi kontrol eden birisi var. Bilhassa meslek hayatında iş-

(Devamı 43. Sayfada)

HAFTA

Sayı: 235 Cilt: 10

26 Mart 1954

Memleket ve dünya hâdiselerini takip eder, haftanın en seçme yazı ve resimlerini verir, siyasî mecmua

Sahibi ve umumî neşriyatı fiilen idare eden:
TAHSİN DEMİRAY

Hazırlıyanlar:
Cemil Cahit CEM, Sezai SOLELLİ ve Oğuz ÖZDEŞ

Sayısı 50 kuruş. Yıllık abonesi (50 sayı) 25, altı aylığı 12,5 lira. Dış memleketler için yıllık aboneden ayrıca 5 lira Posta ücreti alınır.

Yayınlayan:
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi 36, İstanbul
Telefon: 23714
Basıldığı yer:
TÜRKİYE BASIMEVİ

Kapak resmimiz:
MARİ BLANCHARD
(Foto: Universal - Int.)

OSMAN AĞBEY Dolmuşçu

(Hazırlıyan: Paradi Fotoğraf Stüdyosu)

— Dolmuşa bir! Şimdi kalkıyor...

— Aksaray, Bayezit... Bir, iki...

— Buyurun beyim!... Hemen gidiyoruz..

— Dolmuş.. Elli kuruş... Bir, iki!..

— Kalkıyor... Haydi.

— Anlaşıldı,parsa toplamaktan başka çare yok.

Teninizde
Fark Ettiğiniz
BURUŞUKLUKLAR
SİZE ÜMİTSİZLİKMİ
VERİYOR?

KREM PERTEV
SİZE YENİ BİR
TERAVET
VAAD EDİYOR
DÜZGÜN BİR TENE
SAHİP OLMAK
ELİNİZDEDİR.
SABAH VE AKŞAM
KREM PERTEV
KULLANINIZ.

Krem
Pertev

DÜNYADAKİ KREMLERİN EN İYİSİ...

CREME TÊTE D'OR

ALTINBAŞ KREMİ

Hiç Bir Krem Sizi
ALTIN BAŞ Kremi Kadar
Güzelleştiremez.

Davetlere Çağrılmayan Kadın

NE KUSURUM VAR KARDEŞ ANLAMIYORUM... GEÇEN GÜN, SUPHİNİN, BU AKŞAMKİ TOPLANTIYA LEYLA GELİRSE BENDEN PASO... DEDİĞİNİ KULAKLARIMLA İŞİTTİM
ŞEKERİM, GÜZELLİK BAKIMINDAN TANRI SENDEN HİÇ BİRŞEY ESİRGEMEMİŞ... GÜCENME AMA SEN GÜZELLİĞİNİ DEĞERLENDİRMEYİ BİLMİYORSUN...

CİLDİMİN VE ELLERİMİN DURUMUNU MU KASTETMEK İSTİYORSUN BUNDA BENİM NE KUSURUM VAR ALLAHAŞKINA
ÖYLE DEME..SENİNKİ İHMALKÂRLIK.. İYİ BİR MÜSTAHZAR İLE BUNUN PEK ALÂ ÇARESİ BULUNUR... BİR CİLT MÜTEHASSISINA GİT

LEYLA DOKTORA GİDER
YÜZÜNÜZÜ VE ELLERİNİZİ BEYAZ SABUNLA YIKIYORSUNUZ... İŞTE BU OLMADI! TUVALET SABUNU KULLANINIZ, MESELA PURO ALINIZ... O ZAMAN CİLDİNİZ KADİFE GİBİ YUMUŞAR, ÇİÇEK GİBİ IŞILDAR.

DOKTORUN HAKKI VARDI...

PURO, TERKİBİNDE KREM HASSALARI BULUNAN FEVKALÂDE BİR TUVALET SABUNUDUR... CİLDİ TEMİZLER... BESLER VE AYNI ZAMANDA KORUR VE GÜZELLEŞTİRİR.

PURO
TEMİZLİK YOLU İLE GÜZELLEŞTİREN FEVKALÂDE BİR GÜZELLİK MÜSTAHZARIDIR

Tuvalet Sabunu 100 de 100 saftır.

Tarihî Kıyafetler Balosu

GEÇENLERDE Ankara'da Fransız Sefaretinde yapılan Tarihî Kıyafetler Balosu büyük bir alâka uyandırmıştır. Ankara'nın siyasi mahfillerinin ve yüksek sosyetesinin tarihi kostümlerle iştirak ettiği bu balo, çok neşeli bir hava içinde geçmiş, bilhassa giyilen elbiselerin orijinalliği, zenginliği ve zerafeti adeta dillere destan olmuştur.

Bu sayfadaki resimlerimiz, bu balodan muhtelif pozlar tesbit etmektedir. Üstte solda, balonun en şaşaalı elbisesini giymiş iki hanımı görüyorsunuz. Sağında, orijinal bir tuvaleti giymiş olan başka bir bayan görülüyor. Ortada, millî Türk kıyafetleri giymiş davetliler, altında, bıyığını büken çapkın bir Osmanlı paşası, yanda eski Fransız kıyafetlerinde danseden bir çift görülmektedir.

(Fotoğraflar: Foto Hikmet - IFA)

BATI ALMANYA BAŞVEKİLİNİN MEMLEKETİMİZİ ZİYARETİ

BATI ALMANYA Başvekili Dr. Konrad Adenauer, hükümetimizin davetlisi olarak 18 Mart Perşembe günü uçakla Ankaraya gelmiş ve 21 Mart Pazar günü Dr. Adenauer ile yapılan görüşmelere dair bir tebliğ yayınlanmıştır. Tebliğde, konuşmaların, her iki memleketin an'anevî dostluk münasebetlerine uygun olarak itimatkâr bir karşılıklı anlayış havası içinde cereyan ettiği, Türk ve Alman devlet adamlarının, milletlerarası siyasî vaziyeti etraflı bir şekilde gözden geçirdikleri, ticarî muvazenenin temini için Almanların memleketimizden daha fazla mal almaları hususunun derpiş edildiği belirtilmiştir. Dr. Adenauer aynı gün Ankaradan İzmire gitmiştir. Alman hükümeti ile varılan iktisadî kararlar etrafında görüşmelerde bulunmak üzere bir Türk heyeti önümüzdeki hafta Almanyanın Bonn şehrine hareket edecektir. Resimde Dr. Konrad Adenauer görülmektedir.

18 MART ZAFERİNİN YILDÖNÜMÜ ★ Çanakkale Zaferinin 39. yıldönümü münasebetiyle 18 Mart Perşembe günü şehrimizde muhtelif teşekküller tarafından toplantılar yapılmıştır. Resimde, Marmara lokalinde yapılan toplantıda Çanakkale gazilerinden bazıları ihtiram duruşunda görülmektedir.

16 MART İTİFALİ ★ 16 Mart şehitlerinin hatırasını anmak üzere 16 Mart Salı günü Edirnekapı şehitliğinde bir tören yapılmıştır. Resim bu törende alınmıştır.

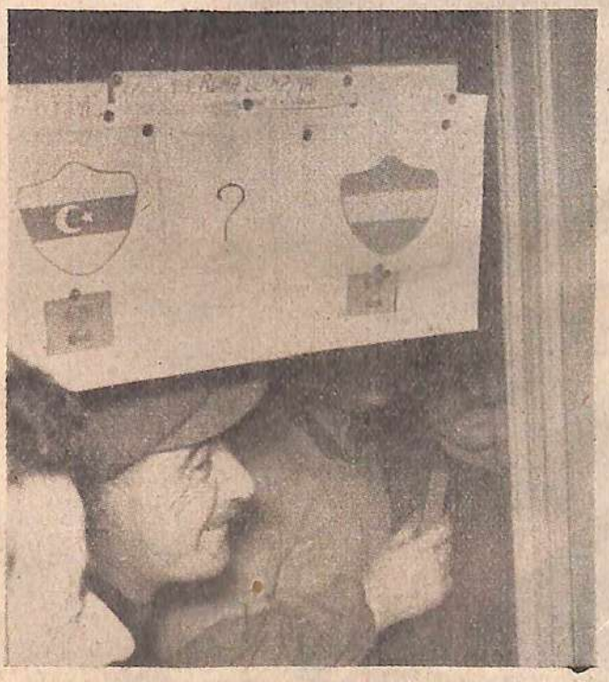

DÜNYA KUPASI FUTBOL MAÇLARI ★ 17 Mart Çarşamba günü Romada Türkiye - İspanya millî maçı 2-2 berabere bitmiş, çekilen kur'ayı Türk takımı kazandığı için İspanya elimine olmuştur.

MÜKÂFAT ALAN G. S. ÖĞRENCİLERİ ★ Galatasaray Lisesinin ilk kısmında çalışkanlıklarından dolayı temayüz eden öğrencilere hafta içinde mükâfat tevzi edilmiştir. Resmimiz, bu mükâfat tevzii töreninde alınmıştır.

Geçen

(15-21 Mart 1954)

Eden'in Kıbrıs'a dair beyanatı

HAFTA BAŞINDA, İngiliz Avam Kamarasında İşçi mebuslardan birinin Kıbrıs'a dair sorduğu suale, İngiliz Dışişleri Vekili Eden, şu cevabı vermiştir:

"Yunanistan ile Kıbrıs'ın münasebetleri hakkında iki taraflı müzakerelerde bulunmasını temin maksadıyla Yunan hükümetinin yaptığı teşebbüsler üzerine, İngiliz hükümeti, Kıbrısın statüsü hakkında bir müzakereye girişilmesini kabul edemiyeceğini açıkça bildirmiştir."

Eden'in bu resmî beyanatı, başpapaz Makaryos ve taraftarlarını büyük bir hayal sukutuna uğratmıştır. Gelen haberlere göre, Makaryos, bu durum karşısında, meseleyi ada halkı namına bizzat Birleşmiş Milletlere bildirmeyi tasarlamakta ve bu müracaatını en yakın bir zamanda yapmayı düşünmektedir. Halbuki, Birleşmiş Milletler anayasası, böyle yapılacak müracaatleri incelemeğe müsait değildir.

Diğer taraftan, İngilterenin bu kat'î durumu karşısında, Yunanistanın da herhangi bir şekilde harekete geçmiyeceği anlaşılmaktadır. Eden'in resmî beyanatı ve katî ifadesi, Kıbrıs adasındaki Türkler tarafından sevinçle karşılanmıştır.

Avrupa Ordusu projesi

MUTASAVVER Batı Avrupa müdafaa camiası için munzam teminat ve kefalet verilmesi mevzuunda üç batı başşehrinde İngiltere, Amerika ve Fransa arasında görüşmelere hafta başında başlanmıştır.

İlk günkü görüşmelerde, İngiltere, eskiden yapmış olduğu fedakârlıklardan daha ileri giderek İngiliz kuvvetlerini Avrupa muhafazasında kullanmıya âmâde olduğunu söylemiştir.

Fransız edibi Duhamel memleketimizde

MEŞHUR romancılardan Fransız edibi Georges Duhamel, 17 Mart Çarşamba günü Adana vapuru ile şehrimize gelmiştir.

Duhamel, gazetecilere verdiği beyanatta Türk hükümetinin davetlisi olarak memleketimize geldiğini ve 70 inci doğum yılına tesadüf eden bu seyahatinden son derece memnun olduğunu söylemiştir.

Türkiye - Suriye münasebatı

ÇİÇEKLİNİN devrilmesinden sonra başa geçen yeni Suriye hükümetinin Dışişleri Vekili Feyzi El Attaşi, 17 Martta Türkiye - Suriye münasebetlerine dair verdiği demeçte şöyle demiştir:

"Türkiye ile eskiden olduğu gibi, şimdi de sıkı münasebetlerimiz vardır. Müşterek mazimiz ile şimdi aramızda mevcut bağları müşahede ederek hakiki münasebetlerimizin dostluk manzarası içinde vücut bulmasını temenni ederiz."

Dışişleri Vekili, Türkiye - Pakistan paktı hakkında da şu mütaleada bulunmuştur:

"Milletlerar asında işbirliğine giden, tecavüzkâr gayelerden uzak ve işbirliği yapan milletlerin gelişmesine yardım edecek çareleri arıyan her hareket, tarafımızdan iyi niyetle nazarı itibara alınacaktır."

Hafta

Süveyş için yeniden müzakereler başlıyor.

MISIR hükümeti sözcüsü, Süveyş ihtilâfına bir son vermek için yeni bir teşebbüste bulunulmasının kararlaştırıldığı hakkında Londradan hafta başında verilen haberi teyit etmiştir.

Sözcü halen çıkmazda bulunan Kanal bölgesinin müdafaası hakkındaki müzakerelerin şu iki anlaşmazlıktan dolayı neticelendirilemediklerini söylemiştir.

1 — İngilterenin, tahliyesinden sonra lüzumu halinde Süveyş üssünün hangi şartlar tahtında batılıların istifadesine arzedileceği.

2 — Kararlaştırılacak bir devre müddetince, üsteki tesislerin bakımı ile meşgul olmak üzere Kanal bölgesinde kalacak birlerce İngiliz mütehassısının nasıl bir statüye bağlanacakları.

Sözcü İngilterenin Kanal bölgesinin Batılıların istifadesine tekrar verilmesi için Türkiyeye vukubulacak bir tecavüzün de sebep sayılmasında ısrar ettiğini söylemiş, "Yani, Türkiyeye bir tecavüz olduğu takdirde İngiltere Süveys üssüne tekrar girmeyi istemektedir" demiştir. Mısır ise, bugüne kadar yalnız Arap memleketlerinden birine bir tecavüz vâki olduğu takdirde üssün Batılılar tarafından kullanılmasına müsaade edileceği hususunda ısrar etmiştir.

Seçim hazırlıkları

2 MAYISTA memleketimizde yapılacak umumî seçimlerin hazırlıkları hafta içinde de devam etmiştir. Partiler, milletvekili adaylarının listesini birçok illerde tamamlamışlardır. D. P. yoklamaları bu hafta içinde yapılacağı halde, Genel İdare Kurulu, hafta içinde Adnan Menderesin başkanlığında yaptığı toplantıda, bilhassa doğu teşkilâtlarıyla temaslar mevsim dolayısiyle güçleştiğinden, milletvekili aday yoklamalarının bir hafta geri bırakılması kararına varmıştır.

Hemen hemen bütün şehirlerde seçim faaliyeti hararetli bir safhaya girmiştir. Türkiye Köylü Partisi, Adanada, Silifkede ve şehrimizde muhtelif siyasi toplantılar yapmıştır. C. H. P. İzmir İl Kongresi de 20 Mart Cumartesi günü İzmirde icra edilmiştir. C. M. P. de büyük bir faaliyete girişmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan mefsuh Millet Partisinin eski lideri olup, bu partinin dağılmasından önce istifa etmiş bulunan Hikmet Bayur, 20 Mart Cumartesi günü bir beyanname yayınlıyarak şöyle demiştir. "Samimî C. H. P. liler. Eğer C. H. P. nin seçimlerde Cumhuriyetçi Millet Partisiyle işbirliği tahakkuk edecek olursa, bu partiden çekiliniz. Çünkü Halk Partisi artık Atatürk ve İnkılâp partisi olmaktan çıkmıştır, hiç olmazsa çıkmak üzeredir. O, Atanın ve inkılâplarının açık düşmanları ile elbirliği yapmıya koyulmuştur."

Sovyetler, bize bir nota verdi

SOVYETLER hükümeti hafta içinde Moskovadaki maslahatgüzarımıza bir nota tevdi ederek, Türkiye - Pakistan paktının tedafüi bir pakt olamıyacağını ve Sovyetlerin güvenliği ile de alâkalı olduğunu ileri sürerek, hükümetimizi protesto etmiştir.

Nota, ne memleketimizde, ne de dünya siyasi mahfillerinde hiçbir alâka uyandırmamıştır.

MAĞARA REHBERİ ★ Resimde görülen Amerikalı Doris Merrik adındaki güzel kadın, Amerikada yapılan bir müsabakada, en güzel Mağara rehberi olarak seçilmiştir.

İTALYANIN GÜZELLİK KRALİÇESİ ★ İtalyan Güzellik müsabakası seçimleri birçok münakaşalara sebep olmuştur. Resimde, hastalandığından dolayı müsabakaya girmiyen, fakat büyük bir favori olarak gösterilen Mirella görülüyor.

ATATÜRK'KIZ LİSESİ TALEBELERİ İZMİRDE ★ Atatürk Kız Lisesi talebelerinden bir grup hafta içinde İzmire gitmiştir.

(Fotograflar: Foto: Hikmet - İFA, Ordu Film Merkezi)

AYYILDIZ HARP OYUNLARI ★ İstanbul Orduevinde bir haftadanberi devam etmekte olan Ayyıldız Harp Oyunları, sona ermiş bulunmaktadır. Resim, bu çalışmalardan bir kısmını tesbit etmektedir.

DEKAN SEÇİMLERİ ★ İktisat Fakültesi Dekanlığına Sadri Ülgener seçilmiştir.

AŞK, HERŞEYE KADİRSİN!

"AŞK, denizlerin üstünden eser rüzgâra benzer. Onun hışırtısını duyarız. Fakat nereden geldiğini, nereye gideceğini bilemeyiz." diyen Börne, bu sözleriyle herhalde yalnız kendi hislerine değil, birçok insanların da ruh duygularına tercüman olmuştur.

Diğer taraftan, aşkı tatlı bir neş'e, fakat zalim bir düşman olarak kabul eden Bailey'den tutunuz da aşkın eski bir masal olduğunu, fakat daima yeniliğini muhafaza ettiğini söyleyen Heinrich Heine'ne varıncaya kadar bir çok edip ve şairler, aşkı türlü türlü tarif etmişlerdir. Bazı şahsiyetler, her ne kadar aşkla alay eder gibi konuşmuşlarsa da, yine de onun azameti karşısında çok defa boyun eğmek mecburiyetinde kalmışlardır. Meselâ Napolyon aşkı "İşsizlerin meşguliyeti, askerin eğlencesi ve hükümdarların engeli" olarak kabul etmesine rağmen, ölünceye kadar Mari Walevska'nın sihrinden bir türlü kendini kurtaramamıştır. Bernard Shaw ise, aşkı mizahî bir ifade ile "Aptallara akıl veren, az akıllılara zekâ katan, fazla akıllılardan aklı alan şey" diye tarif etmiştir.

Aşk, ne kadar tarif edilmeğe uğraşılırsa uğraşılsın, herhalde bu muammanın, tam ve vazıh olarak bir izahını yapmak pek kaabil olamıyacaktır. Objektif olarak düşünürsek, diğer insanların ruh duygularını ve iç âlemini tamamen bilmemize imkân var mıdır hiç?

DİYEBİLİRİZ ki aşk, içimizdeki hislere ortak olabilecek, irademizin dışında tahayyül ettiğimiz ve umduğumuz şeylere karşı duyulan kudretli caizbedir.

Tahayyül edersek, hayallerimizin bir başkasının muhayyelesinde de doğmasını dileriz. Hissedersek, bir başkasının gözlerinin parıldıyarak bizimkilerle kaynaşıp erimesini arzularız. Ve isteriz ki, kalbimizin en hararetli kanıyla tutuşarak titreyen dudaklarımıza, hareketsiz buz parçaları mukabele etsin!

İşte, insanı yalnız insanla değil, mevcut olan herşeyle bağlayan bağ ve kanun budur!

Dünyaya geliyoruz. Yaşamağa başladığımız andan itibaren, içimizde canlanan meçhul bir his, kendi benzerini gittikçe artan bir hararet ve hasretle aramaktadır. Yaşımızla birlikte içimizdeki bu meyil de inkişaf eder. Gençlik çağlarımızda, hayallerimizde süslediğimiz en

★ *Yazan: Oğuz ÖZDEŞ* ★

güzel şeyi, ideal bir timsal olarak, bir kız veya erkek çehresinde görürüz.

RUHUMUZUN içinde bir ruh var ki, hakiki cennetin etrafını çevreleyen, ıstırabın ve kederin ayak atmağa cesaret edemediği âlemi tasvir eder. Biz bütün tahassüslerimizi, ruhumuzun içindeki bu ruha izafe eder ve sevgilimizin, hayalimizdeki çehreye benzemesini isteriz. Ruhumuzun eşini bulması, bizim anlayışımızı kavrıyabilecek bir anlama kabiliyeti ile karşılaşmamız, aynı tatlı sese refakat eden iki hassas sazın telleri gibi, sinirleri bizimkilerle birlikte ihtizaz eden bir vücut ile tanışmamız ve bu vücutta istediğimiz bütün vasıfların toplanmış bulunması... İşte aşkın görülmez ve erişilmez zirvesi budur!

Aşk, bu zirveye erişmek ve arzuladığı kalbi ele geçirmek için insan kudretini şahlandırır. Bu sebepledir ki, etrafımızda insanlar varken, aralarında bizi anlayan, bize karşı yakınlık duyan kimseleri arar, yahut yalnız iken, çiçekleri, çimenleri, suları ve semayı severiz. Böyle anlarda, bahar aypraklarının kımıldayışlarında veya mavi sema ile kalbimiz arasında gizli bir haberleşme, dilsiz rüzgârda akıcı bir ifade, derelerin çağıldayışlarında ve fundaların sallanmasında tatlı bir melodi hissederiz. Ruhumuzun içindeki ve dışındaki varlıklarla anlaşmamız, bizi derin bir vecde daldırır. Tıpkı başbaşa kaldığımız zaman, sevgilimizin yalnız bizim için şarkı söyliyen sesi gibi, gözlerimiz rikkat yaşlarıyla dolar.

Sterne bir yazısında: "Eğer bir çölde doğsaydım, selvileri severdim" diyor. Muharririn çölden kastı, aşk susuzluğu ve mahrumiyetidir. Hakikaten aşk, yaşamak arzusu ve kudreti öldürse, insan, kendi kendisinin mezarı olur.

Onun için müsaade ederseniz yazımızı şu satırlarla bitirelim. "Sevininiz! İnsan hayatında bundan güzel bir şey yoktur!"

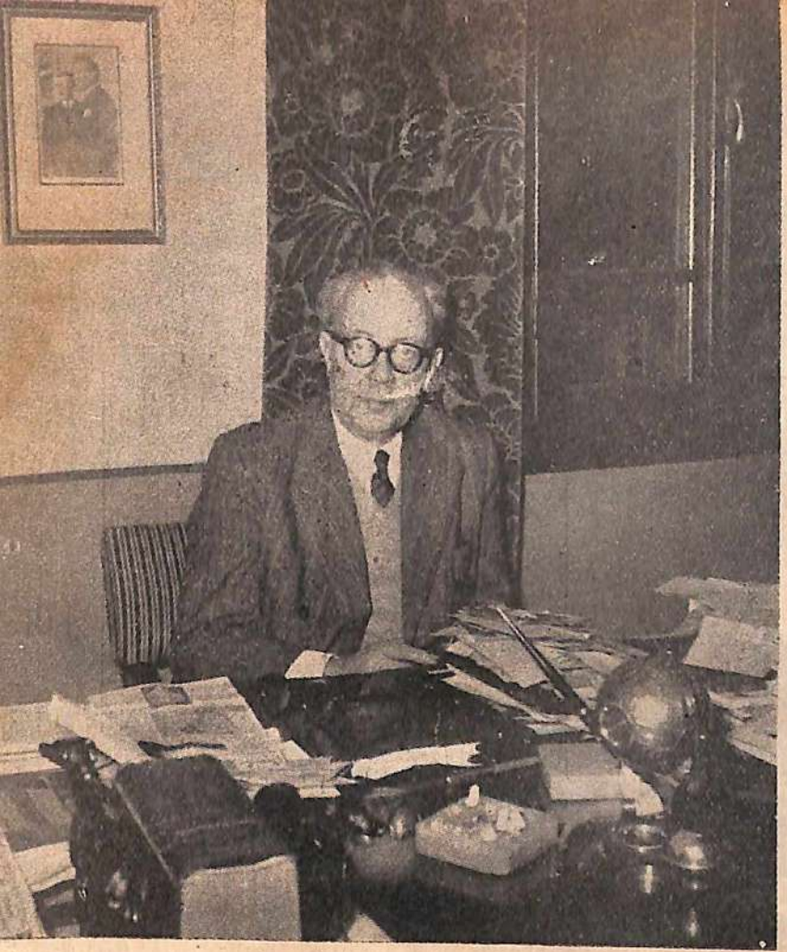

MESLEKLERİN ZOR TARAFLARI

Röportajı yapan: Necmi ONUR

Falih Rıfkı Atay Diyor ki:

Mesleğimizin en zor tarafı Türkiyede gazeteci olmaktır

İSTANBUL işgal altında... Bütün binaların açtılarında işgal kuvvetlerinin bayrağı, boğaz rüzgârı ile dalgalanıyor. Bu toprakların öz sahipleri, başları önlerinde hazin kaderlerine ağlıyorlar.

Bâbıâli yokuşu gene ayni yokuş ...Bir Akşam gazetesi var. Bu gazetenin merdivenlerinden, çizmelerinin mahmuzları şıkırdıyan işgal kuvvetleri askerlerinden bir kaçı çıkıyorlar... Merdivenler bitiyor... Kapılar var... Kapıların biri açılıyor... Orta yaşta bir adam gelenleri karşılayıp ne istediklerini soruyor. Çizmeli misafirler bu orta yaşlı adama bir kâğıt uzatıp:

— "Bu basılacak!..."

Diyorlar.

— "Bu basılacak!..."

Dedikleri kâğıt, İstanbul'un işgali beyannemesidir!... Bir Türk gazetesinde, bir Türk şehrinin işgaline dair beyanname basmak... Orta yaşlı adam, şimdi Bâbıâli'nin bir başka gazetesinde ve ben O'nun karşısındayım. Falih Rıfkı Atay:

— "Evet" diyor ve devam ediyor "İstanbul'un işgal beyannamesini neşretmemiz isteniliyordu. Olmaz dedik. Neticede iş silâha dayandı ve beyannameyi neşrettik.

İşte mesleğimin en acı hatırası... Ne zaman hatırıma gelse üzülürüm..."

Bilir misiniz insanlar vardır, şiir yazarlar, insanlar vardır roman yazarlar... Edebiyat dili bunlardan birine nazım birine nesir adını takmıştır. Falih Rıfkı Atay, bilhassa zengin Türkçeyi lâyıkı ile ve yerinde kullanarak bu nesir ile nazım arasındaki farkı hemen ortadan kaldırmıştır. Bu kadar iyi yazan bir yazar için acaba yazıcılık mesleğinin zorluğu ne olabilir?

— "Bu merakımı yok eder misiniz lütfen."

Diyorum. Kalın saplı gözlüğünü çıkarıp yüzüme bakarak:

— "Bu mesleğin tek zor tarafı" diyor, "Türkiye'de gazeteci olmak!..."

— "Kolay mı zor mu yazarsınız?"

— "Şurası muhakkak ki çok kolay yazarım. Fakat yazmadan evvel çok ama çok düşünürüm..."

— "Bu mesleğe ne zaman ve nasıl başladınız?"

Ya sualimin önemsizliğinden veya verilecek cevabın artık hafızaya işlenmiş bir cevap oluşundan sayın yazar, gözlüklerini tekrar takıp elindeki kolleksiyonlara bakarak tatlı bir sesle:

— "Bu heves" dedi, "bende ilk önceleri bir edebiyat merakı ile başladı. 1911 yılında Tecelli isimli bir dergi vardı... Onda bir hayli şiirlerim çıktı. Nesirler de yazdım. Yalnız esas gazeteciliğim, Balkan harbi sırasında başlar. Zira "yazı" hüviyetini taşıyan yazım ilk olarak bu yıllarda Tanin gazetesinde çıkmıştı. Bu sebebledir ki gazeteciliğim, Hüseyin Cahit Yalçın'ın bu gazetesindeki yazılarımla başlar!..."

— "O zamandanberi durmadan yazar mısınız?"

— "Evet. Hiç durmadan..."

— "Sırf kaleminiz ile geçindiğiniz zamanlar oldu mu?"

«DURMADAN YAZMAK... KIRK YIL DURMADAN İŞLEYEN BİR KALEM SAHİBİ OLMAK... PEK ÖYLE GÖZE GÖRÜNEN VE KULAĞA GELEN KADAR KOLAY DEĞİL BU...»

FALİH Rıfkı Atay güldü. Ve:

— "Şimdi..." dedi. "Durmadan yazmak... Kırk yıl durmadan işleyen bir kalem sahibi olmak... Pek öyle göze görünen ve kulağa gelen kadar kolay değil bu!..."

— "Başta" dedim, "sizi üzen hatıranızı dinledik, ya sizi en çok sevindiren hatıranız? Onu da lütfetmez misiniz?"

Elindeki bir kupüre dikkatle bakan sayın yazar, tetkikini bir müddet uzatıp not aldıktan sonra:

— "Gene" dedi, "Akşam gazetesinde çalışıyordum... Bir akşam üzeri gazeteye, Atatürk'ün düşman eline esir düştüğü haberi gel-

Mesleklerin Zor tarafları -Falih 2

di. Titredim... Üzüntümden titredim. Ağlamaklı oldum... Haberi tahkik etmek için matbaadakilerin hepsi benim gibi çırpınıyordu... Ne yapacağımızı şaşırmıştık. Haberden bir gün sonra ikinci bir haber geldi. Bu habere göre ise esir olan Atatürk değil, düşman kuvvetleri ile düşman kumandanı imiş... Bir gün evvelki üzüntünün yerini alan sevincimi hiç bir zaman tarif edemem. Çok sevindim. Hayatım boyunca ayni sevinci bir kere daha hissetmediğime göre bundan daha sevindirici bir hatıram yok demektir."

Sayın yazarın başı hizasından arkaya doğru bakıyorum... Gözlerimin doğrultusunda Akşam gazetesinin pencereleri var... Bunların berisinde de kır saçlı bir baş duruyor... Bu başın berisinde de ışıldayan bir masa, üzerinde kâğıtlar, bir kalem, bir gözlük var... Daha beride, onlardan daha bana yakın bir yazı takımı, yazı takımından daha beride ise benim elim var... Elimin parmakları arasında bir kalem... Bir elimdeki kaleme bakıyorum, bir de Falih Rıfkı Atay'ın önünde duran sade yapılı kaleme takılıyor gözlerim... İkisi de kalem... İkisi ilede yazı yazılıyor... Şekilleri farklı ama yaptıkları iş ayni... Fakat bir fark daha var aralarında... Biri 40 yıldır yazıyor, öteki ise daha merdivenin ilk basamaklarında...

Ve birisinin sahibi ne diyor biliyor musunuz?

—"Bu mesleğin en zor tarafı, Türkiye'de gazeteci olmaktır."

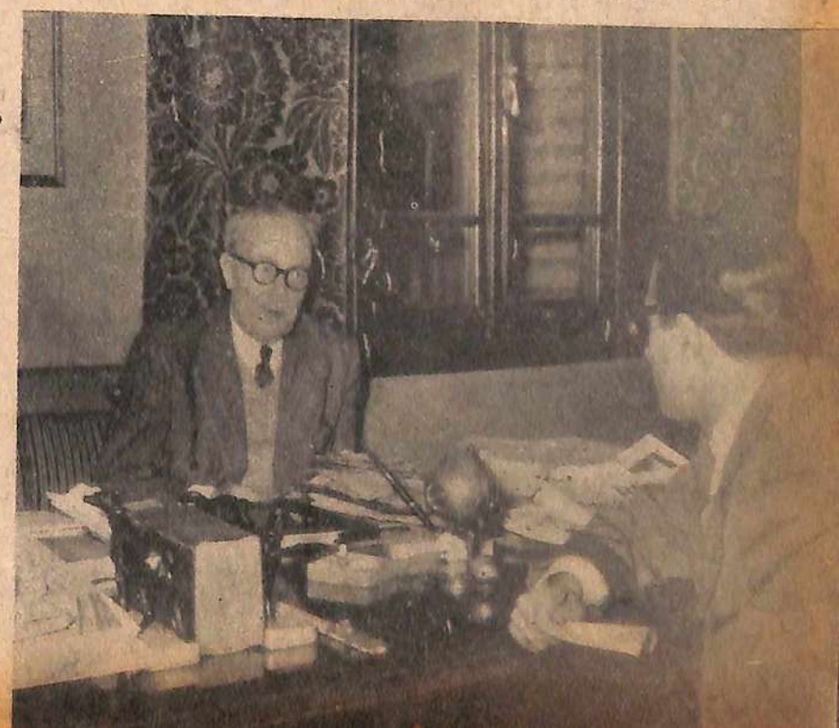

● *Yukarda Falih Rıfkı Atay çalışma masasında. Altta muharririmizle konuşurken.* *(Foto: Memduh Biber)*

Yukarıdaki resmimiz göğüslerini Lloyd'a sigorta ettiren Tempest Storm'u, aşağıdaki de dünyanın en güzel dişli kızını gösteriyor.

Tempest Storm'un Sigortalı Hazinesi!

İtalyada dünya dişçilerinin yaptıkları kongrede dünyanın en güzel dişli kızı seçildi!

Sayfanın üstünde resmini gördüğünüz dilber bayan, San Francisco şehrinin meşhur operet yıldızlarından Tempest Storm'dur. Arada bir Hollywood'da güzel filmler çeviren Tempest Storm'un üç buutlu filmin başlıca yıldızlarından biri olacağı umuluyor. Çünkü harikulâde şakrak bir ses yanında tamamiyle mücessem filmlere uyan, göz ve gönül doyurucu buutlara da sahiptir. Bu itibarla kendisini, beyaz perdede bol bol seyretmek ve buutları hakkında kâfi fikre sahip olmak imkânına kavuşacağız.

Yalnız Tempest Storm'un sade güzel sesli, cilveli ve mütenasip vücutlu bir yıldız değil, aynı zamanda gayet işini bilir bir Tanrı kulu olduğu da son defa Amerikadan gelen haberlerden anlaşılmaktadır. Dilber operet priması, yukarıdaki resimde bir kısmı müşahede olunan buutlarını her türlü tehlike ve kazalardan korumak bahanesi altında İngilizlerin meşhur Lloyd Sigorta Şirketine, tam 50 bin İngiliz lirasına sigorta ettirmiştir.

Artistler, eskiden de böyle usullere de başvururlardı. Bu sigortaların, sigorta edilen bacakları, çehreyi ve saireyi korumak bahsinde bir faydası görülmez, ama reklâm tesiri mütehiş olurdu. Tempest Storm'un da aynı usule başvurarak göğüslerini ve çehresini sigorta ettirdiği, bundan da gayet memnun olduğu, yukarıdaki resmide sigorta poliçesini elinde tutmasından belli oluyor.

o o o

Sayfamızın solundaki diğer resimde İsviçre tiyatro yıldızlarından Mady Saint - Michel'i görüyorsunuz. Bu hanımın resminin HAFTA'ya girmesine sebep, geçenlerde İtalyanın Milâno şehrindeki milletlerarası diş hekimleri kongresince ilân olunan güzel dişler müsabakasında birinciliği kazanmasıdır. Mady, bu müsabakaya 215 rakiple bir arada girdi ve diş doktorları, onun dişlerini hem şekil, hemde sıhhat bakımından birinci ilân ettiler.

Siz de orada mıydınız?

ATLAS sinemasının muazzam salonu, tıklım tıklım dolu. Hayır ne bir Fransız tiyatro heyeti gelmiş, ne de meşhur bir muganniyenin konseri, hattâ ünlü bir yabancı piyanistin resitali bile değil. Sahnede hep İstanbulun irili ufaklı lokallerinde icrayı lûbiyat eden insanlar var. Haydi sizi fazla merakta bırakmıyayım. Mös. Vogel'in jübilesi yapılıyor. Bu da kim diyeceksiniz. Vogel kısa boylu, hafif dişlek, esmer kadınlara zaafı olan ve seneler önce Tuna sahillerinden kalkıp memleketimize gelen bir empresaryodur.

Bir daha İstanbul bu kadar şöhreti bir arada göremez. Salondaki seyirciler ve dinleyiciler de sahnedekilerden aşağı kalmıyor hani. Hele ön sıralarda size rastlayınca pek sevindim Aleyciğim. Uslu uslu babamızın dizinin dibindeydiniz yine. Hürriyet hiç de fena değilmiş değil mi kızım? Hem bakıyorum bir yükten kurtulmuş gibi sere serpeydiniz, bir de güzelleşmişsiniz iki gözüm. Semra size orada rastlıyacağımı hiç tahmin etmezdim, siz ki cazın aleyhindesiniz, acaba Ferruhun ısrarı mı oldu? Gazinonun üç Hamburglu sulu delikanlısı kırdı geçirdi salonu. Salonu kırıp geçiren biri daha var. Orhan Boran. Aman oğlum bu ne aşktır böyle? Artık ister istemez kendini kabul ettirdin çaresiz, halkın önüne çıkar çıkmaz gençlik coşuyor "Yaşa hikâyeci ağabey" diye basıyor feryadı. Bir gazinom olsa hiç düşünmem angaje ederim seni, sonra yan gelir rahatıma bakarım. Nasıl olsa ismini gören cehennemin bucağında da olsa gelirdi gazinoma. Yalnız Müfide birazcık şoke olduruz Orhanın "Yaz ve kış" hikâyesinden. Yoksa bana mı öyle geldi bilmiyorum, duru beyaz teniniz birden pembeleşti, aksi gibi de o akşam yanımızda göbekli bir kavalye vardı, ama belki de aldanıyorum. Maamafih söz veriyorum siz olunca kapalı hikâyeler anlattırırım üzülmeyin. Afifeciğim takmışsın yine zümrütlerini, a iki gözüm hep söylerim sende bu yeşil gözler varken acaba zümrütlerine bakan oluyor mu? Fakat zavallı Nazmi kendini göstermek için az kalsın düşecekti ikinci kat localardan. Harika bir organizasyon, numaralar ipe dizilmiş gibi birbiri ardınca şipşak çıkıyor, beklemek yok, can sıkıntısı mı ne münasebet. Program sona yaklaştıkça bitecek diye bir üzüntü var herkeste. Mahmurcuğum sen de biraz kulisten çıkıp salona gelseydin ne olurdu sanki? Çok ciddi tanıdığım Aziz L. bey bile Orhanın hikâyelerine dayanamayıp bastı kahkahayı. Fakat Nazmişçik senin kahkahan çınlattı salonu, yalnız gülerken dikkat et, bluzun fazlaca açılıyor.

FİTNE - FÜCUR

SONSUZ HAYAT

Ölümün büyük sebepleri arasında kazalar ve harpler de vardır. Halbuki kaza ihtiyatsızlık, harpler ise devletlerin anlaşamamazlığından doğmaktadır. Bunlar ileride önlenecektir. O zaman ölümün sebebi olarak ortada ne kalacak dersiniz?..

NAKLEDEN: BETÜL KAZAK

HİPOKRAT ve PONCE DE JEAN'dan çok evvelden beri tıb adamları ve çeşitli seyyahlar müebbet hayatın sırrını aramış durmuşlardır.

Teorik olarak bütün canlı varlıkların hayatı sonsuzdur. Fakat bazıları açlıktan, susuzluktan, bazıları hastalıktan, bazıları da - ki bunlar ekseriyeti teşkil ederler - mahiyeti anlaşılmıyan bir vaktin dolmasından ötürü öldüler. Bu vaktın müddetinin nasıl tâyin edildiğini bularak hayatımızı sonsuza ulaştırmak, hiç olmazsa 500 - 1000 sene yaşamak acaba kabil midir?

Hâdiselere bakarsak tıb ilminin bu vakti - ay da olsa - bir miktar uzattığını gösterebiliriz. Belki de istikbalde daha fazla uzatabilecektir.

Meselâ haplar sayesinde gıda ihtiyacımız meselesi büyük mikyasta hallolmaktadır. Zararlı mikroplar da ortadan kaldırılmakta veya zararsız hale getirilmektedir. Penisilin birçok hastalıklarla beraber frengi gibi korkunç bir hastalığı da sekiz gün içinde tedavi etmektedir. Oramisin ise zatürrie ve benzeri birçok hastalıkları derhal geçirmektedir. Kloromisetin verem ve tifoya karşı muvaffakiyetle kullanılmaktadır. Bunlardan başka daha birçok ilâç hayat düşmanı mikroplara karşı tıbbın bulduğu birer silâhtır. Hattâ atom bombaları yüzünden mukavemetleri azalan insanlara dahi faydası dokunan ilâçlar bulunmuştur. Bu hızla gidildiği takdirde mikrop yüzünden ölüm adedi, sarfınazar edilecek kadar azalacaktır.

Ölümün diğer büyük sebepleri arasında kazalar ve harpler vardır. Felsefî bakımdan kaza diye bir şey yoktur. Bu ya ihtiyatsızlık, ihmalkârlık yüzünden olmuştur veyahut bunun gibi doldurulması mümkün bir hareket yüzünden.

Harplerin ne zaman sona ereceği meselesi ise herkesin kafasını kurcalıyan bir sualdir. Fakat biz inanıyoruz ki günün birinde bu da olacaktır.

Geriye kala kala ölüm sebebi olarak mahiyetini anlıyamadığımız bir kuvvetin ayarladığı müddetin sona ermesi meselesi kalıyor. Bu müddeti uzatabilme imkânlarını ise hormonlarda aramak icap ediyor.

Hormon kelimesini aşağı yukarı herkes işitmiştir ama mânasını bilen pek azdır. Çünkü otuz sene evveline kadar bu kelime lûgate bile geçmemişti.

Hormonlar kana karışıp vücudun bütün uzuvlarına giden kimyevî bir maddedir. Vücutta hormonları istihsal eden bezler vardır ve bu hormonlar çeşitli mekanizmaların lüzumlu şekilde çalışmalarını temin ederler. Bu yüzden bir hormonun vücutta az bulunması ömrü azaltabilir. Kanserin sırrını bile hormonlarda aramak icabeder. Hattâ hormon tedavisi gören bir hastanın yataktan kalkıp normal bir hayat sürdüğü haber verilmektedir. Bu cihetle ki araştırmalar derinleştirilmektedir.

Artorito yaşlılara ve yaşlanmakta olanlara musallat bir hastalıktır. Amerikada 6.000.000 kişi bu hastalıktan muztariptir. Bunun da tedavisinin ineklerin ciğerlerinden alınan bir hormon sayesinde yapıldığı müjdelenmektedir. Zihin durgunluklarına ve cinsî iktidarsızlığa karşı dahi hormonlarla tedavi usûlleri tatbik edilmektedir.

Hormon tedavileri henüz pek ilerlemiş vaziyette değildirler. Fakat muhakkak olan nokta şudur ki hormonların mahiyeti öğrenildikte ve bunlar yoluyla çeşitli hastalıkların tedavi çareleri arandıkça ömrün uzatılması imkânı artacaktır. Belki de bu sayede sonsuz hayatın yolu açılmış olacaktır.

GÖZLÜKLÜ HOROZLAR

Birleşik Amerika, İngiltere ve Holanda çiftliklerinde horozlara madeni birer gözlük takmak adeti almış yürümüştür. İlgililerin iddialarına göre, gaga üzerine yerleştirilen bu gözlükler sayesinde, horoz yemine bakmak zorunda kalmakta ve böylece yeminin arasında bulunan tüyleri yememekle ve dolayısiyle de kursağı rahatsız olmamaktadır. Resimde bu gözlüklü horozlardan ikisi görülmektedir.

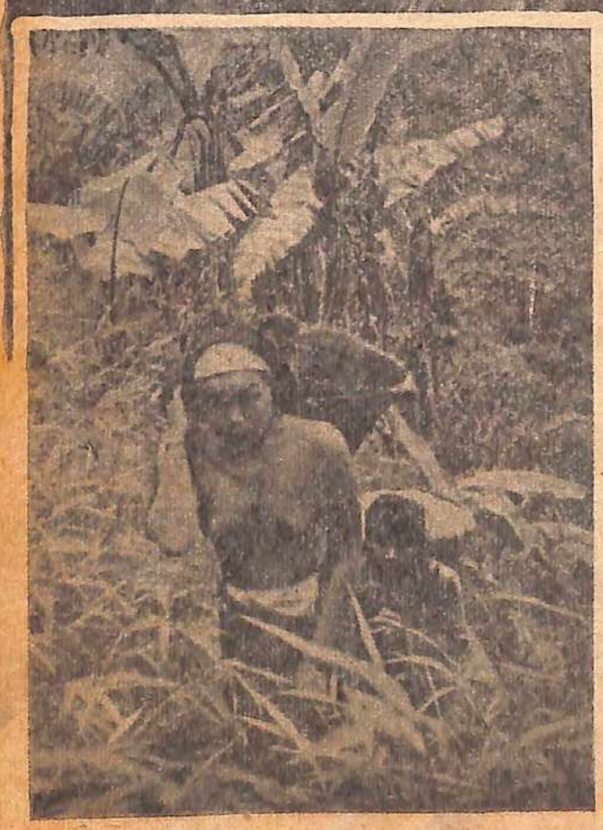

Maymun Adamlar!

Malaya radyosu bir aydan beridir, her saat başında halka şu yayını yapıyor: "Ormanlarda maymun adamlarla karşılaşırsanız, korkmayınız. Maymun adamlara gülümseyiniz ve fenalıkta bulunmayınız. Size dokunmazlar!" Zannedildiğine göre Malaya Cangllarında, binlerce sene eskiden beri bütün dünyadan ayrı ve kapalı kalmış bir ilk insan nesli yaşamaktadır.

Asyanın birçok bölgeleri arasında doğu güney mıntakası da dünyamızın henüz iyice incelenip adım adım gezilmemiş, keşfi tamamlanmamış sahalardandır. Bu mıntakalarda Cangl adı verilen insan ayağı ve balta girmemiş sık ormanlar bulunması, yerli halkın olduğu kadar yabancıların da buraları köşe bucağına kadar gezip görmesine engel olur. Cangl'lerde ne çeşit hayvanlar ve bunların arasında ne çeşit insanlar yaşadığı pek bilinmez. Buralar hakkındaki malûmat, içlerine nüfuz edildiği nisbettedir. Bu nüfuzun pek esaslı olmadığı şundan bellidir, ki bir Asya canavarı olan kaplan, Asyada nüfus arttığı nisbette her yerden çekilmiş ve şimdi ancak insanın - en büyük düşmanının - giremediği Cangl'lerde barınabilir olmuştur... Yoksa, vaktiyle Asyanın her tarafında, hattâ, kıt'anın ta batısındaki Anadolu yarımadasında kaplanlara rastlandığı bilinen hakikatlerdendir.

Binlerce seneden beri meskûn olan Asya kıt'asının ve bilhassa burarın, insanca en kesif mıntakaları olan doğu güney bölgelerinin hâlâ

dünyamızın hakkıyla keşfolunamamış bölgelerinden olması insana garip gelmekle beraber hakikatin ta kendisidir. Nitekim Hindistanda ikide bir kurtların besleyip büyüttüğü çocuklar meydana çıkarılması, Himalayalarda bütün vücutları maymunlar veya ayılar gibi kıllı dağ adamlarına rastlanması ve bütün bunların, meydana çıktıkları gibi yine bir sır olarak kalıvermeleri, başka ne suretle izah olunabilir?..

Son haftalarda dünya basınına intikal eden sansasyonel bir haber, medenî ülkeler umumî efkârında heyecanlı akisler bıraktı: Malaya yarımadasında maymun adamlara rastlanmış!..

İlk duyduğu anda insana, inanılmaz bir efsane gibi geliyor. Çünkü kimse, dünyada hâlâ meçhûl şeyler kalmış bulunduğuna inanmamaktadır. Nitekim Malaya resmî makamları ve polisi de bu haberleri ihtiyatla telâkki etti. Yarımada Cangl'lerinde yaşıyan yerliler, iptidaî ve hurâfata, bâtıl itikatlara inanan kimselerdir. Şayia pekâlâ yalan olabilir. Yahut, yaban otlarından yapılan içkiyi fazla kaçırmış bir yerli, hayalâta kapılmış ve bir takım kıllı adamlar gördüğü iddiasını ortaya atarak muhitini velveleye vermiş olabilir...

Malaya polisi, maymun adamların görüldükleri bildirilen mıntakaya, hususî surette Cangl araştırmaları için yetiştirilmiş bir polis müfrezesi göndererek, oradaki Cangl köylerinde soruşturmalar yaptırdı.

Hikâye şudur: Cangl ormanlarının kenarlarındaki kauçuk ağacı korulularında iş gören ve ağaç gövdelerinin dibinde açılan yarıklara ağaçtan akacak kauçuk sütünü toplamıya mahsus kaplar yerleştirip mevcut kaplardan dolmuş olanlarını toplıyan bir yerli, dalgın dalgın işini yaparken, birdenbire arkasından doğru bir el, ceketinin yakasına sarılmış... Yerli, bir vahşî hayvan hücumuna uğradığını zannederek birdenbire başını çevirince o zamana kadar hiç görmemiş olduğu bir çehre ile karşılaşıyor. Bütün vücudu kıllar içinde, yüzünün her yanını kıllar bürümüş, uzun boylu ve insana benzer bir mahlûk, sırıtarak yüzüne bakmakta ve yerlinin sırtından ceketini çekmeğe çalışmaktadır..

Yolabileceğini düşünemedim. Bi-"Önce bu acaip mahlûkun ne erli, hikâyesini şöyle anlatıyor: zim buralarda büyük maymunlar yoktur. Korkudan dizlerim titremeğe, gözlerim bulanmıya başlamıştı... Fakat yakama yapışan kıllı mahlûkun yüzüne güldüğünü görüyordum. Demek niyeti fena değildi. Onun için sırtımdaki ceketin çıkmasını kolaylaştırdım. Ceket onun elinde kaldı. O zaman serbestleyip etrafıma bakındım. Az ileride iki tane daha tepeden tırnağa kıllı adam duruyordu. Ceketimi çekip çıkaran kıllı adam, şimdi dikkatini cekete vermiş, evirip çevirip duruyordu. Bunu fırsat bilerek sessizce ve peşime düşmediğini kollıya kollıya oradan kaçtım!.. Bu adamların boyları bizden uzun, kolları çok kuvvetli ve ağızları büyük, dişleri de gayet iri."

Malayanın merkezi Kvala-Lumpur şehrinden gelen müfreze, Cangl kenarındaki köylerde, muhtelif zamanlarda kıllı adamlara rastlamış yerlileri de sorguya çekti. Bunlar arasında da, senelerce evvel maymun adamları gördüklerini iddia eden kimseler vardı. Lâkin kıllı adamların kimseye fenalık yaptıkları ne görülmüş, ne de duyulmuştu... Dikkate lâyık olan nokta şurasıdır, ki altı yedi senede bir Malayada ortaya çıkan maymun adamlar, daha ziyade yerli genç kızlara veya kadınlara sokulmakta, gülümsemekte, ellerinden hafifçe tutup götürmeğe savaşmakta, tabiatiyle korkup gelmiyen kızlara karşı zor kullanmadan yine çekilip gitmektedirler. Yerli halkın anlattıklarından belirdiğine göre maymun adamlar, ormanlarda ve orman kenarlarındaki köyler civarında göründükleri vakit gayet kısa bir müddet kalmakta, bir iki hafta içinde yine ortadan kaybolmaktadırlar. Maymun adamlar 1937 yılında bir kere daha cangl'ler civarında belirmişler ve o sene, her zamankinden çok daha uzun müddet kalıp, sık sık yerli halkla karşılaşmışlardır.

Anlaşıldığına göre Malayada Cangl'lerin henüz ne yerliler, ne de beyaz insanlar tarafından bilinen bir sahasında, medeni dünya-

(Arkası 33. sayfada)

Yukarıda, dünya yüzünde şimdiye kadar bir eşi daha duyulmadık, teleskop kuvvetinde bir çift insan gözü görüyorsunuz. Resimdeki bu gözlerin sahibi Janet Hichman'dır.

Teleskop Gözlü Kadın!

Hepimiz, hükümlerimizi verirken yanılabiliriz. Hem bu ihtimal, zannettiğimizden de çok fazladır. Çünkü hükümlerimizin büyük ekseriyeti mukayeseye dayanır. Yani bir şey hakkında hüküm verirken o şeyi ya başka diğer bir şeyle, veya başka birçok diğer şeylerle mukayeseden sonra bir neticeye varmışızdır.. Bilhassa insanları alâkadar eden meselelerde bu mukayeseler, herkes tarafından, kendisiyle ve kendine ait şeylerle yaptığı mukayeselere istinat eder. Meselâ birinin kulağının çok iyi duyup duymadığı hakkında bir hüküm mü vereceğiz?.. Hemen kendi kulağımızın duyuş kabiliyetiyle ölçeriz.

Bu söylediklerimizi mükemmel bir surette teyit eden bir hâdise, geçenlerde İngilterede vukubuldu.

Londra radyosu bir müddet önce bir takım şaka yaymları tertipliyerek dinleyicilerine, gözlerinin, çenelerinin, kulaklarının kuvvetini deneyebilmeleri için bir takım test sualleri sormuştu. Bu sualler arasında, göz kuvveti denemek için normal insan gözü bakımından imkânsız sayılabilecek bir tanesi vardı:

"Jüpiter - bizdeki eski adıyla müşteri - yıldızının dört peykini geceleyin gökte, berrak bir şekilde görebilir misiniz?.."

Bu suallere gelen cevaplar arasından bir tanesini de Janet Hichman adlı bir hizmetkâr kadın göndermişti ve:

"Evet!.. Geceleyin göğe baktığım vakit Jüpiter yıldızının dört ayını görebiliyorum!" diyordu.

Radyo idaresi bayan Hichman'ın bu sözünü de şaka zannetti. Böyle bir şeye inanılamazdı tabii.. Fakat madem, ki radyonun sorduğu suale böyle bir cevap verilmişti. Herhalde bu meselenin esaslı bir şekilde tahkiki de gerekiyordu. Janet Hichman, İngilterenin namlı göz doktorlarından bir heyet önünde imtihana davet edildi. Bu imtihanın başlangıcında, doktorlar da bir blöfle karşılaşacaklarından ve işin şaka sayılıp tatlıya bağlanacağından emindiler. Lâkin bayan Hichman'ın gözlerinin muayenesine başladıkları vakit apışıp kalmak bir yana; muayene ilerledikçe hayretlerinden küçük dillerini yutacak hale geldiler.

Çünkü Janet Hichman'ın gözlerinin teleskoplar kadar kuvvetli olduğunu anlamak zorunda kalmışlardı... Hizmetçi kadın, iki kilometre uzakta duran bir adama baktığı vakit, onun yaptığı hareketleri en ufak teferruatına kadar görebiliyordu.

Janet Hichman, en küçük yazılarla yazılmış bir yazıyı, dört metre mesafeden rahat rahat okuyabiliyordu. Üstelik hizmetçi kadının, geceleyin göğe baktığı vakit, normal insanların gördüklerinin aşağı yukarı iki misli fazla yıldız görebildiği, yani uzaklıkları dolayısiyle ışıkları sönük geldiği için insan gözünün seçemediği yıldızları da mükemmel bir surette gördüğü tesbit edildi. Kadın, hakikaten Jüpiter yıldızının, bir insan tarafından seçilmesine imkân olmıyan dört peykini mükemmelen görüyordu.

Bunun üzerine doktorlar, bu kadının gözlerinin fevkalâde olduğu neticesine vardılar. Bu fevkalâdeliğin neden ileri geldiğini anlamak için kadının gözlerini muayeneden geçirdiler. Tahmin ettiklerine göre, Janet Hichman'ın gözünün adesesi, normal insanların göz adeselerinden daha fazla muhaddep - yani kabarık - tır. Ayrıca gözünün hassas tabakalarının yapısı da diğer insanlardakinden daha hususî bir tarzdadır ve bu iki unsur sayesinde bayan Hichman teleskoplar kadar kuvvetli gözlere sahiptir. Dünya yüzünde şimdiye kadar bu derecede kuvvetli göz sahibi bir başka insan daha duyulmamıştır.

Aşağıdaki iki resimde gökten iki manzara görüyoruz. Soldaki resim normal insan gözünün gördüğünü; sağdaki resim de bayan Hichman'ın gözlerinin gördüğünü gösteriyor. O resimdeki numarah yıldızlar, Jüpiter'in peykleridir.

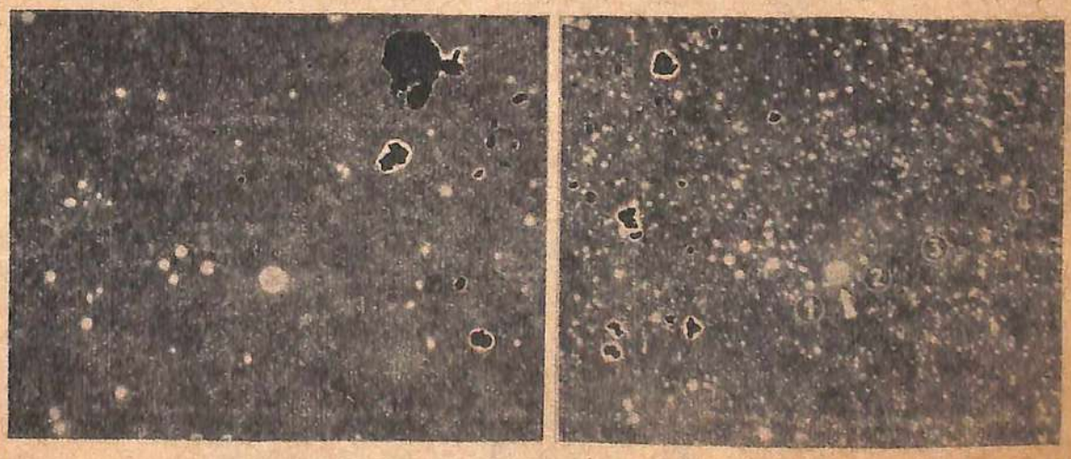

ROMAN HULÂSASI

SON GECE

YAZAN: ESAT MAHMUT KARAKURT

HAZIRLIYAN: ZAHİR GÜVEMLİ

1916 yılındayız. Osmanlı orduları, Almanların ve Fransızların müttefiki olarak İbrail önlerinde... Rumanya'da... Topçu yüzbaşısı Faruk, yağmurlu bir gecede, askerlerini yerleştirebilmek için, emekli bir general olan Radulesku'yu öldürmek zorunda kalmıştı. Çünkü aksi ve yurtsever bir adam olan Radulesku, ondan önce davranmış, tabancasını çekerek, çiftliği işgal eden çavuş ve neferlere ateş etmeğe başlamıştı. Bu durum karşısında Faruk bizzat adamı öldürmek zorunda kaldı. Lâkin generalin kızı da gizlice odasına girerek yüzbaşıyı uyandırıp üzerine ateş ederek onu yaraladı. Topçu yüzbaşısı kızın bu hareketini mazur gördü ve onu affetti. Ordu İbrail'i işgal ettiği zaman, işgal müfrezesi kumandanlığına iyi Almanca bildiği için tayin edilen Faruk, karargâha bakan meydanda kendi kalacağı eve geldiği vakit orada ne görse iyi? İhtiyar bir kadınla yeğeni Maryora'yı... Mariya, yani babasını öldürdüğü kız.. Maryora'nın erkek kardeşi, Rus safında pilottu. Arasıra şehre vahşî hücumlar tertip ediyordu. Onun uçağı, kuyruğundaki iskelet kafasından anlaşılıyordu. Şehir sakinleşmişti. Halk işgale alışmıştı. Cephede en çok tutunan Türk ordusu, şehirde en efendice hareket etmekteydi. Bu aralık Faruk'u cepheye tâyin ettiler. Şehirdeki eğlence hayatını ve Rum sevgilisi Mariyayı bırakıp, zabit vazife başına koştu. Yaralandı. Geri gönderildi. Ayağını keseceklerken mucize kabilinden kurtuldu. Kızla evlenmeğe karar verdiler. Fakat, harp talihi tersine döndü. Bir gece, işgal kuvvetleri, İbrail'i terketmek kararını aldı. O gece yarısı şehirden ayrılacaklardı. O gece, son geceleridir. Mariya, Faruk'u beklemektedir. "Saat on... O hâlâ pencerenin önündedir. Bir an yerinden kıpırdamadan, gözlerini kırpmadan oturuyor, bekliyor, bekliyor... Birdenbire aşağıdan, kapı tarafından gelen hafif bir ses... Kız hemen yerinden fırlıyor... Sokak kapısı ağır ağır vurulmaktadır. Kim bu? Niçin zile basmıyarlar? Hemen balkona fırlıyor..

"— 'Kim o?' diye bağrıyor.

"Yine cevap vermiyorlar. Kız heyecanla balkonun parmaklıklarına tutunarak eğilip bakıyor. Kapının önünde uzun, siyah paltolu meçhûl bir adam duruyor.. Şapkasını ta kulaklarının üzerine kadar geçirmiş. Kafası omuzlarının arasında...

- *Gecikmek felâkete uğramağa yol açmaktan evlâdır.*
- *Geç alınan intikamın darbesi daha ağır olur.*
- *Arzular teehhürlerle kamçılanır.*

"— 'Kimsiniz? Ne istiyorsunuz?'

"Boğuk, tok bir ses:

"— 'Aç kapıyı, yabancı değil!..'

"Kız hemen fırlıyor, merdivenlerden yıkılır gibi iniyor. Kapının önüne geliyor. Korkudan, heyecandan titremektedir. Karanlığın içinde siyah bir gölge gibi kıpırdayan adam birdenbire Rumence fısıldıyor:

"— 'Aç şu kapıyı Mariya.. Benim... Hâlâ tanıyamadın mı?'

"Birdenbire ince, boğuk bir kadın feryadı duyuyoruz:

"— 'Ağabey... Polivas...'

"Kız kapıyı açıyor ve deli gibi kendisini kardeşinin kollarına atıyor." Fakat sevinci uzun sürmemiştir. Çünkü gizlice gelen Polivas'ın bir vazifesi vardır. Gideceklerini öğrendikleri işgal kuvvetlerinin kumanda karargâhını havaya uçurmak! Faruk da onlarla beraber dinamitlenecektir. Bu haber Mariya'yı deliye döndürmeğe kâfidir. Polivas gittikten sonra Faruk'un gelmeyişi karşısında onu telefonla yalvararak eve çağırıyor. Faruk geliyor, fakat tekrar vazifesinin başına dönecektir:

"— 'Ne söylersen söyle Mariya.. Gideceğim... Buna mecburum...'

"— 'Hayır, gitmiyeceksiniz...'

"Zabit kalkmak istiyor. Kız hemen onu bileklerinden yakalıyor. Bütün kuvvetiyle bağrıyor:

"— 'Gitmiyeceksiniz diyorum size!..'

"— 'Niçin bukadar ısrar ediyorsun Mariya? Anlamıyorum. Ne olur on beş dakika sonra gelirsem?'

"— 'Hayır... İstemiyorum!..'

"— 'Yapma... Bırak beni Mariya, gideyim...'

"— 'Bırakmıyacağım...'

"Zabit birdenbire bileklerini onun ince, esmer parmaklarından kurtararak kapıya doğru yürüyor:

"— 'Bekle beni Mariya.. Yarım saat sonra buradayım...'

"Kapıyı açıyor, Kız bir anda yerinden fırlamıştır. Artık bir şey düşünemiyor. Ne vatan, ne vazife, ne his, ne kardeş... Yalnız koşuyor ve bağırıyor:

"— 'Gitme... Gitme Faruk Bey.. Seni öldürecekler...' Deli gibi kendini onun kolları arasına atıyor, 'Aleyhinize suikast hazırladılar. Hepinizi havaya uçuracaklar. Hepinizi diri diri yakacaklar bu gece.. Gitmeyin...'

"Faruk, büyük bir hayret ve korku içinde olduğu yerde donup kalmıştır. Şaşkın şaşkın kızın yüzüne bakıyor:

"— 'Ne dedin? Suikast mı hazırladılar? Havaya mı uçuracaklar bizi?'

"— 'Evet'

"— 'Kim?'

"— 'Kim olacak? Rumenler... Her şeyi öğrenmişler... Bu geceki toplantıyı... Şehri sabahleyin terkeceğinizi, hangi yoldan, hangi istikametten çekileceğinizi... Her şeyi, her şeyi...'

"Kız, bu son cümleyi söyledikten sonra Faruk'un kolları arasından sıyrılarak çürümüş bir harabe duvarı gibi yere yıkılıyor. Artık ne bir ses, ne bir nefes işitiyoruz. Yalnız karanlık, kapkaranlık bir sofa... ve sofanın ortasında boylu boyuna yatan genç bir kız..."

Bir saat sonra gerekli bütün tedbirler alınmış, karargâh kurtulmuş, üstelik düşman üzerine beklemediği bir baskın yapılarak zayiat verdirilmiş, komplo akamete uğratılmıştır.

"Sabahın saat beşi... Karşı sırtlar yavaş yavaş ağarmaktadır. Aynı odadayız. Gözlerimizi açar açmaz ilk önce perdelerin aralığından sızan sabahın alaca ışıkları ortasında Maryora ile Faruk'u seçiyoruz.. İkisi de köşedeki divanın üzerinde yıkılıp kalmışlar öyle... Perişan bir halde uyuyorlar.. Maryora dağınık saçlarla örtülü başını Faruk'un sol kolunun üzerine koymuş, yatıyor.. Saat beş buçuğa geliyor. Hâlâ uyuyorlar. İbrail tamamiyle boşaltılmıştır. Bir saatten beridir ki şehirde tek bir yabancı asker kalmadı. Alman fırkası ihtimal şu anda şehrin hudutlarını geçmiş bulunuyor. Sokaklarda yavaş yavaş heyecanlı konuşmalar... Onlar hâlâ bir şeyin farkında değiller. Birbirlerine sarılmış uyuyorlar öyle... Bir aralık Faruk'un başı yana doğru kaydı. Kirpikleri kımıldadı. Pencerelerden giren sabahın ilk ışıkları birdenbire gözlerini doldurdu. Başını sarsarak kaldırdı:

"— 'Ooooo... Sabah olmuş...' diye mırıldandı ve hemen yerinden fırlamak istedi. Fakat tam bu sırada gözleri, kalbinin üstünde uyuyan Mariya'nın gözlerine ilişti. Olduğu yerde donup kaldı. Yüzünün rengi değişmiş, gözlerinin içi ıslak parıltılarla dolmuştu. Durdu ve hayran hayran kızın yüzüne baktı. Bir suyun akışına, bir çiçeğin büyülüşüne, bir yıldızın süzülüşüne bakar gibi bakıyordu kızın gözlerine... Sonra kendini zaptedemiyerek eğildi ve dudaklarını yavaşça onun ateş rengi dudaklarının üzerine koydu.

"— 'Benim güzel Mariya'm... Benim eşsiz sevgilim...'"

Lâkin o, güzel Mariya'sının başına geleceklerden haberdar değildir. Şehir boşaltılmış ve kendisi arkadaşlariyle gidecek yerde, işte uyuyakalmıştır. Acele hazırlanır, vedalaşır. Lâkin çok geç... İşte kapı zorlanmaktadır ve Rumenler, açılmıyan kapıları zorla sökerek evlere girmektedirler. Hele o vahşî Polivas... İhanetinin cezasını kız kardeşine ödetecektir. Hem nasıl? İnsan oğlunun asla akıl edemiyeceği bir kan içicilikle. Polivas, Faruk'un iddialarını, Mariya'yla evleneceğini dinlemek bile istemez. Onu odanın kenarındaki beton sütuna sımsıkı bağlatır. Çılgına dönen Mariya'yı, onun gözleri önünde, sokaktan çağırdığı sarhoş birkaç çingene askere peşkeş çeker. Sonra tabancasını, yarı ölü yatan kızın önünde kendi beynine dayıyarak intihar eder.

Polivas, aklınca aile şerefini, memleket namusunu kurtarmıştır ama, geriye bir saadet harabesi bırakarak... İşte üç ay, Mariya'nın hasta yattığı hastahane kapısında bekledikten sonra, Fransız kuvvetleri Faruk'u zorla memleketine iade etmişlerdir. Şimdi de onu Anadolu'da vezifelendirmek isterler. Faruk son bir lûtuf olarak Rumanya'ya gidip sevgilisini, mektuplarına hiç cevap vermemiş olan Mariya'sını almak, getirip kendi annesine teslim ettikten sonra yeni vazifesi başına gitmek müsaadesini almıştır. Fakat Fakat Mariya'nın ihtiyar halasıyla yola çıktıkları zaman, bir mezarlığa geldiğini dehşetle görür. Zavallı kız, onca ıztıraba katlanamadığından, erkeğinden uzakta, gözlerini yummuştur.

"Kadın, acı acı bağırmaktadır:

"— 'Ağla şimdi, ey bedbaht.. Ağla hayatının sonuna kadar...'"

Esrarkeş Müzisyenler

ORTADA DAVULUNUN BAŞINDA GÖRDÜĞÜNÜZ CAZ ÜSTADI GENE KRUPA BİR ZAMANLAR ESRAR MÜPTELÂSI İDİ VE BU YÜZDEN HAPİSE BİLE GİRMİŞTİ. FAKAT SONRADAN HATASINI ANLIYARAK BU AHLÂKINI TERKETTİ.

CAZ meraklıları Gene Krupanın dünyanın en iyi davulcusu olduğundan şüphe etmezler. Krupa çaldığı sololardaki ritmi Arika ormanlarındaki vahşîlerden almıştır. Esasen vahşîlerin tamtamlarını plâklardan dinlemek en büyük zevklerinden biridir.

Krupa sololarına ağır ağır başlar, sonra okadar süratlenir ve gürültülü bir hal alır ki caz müziğinden anlamıyan birisi için bunun kuru gürültüden bir farkı kalmaz. Kendisi de soloların sonunda yorgunluktan bitkin bir vaziyete düşer.

1943 senesinde Krupa esrar içmek suçu ile hapse atılınca bu işten anlıyanlar pek şaşmışlardı. Çünkü aşağı yukarı bütün diğer caz müzisyenleri de, daha çok hissederek çalabilmek için, marijuana ve yahut buna benzer uyuşturucu maddeler kullanmışlardır veya kullanmaktadırlar.

Krupa bu yüzden 2 kere hapse girmiştir. Orkestrasında çalan 3 kişi de aynı suçtan hapsedilmişlerdir. Nihayet Krupa uyuşturucu madde kullanmaktan vazgeçmiş ve "Bizim gibi 2, 3 kişinin kötü huyları bütün müzik ve eğlence âlemine zarar getirmektedir" demiştir.

Fakat Krupanın esrar kullanmaktan vazgeçmesi ve aleyhinde konuşması diğer müzisyenlerin bu maddeleri mebzulen istimal etmelerine mâni olamamıştır.

Amerikanın Sıhhat Vekâletinden Dr. Aldrich uyuşturucu maddelerin müzisyenler üzerindeki tesirlerini tahlil edince gayet tuhaf bir netice ortaya çıktı. Yapılan tecrübeler neticesinde marijuananın müzisyenlerin çalma kabiliyetlerini artturacağı yerde azalttığını ortaya çıkardı.

Esasen caz müzisyenlerinin içkiye veya esrar çekmiye başladıktan sonra sükselerinin ve muvaffakıyetlerinin azaldığı görülür. Acaba kabiliyetlerini ve muvaffakiyetlerini azaltan bu maddelere karşı ihtiyacı neden hissediyorlar? Ön plândaki bütün caz müzisyenlerinin hayatî problemlerini ele alan bu sualin cevabı herhalde bu insanların haddinden fazla hisli, yani bir nevi deli oldukları şeklinde verilebilir.

Müzisyenlerin niçin esrar içtiklerini soran New York Sunday News gazetesi muhabirine meşhur bir orkestra şefi, "Viski gibi insanın içini parçalamadığı için" diye cevap vermiştir.

Başka bir şef de marijuananın zararlarından bahsederken "Marijuana kullanan bir tek müzisyen bütün orkestranın temposunu bozabilir." demiştir.

Esrar kullanmak yüzünden hayatlarını mahveden müzisyenlerin en meşhuru şüphesiz ki dünyanın en iyi kornetisti olarak tanınan Bix Biederbecke'dir. Bix'in hayatı musiki tarihinde bir efsane halini almıştır. Caz hayatına Volverina gibi meşhur bir orkestrada çalarak başlıyan Bix tamamen içinden geleni çalardı ve katiyen orkestraya uymazdı. Sonradan Paul Whitmanın orkestrasına haftada 300 dolarla girdi. Fakat bu orkestrada istediği gibi serbestçe çalmasına fırsat verilmiyordu. Sıkıntısından içmiye başladı ve gittikçe alkolik bir hal aldı. Artık provalara sarhoş geliyor ve bazan da konserlerde bulunmuyordu, vaktinin çoğunu New York'taki bir otel odasında klâsik müzik plâkları dinliyerek geçiriyordu. Nihayet sıhhati son derece bozuldu ev 28 yaşında zatürreeden öldü.

Bix'in en büyük sıkıntısı koronetiyle çıkarmasına imkân olmıyan bazı melodileri çalmak istemesi idi. Sabah akşam bu sesleri kafasının içinde duyar ve boş yere koronetiyle çıkarmıya uğraşırdı. İşte bu muvaffkaiyetsizlik onun alkolik olmasına sebep teşkil etti.

Diğer meşhur bir koronist de zenci Joe Oliver'di Joe rekabete tahammül edemiyen bir egomanyaktı. Başka bir kabarede bir müzisyenin halkı topladığını duyduğu zaman hemen oraya gider ve koronetini çalarak dinleyicileri mestederdi. Sonradan hepsini peşine takıp kendi kabaresine getirirdi. Kendisinin dünyanın en iyi kornetisti olduğuna kani idi. Dişleri dökülüp de âleti çalamaz olunca üzüntüsünden öldü.

Bu şekilde ya delirerek veyahut da esrar yüzünden ölen birçok meşhur cazcılar vardır. Hattâ meşhur müzisyenlerin ekseriyeti bu şekilde ölüyorlar denebilir.

Büyük cazcıların değişik yaradılışta insanlar oldukları muhakkaktır. Çünkü bu insanlar günlük mesaileriyle tatmin olmazlar da çalışma saatlerinin haricinde zevkleri için çalarlar. Meselâ Cem Seşin denilen müzik toplantıları vardır. Burada muayyen bir orkestra bilinen parçaları çalmaz da şuradan buradan gelen müzisyenler o sırada hissettiklerini çalarlar. Bu Cem Seşinlerin güneş doğuncaya kadar devam ettiği görülmüştür. Son müzisyen de yorgunluktan düşünceye kadar toplantı dağılmaz. Başka herhangi bir mesleğe bu derece bağlılık görülemez.

Cazın insan bünyesinde yaptığı tesirler hakkında bazı doktorla, "Beyine kadar nüfuz edip şuuru uyuşturan ilâçlar gibi hafıza ve düşünce kabiliyetini altüst eder" diyorlar. Bu iddia hakikat olarak kabul edildiği takdirde caz müptelâlarına birer hasta gözüyle bakmak icabeder.

Bunun aksine olarak cazın insanlara gayet faydalı olduğu iddiasını ileri sürenler de vardır. En doğrusu bunların ortasını alarak caz müziğinin sadece eğlendirici mahiyeti olduğunu kabul etmektir.

Caz müzisyenlerinin deli olup olmadığı meselesi ise herhalde kısaca kesilip atılabilecek bir mesele değildir. Çünkü bütün büyük sanatkârlar gibi büyük cazcılar da bir dereceye kadar delidirler Fakat Allaha çok şükür ki zararlı deli değiller.

AYNI ANDA RENKLİ VE RENKSİZ RESİM ÇEKEBİLEN FOTOGRAF MAKİNESİ

Bazan öyle resimler olur ki insan, gayrı ihtiyarî, "ah renkli olsa idi ne kadar canlı olacaktı" diye hayıflanır. Bu vaziyete müteaddit defalar şahit olmuş bir insan olan Berlin'li mühendis Konrad Paasch, aynı anda renkli ve renksiz resim çekebilen bir fotograf makinesi imal etmiştir. İki Leica makinesinin yan yana getirilmiş şeklinde olan bu makinenn iki objektifi vardır ve kutusundaki iki film birbirlerine muvazi şekilde sarılmaktadır. Konrad Paasch'ın makinesi şimdilik 800 mark'a (Takriben 550 Türk Lirası) mal olmaktadır. İleride seri halinde imal edilince, bu da diğer fotograf makineleri gibi 350 - 400 mark'a mal olabilecektir. Resimde aynı anda renkli ve renksiz resim çekebilen Kondrad Paasch'ın fotograf makinesi görülmektedir.

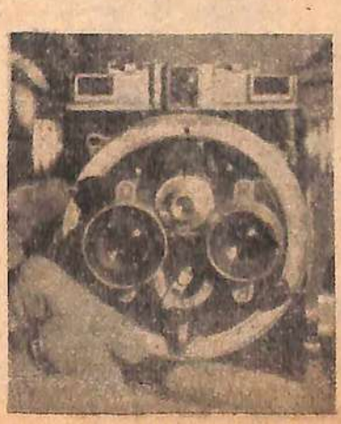

Peygamber Jones

Gayet fakirken kendi kurduğu mezhep sayesinde milyoner olan, şimdi altınlar içinde yüzen Jones altı milyon insanın peygamberidir

KIRK BEŞ yaşında bir zenci olan Peygamber Jones, yahut tam isimiyle "Âlemşumûl Dominyon Hükümdarı, âdil, faziletli, Dr. James Francis Jones" altı milyonu aşan bir cemaatin lideridir. Bunların ekserisi Amerikanın Detroit şehrindedir ve üçte ikisini zenciler, üçte birini beyazlar teşkil eder.

Paygamber Jones bir nevi "Zenginlerin İlâhi Babası" dır ve bu sayede fevkalâde debdebeli bir hayat yaşar. "Âlemşumûl Zafer, Allahın Dominyonu" kilisesinin müessisi Dr. James, Allah tarafından Peygamber olarak gönderildiğini iddia etmektedir. Hastaları tedavi eder ve Allahın hafif bir rüzgâr estirerek ona talimat verdiğini söyler. Peygamber Jones ona inananların, sekiz defa imanla ismini anarlarsa hastalıktan kurtulacaklarını garanti etmektedir. Bu himayeye karşılık Peygamber John'un cömert müritleri bir zamanlar Alabamada yokluk içinde kıvranan John'a elli dört odalı ev, sekiz hizmetçi, hususî yapılmış arabalar, en iyi terzilerin diktiği 300 kat elbise, altın başlı sayısız baston, parfömler, işlemeli kumaşlar ve kıymetli mücevherat gibi hediyeler vermektedirler.

Fevkalâde lüks ve debdebeli bir hayat yaşamasına rağmen Dr. Jones müritlerini iyi yola sevketmiye çalışmakta ve bu hususta muvaffak olmaktadır.

Ve böylelikle 35000 dolarlık org 200.000 dolarlık kilisede ilâhi nâmeler calarken Peygamber Jones hayatından gayet memnun, 5000 dolarlık tahtında oturmuş. 13.500 dolarlık beyaz vizon kürkünü giymiş 15.000 dolarlık pırlantalı bileziğiyle oynayarak cemaatin ilâhi şarkılarını İncilin "Vermek almaktan daha mukaddestir" diyen kısmını gayet iyi öğrenmiş olan müritlerinin seve seve verdikleri hediyelerdir.

● Peygamber Jones üstte siyasî nutuk veren hatipler gibi müritlerine hitap ediyor. Yanda lüks kıyafetini, pırlanta yüzüklerini ve âyin yaptığı tiyatronun kapısındaki ışıklı ilâm görüyoruz.

SIHHÎ ÖĞÜTLER

BURUN

VÜCUDUMUZUN dışarı açılmış olan kapılarından biri de burundur.

Burun, nefes almamıza yarayan bir organdır. İnsan burnundan nefes almak için yaratılmıştır. Çünkü, hava, ciğerlere girmeden önce ısıtılmalı, içindeki tozlardan ve çöp zerreciklerinden temizlenmelidir. Burunun en büyük vazifesi, dışarıdan girecek herşeyden nefes yollarını muhafaza etmektir. Bu işi:

a — "İçindeki girintiler, çıkıntılar."

b — "İncecik kıllar."

c — "Burun zarının üstündeki yapışkan madde" seyesinde yapar. Böylece, hiçbir şey dışarıdan içeri kolayca giremez.

Burnunuzu korumak için, aşağıdaki hususlara riayet etmelisiniz:

1 — Burnunuzda bir rahatsızlık sezince derhal doktora koşup tedavi ettirmelisiniz.

2 — Burnunuzun içinde ve üstünde çıkan sivilcelir koparmamalı ve sıkmamalısınız (Burun difterisi ve yılancık olabilir).

3 — Hiç bir vakit ellerinizi burnunuza sürmemelisiniz.

4 — Eğer burnunuza dışarıdan bir şey kaçmış ise, çıkarmak için kurcalamayınız. Bir mütehassısa baş vurup ona çıkarttırınız.

5 — Hiç bir zaman parmağınızla burnunuzu karıştırmamalısınız.

6 — Hiç bir zaman burnunuzun iki deliğini de tıkayarak hınkırmamalısınız.

7 — Burnunuzu daima temiz tutmalısınız. Tozlu yerlerde mendilinizle kapamalısınız.

Bazan burunda bir koku olur. Bunun en büyük sebebi burun ile ilgili bir yerin iltihaplanmasıdır. Bu, bir tehlike belirtisidir. Burunda kanamalardan ve ameliyatlardan sonra beliren koku ise zamanla kendiliğinden zail olur.

Burunda, tıkanıklık, acıma, yanmalar, ur, ahtapot, Frengi veya Verem yaraları, burun içini uzunluğuna ikiye bölen kemiğin çarpıklığı, vejetasyon (çocukları çok rahatsız eder. Örümcek gibi incecik derilerdir. Büyüklerde ekseriya zamanla büzülür. Lâkin bazan rahatsızlık da verebilir). Nezle neticesi burun zarının şişip iltihaplanması gibi hastalık ve arıza belirtilerini görünce hemen bir doktora muayene olmalısınız. Aksi takdirde gayet tehlikeli durumlar hasıl olabilir.

Garip Şeyler

AMERİKA'nın Madison şehrinde, on sekiz yaşında bir genci, bir banka soygunculuğundan dolayı yakalamışlar. Üzerinde üç yüz elli üç dolar para çıkmış. Sorgusu esnasında anlaşılmış ki, bu suçtan mevkuf iken, sarta bağlı olarak tahliye edilmiş. Bu hırsızlığı yapmaktan maksadı da, hayatını namuslu yollardan kazandığını isbat ederek cezasını affettirmekmiş.

BİRLEŞİK Amerika'da, Arkansas eyaletinin Little Rock şehrinde, Vinona Mellery adında bir kadın, gece varısı tam saat ikide hakim Attorney'e telefon edip adamcağızı tatlı uykusundan uyandırarak kedisinin bıyıklarını kesmek için kanunî bir hakka malik olup olmadığını sormuştur.

KOPENHAG'da, bir işçi, çarşıdan aldığı sosisi evinde pişirip yerken, bunlardan birinin içinden bir nişan yüzüğü çıktığını hayretle görmüştür. İşçi, evvlâ bunun sosisi imal eden kadının parmağından düştüğü ve farkedilmeden sosisin kıyması arasına katıldığını tahmin etmiş ise de, aynı sosisden bir iki lokma sonra bir mahfaza içine konmuş küçük bir mektup çıkınca yüzüğün kasten konduğu meydana cıkmıştır.

İşçi, muhafazasından çıkardığı mektubu açınca şunların yazılı olduğunu hayretle görmüştür:

"On dokuz yaşında genç bir kızım. Çirkin değilim. Hatta arkadaşlarımın iddiasına göre; bir çok erkekleri baştan çıkaracak bir güzelliğe sahibim. Bu iddianın ne dereceye kadar doğru olduğunu, henüz tecrübesini yapmadığım için, bilemem. Gayet uysalmdır, biraz da romantik ruhluyumdur. En büyük kusurum, evlenirken müstakbel kocama bir drahoma veya çehiz ücreti ödeyecek paramın bulunmayışıdır.

Evleneceğim erkeğin iğrenç derecede derecede çirkin olmamamasını, biraz romantik bir ruha sahib bulunmasını, maceraperest olmamasını, ağır başlı ve aile reisi olmaktan zevk duyacak birisi olmasını isterim. Gözüm fazla yükseklerde olmadığı için lüks peşinde koşan bir kız değilim. Kocamı nkazancı ile geçinmeye gayret edecek kadar muktesidimdir.

Bu izahat üzerine benimle evlenmek isteyen kimse, yüzüğümü kabul eder ve kendi yüzüğünü de aşağıdaki adresime gönderir. Kopenhag (...) Sosis Fabrikası işçilerinden XYZ.200."

İşçi, bu mektubu okuyup bitirdikten sonra, bir kâğıda: "Dünyada lüks peşinde koşmayan kadın yoktur. Siz, aksini iddia ettiğinize göre, samimî değilsiniz; sözlerinize itimat etmek caiz değildir. Bunun için yüzüğünüzü iade ediyorum." diye yazmış ve sosisten çıkan nişan yüzüğü ile birlikte romantik kızın adresine göndermiştir.

BİRLEŞİK Amerika Devletlerinde faaliyete geçen bir sigorta şirketi, genç kızları evlendirme işini üzerine almıştır. Şirket, mustakbel nişanlıyı arayıp bulma işinden düğün ve düğün ziyafeti ile bal ayı seyahatine kadar her şeyi kendisi yapmaktadır. Sigorta primleri, kızın sosyal durumu ile güzelliğine göre değişmektedir. Şirket, müşterisini otuz beş yaşına kadar evlendiremediği takdirde evvelden yapılan anlaşma gereğince muazzam bir tazminat ödemektedir.

GEÇENLERDE, Birleşik Amerika'nın Los Angeles caddesinde bir kaza olmuş; iki otomobil, birbirine geçmiştir. Kazada hiç bir insan kaybı olmadığı gibi iyi bir netice de elde edilememiştir. Otomobilde bulunan ve üç yaşındanberi kulakları duymayan 9 yaşındaki Folyd Milis, sademenin tesirile başını otomobilin ön tarafına vurmuş ve korkudan bayılmıştır. Floyd Milis, bir müddet sonra ayılınca, kulağındaki sağırlığın geçtiğini sevinçle görmüş ve bu kazaya dua etmiştir.

Canada'nın Toronto şehrinde, sanayicilerden müteşekkil bir gurubun ziyafetinde hazır bulunan kalp mütehassıs Dr. John Hepburn, lâf arasında, hazırunun hiç değilse yarısının kalp rahatsızlığı neticesinde vefat edeceğini iddia etmiştir. Bu sözler, ziyafettekilerin asabını bozmuş ve sanayicilerden beşi daha yemek tamamlanmadan geçirdikleri kalp krizi neticesinde gözlerini hayata yummuşlardır. Bu hal diğer sanayicilere de tesir etmiş ve o gece, biraz da evham tesirile, hepsi kalp krizi neticesinde ölmüşlerdir.

FARUĞUN GÖZDESİ

Eski Mısır Kıralı Faruk, haremine aldığı kadınları sık sık değiştirmekte berdevamdır. Şimdi de Irma Capece Minutolo adında bir Napoletenle düşüp kalkmaktadır. Evvelki sene birçok güzellik müsabakaarında iyi dereceler alan Irma, âsil bir ailenin torunudur. Ancak, babası, henüz açıklanmıyan bir sebepten dolayı bu asalet ünvanını kullanamamakta ve hayatını kazanmak için de şoförlük etmektedir.

'Napoletoni a Milano" filminde de küçük bir rol almış olan Irma, 953 Lazio güzellik müsabakasını kazandığı gün eski kıral ile tanışmış ve o günden sonra Faruğun yanından ayrılmaz olmuştur.

İstanbul Üniversitesi Profesörlerinden İsmail Eratalay tetkikatta bulunmak üzere iki ay Londrada kalmıştı. Bu müddet zarfında edebiyat tarihimizde büyük eksikliklerini giderecek pek çok şey buldu.

Yazan: Feyyaz Tokar

Fatih'in Aşk Mektupları

Kadınların iradesini dünya insanlarının iradesinden daha güç buldum."

Bunu, 500 küsur sene evvel Sultan Fatih söylemiş. Fakat şurası muhakkak ki pek çok hükümdar aynı cümleyi tekrarlamıştır.

o o o

İstanbul Üniversitesi profesörlerinden İsmail Hikmet Ertaylan Türk Edebiyat Tarihi mevzuunda tetkiklerde bulunmak üzere iki ay Londrada kaldı. Profesör bu müddet zarfında Edebiyat tarihimizin büyük eksikliklerini giderecek pek çok şey buldu. Bu meyanda Fatih Sultan Mehmedin, haremindeki sultanlarına yazdığı ve diğer devlet reislerine gönderdiği mektupların metinlerini ele geçirdi. Profesörün Londra kütüphanesinde meydana çıkarttığı Fransızca yazılmış olan bu kitaptan anlaşıldığına göre Fatih'in bu mektupları ve diğer evrakı bir Osmanlı valisi tarafından, İtalyan olmak ihtimali kuvvetli bulunan bir turiste verilmiştir. Mektuplar ve evrak böylece akıllı (!) bir valinin işgüzarlığıylağıyla elimizden çıkmıştır. Fransızcaya tercüme edilmiş bulunan mektuplarına asıllarının İtalya veyahut Fransada olduğu muhakkak bulunduğundan Profesör Ertaylan bunları aramak üzere Fransaya gitmiştir.

Fatihin bu mektupları Osmanlı Edebiyatının tipik nümunelerini teşkil ettiği gibi bir hükümdarın hislerini kendi kaleminden önümüze koyması bakımından da ayrı bir ehemmiyet taşımaktadır.

Fatihin tahta çıkışını müteakip giriştiği fetihler sırasında, muharebe meydanlarından Edirnedeki hareminde bulunan Sultan Ben Said'e yazdığı mektupların birincisi Hicrî 856 ve Milâdî 3 Mayıs 1452 tarihini taşımaktadır. Mektupların muhteviyatından Sultan Ben Said'in Rum bir çuk ay kadar sonra İstanbulu fethediyor ve fethi bir mektupla Sultan Said'e bildirip yakında kendisini İstanbula davet edeceğini söylüyor. Uzun müddet beklemesine rağmen bu daveti alamıyan sultan, vaziyetten şüpheleniyor ve nihayet Fatihin İren adlı güzel bir Rum dilberine gönül verdiğini öğreniyor. Çok sitemli ve niyazkâr bir mektup yazarak öğrendiklerini birlidiriyor ve kendisini de unutmamasını rica ediyor.

Fatih Sultan Mehmet 1 Haziran 1453 tarihli mektubuyla Sultan Ben Said'e şu cevabı veriyor.

— "Sevgili Ben Said'im, çok doğru haber almışsın. Gözleri, boyu, tavrı ve sonsuz zarafetleri camilerimizin en muttahi imanını bile esir edebilecek olan bir taze Rum güzelinin, bana attığı sihirkâr okları cesaduğu anlaşılmaktadır. Karamanoğulları muharebesine tekaddüm eden günlerde Fatih kaleme aldığı bu mektupta aynen şöyle demektedir.

— "İlâhî Sultan size Allahaısmarladık diyemeyişime müteessir olmayınız. Hanedanımızın düşmanı kadimi Karaman beyin Asra beylerini bana karşı silâhlandırmak için tahrikâtı camiyanede bulunduğu haberini ordunun bildirmesi, beni sizin deraguşlarınızın zevkine varamadan ayrılmağa mecbur etti. Karaman oğlu on krallığım, Bursayı ve daha birçok yerleri kinayetleri ve dehşetleri ile doldurdu. Rumelinde kalan askerlerimin kumandasını Sarıca Paşaya tevdi ettim. Babamın muzaffer sancağı altında harpçı askerlerimle o küstahı bulup çarpışmak arzusuyla tutuşuyorum. Tekrar Edirneye dönebilmek ve size şevket ve nevazişlerimin yeni vesikalarını verebilmek için bu seferin çabuk sona ermesini temenni etmekteyim."

Fatih Sultan Mehmedin bu birinci mektubundan sonra 2 Şubat 1453 de Kostantiniye karargâhından yazdığı ikinci mektup, büyümekte olan bir aşkı teferruatıyla göstermektedir. Fatih bu mektubunda şunları yazıyor.

"... Yapmak istediğim muhasarayı kolaylaştıracak hazırlıkları emretmek üzere bu mevkiin karşısına geldim. Edirne daha bir müddet beni göremiyecek. Ruhum âşıkane heyecanlara kapıldıkça böyle tehlikeli bir halin tazyiklerinden ürküyorum. Bana mütehakkimane emirler veren şerefle karşılaştıkça, onun galip cazibelerine mağlûp oluyorum. Silâh sesleriyle aşk zevkleri birbirleriyle uzlaşamaz. Şark Hıristiyan İmparatorluğunu yıkmıya ahdettim. Siz Kamagende saltanat süren krallar nezdinden geliyorsunuz. Ben sizi Kayserler tahtının enkazı üzerinde taçlandıracağım. Güzel gözlerinizin şulesi ender vasıflarınız ve faziletiniz, sizi yükseltmek istediğim mevkie ziynet verecektir. İlâhî Sultan, sizin için duyduğum hararetin ateşi bana zaferi temin edecek olan hamleleri canlandıracaktır."

Fatih bu mektubundan iki buretim defedemedi. Tatlı bir rehavetin kâzip cazibelerine katıldım. Hükümdarlarına karşı elde ettiğim zaferin, kanunlarına münkat kılmış olduğu imparatorluk bile bu kıymetli varlığın teshiriyle kıymetini azalttı. Siz bile bu tabiatın şaheserini gördüğünüz zaman bu zaafımı mazur göreceksiniz. Bu mektubum sizi Kostantaniyeye getirmesi için kapı ağasına bir emirdir. Orada benim yanımda size tahsis etmiş olduğum yeri daima işgal edeceksiniz. Sizi at koşuları ve 30 bin yeniçerinin harpte bir mevkie hücumu gibi gösterilerle eğlendirmek için fırsat gözlüyorum."

Fatihin 22 adet olan bu mektuplarından aşka taallûk eden şu birkaçına ait nümunelerden sonra 9 Haziran 1456 Milâdî ve 860 Hicride Vidin civarında ordu karargâhından Kastantiniye Beylerbeyi Timurtaş Paşaya yazdığı mektubunu okuyalım.

— "Timurtaş 15 günlük bir yürüyüşten sonra bütün ordumla buraya geldim. Askerlerimin dinlenmesi ve bu ayın yirmi yedisinde bana

(Devamı 33. sayfada)

ŞUNDAN - BUNDAN

● **Ev kadınları, bulaşık vesair mutfak işlerile meşgul olduktan sonra ellirini kahve telvesile yıkarlarsa eldeki koku daha kolay ve daha çabuk zail olur.**

● **Elbiselerdeki yeşil ot lekeleri saf alkolle silinmek suretile çıkarılır.**

● **Fermuarlı elbise ve çamaşırları yıkamadan önce fermuarı iyice kapatmak ve bu şekilde yıkayıp, kurutmak ve ütülemek lâzımdır. Aksi takdirde fermuar bozulur.**

● **Mine kaplı olan demir kaplar, krem tartar ve sudan mürekkep bir çamurla silinir ve ondan sonra bol su ile çalkalanıp yumuşak bir bezle kurulanır.**

● **Kapıların gıcırtısını gidermek için menteşe ve rezelerin üzerine bir miktar grafit tozu (kurşun kalemi tozu) dökmek kâfidir.**

● **Uzun yol yürüyen kimselerin ayakları yorulur ve ağrır. Bu yorgunluğu ve ağrıyı gidermek için, ayakları beş on dakika tuzlu suda tutmak kâfidir.**

● **Suda kaynatılan yumurtanın pişmiş olup olmadığını anlamak için yumurtayı düz bir yerde fırıldak gibi çevirin. Eğer yumurta kendi kendine dönmeğe devam ederse iyice pişmiş demektir. Bir iki dönüşten sonra durursa az pişmiş demektir.**

● **Bir yerde pişmiş ve pişmemiş yumurta bulunur ve siz de bunlardan hangilerinin çiğ olduğunu bilemezseniz, bunları masanın üzerinde yanlamasına mihveri etrafında döndürün. Çiğ olanlar dönmez; pişmiş olanlar döner.**

KIRMIZI GÜLLÜ!

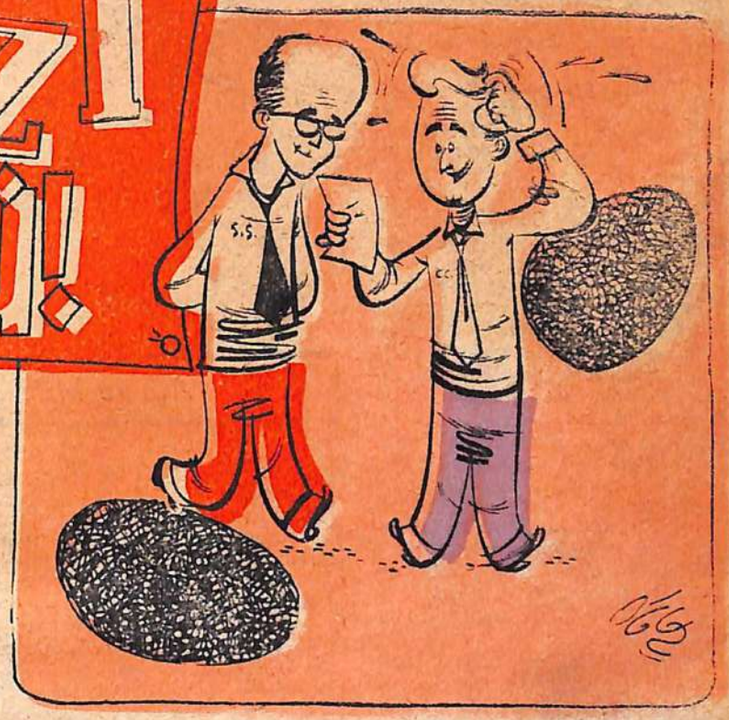

ALÂMİNÜT HİKÂYE

Sık sık bana, kendi hakkımda neden bu kadar kötümser olduğumu soranlara rastlarım. Ne yapayım?.. Şanssız bir adamım. Her vesile, şanssızlığımı gözlerimin önüne koyup duruyor.. Cebime elimi atıp kibritimi çıkardığım zaman bile kutuyu muhakkak ters tarafından açıyor ve bir saat kaldırımdan kibrit topluyorum.. Bir kerecik olsun doğru tarafından kutu çıkardığım olmadı. Bu kadar açık şanssızlık karşısında gel de kötümser olma..

Bizim baloda da öyle oldu.

Balo gecesinden bir iki hafta evveldi. Matbaada elime bir mektup sıkıştırdılar. Açtım, okudum.

"Sayın bayım,

Biz, iki yakın, çok yakın arkadaşız. Basın Balosu için bilet tedarik ettik... Ama henüz kavalye tedarik edemedik. Zaten yabancı kavalye de istemiyoruz. Madem, ki Basın Balosudur, diyoruz, hiç olmazsa kavalyelerimiz de biraz matbaa mürekkebi yalamış kimseler olsun.. Onun için şöyle kararlaştırdık.

"Balo sizin balonuz olduğu için elbette geleceksiniz. İşte sizlere evvelinden peylenmiş iki de dam.. Birimiz, yani ben, sizi, Cemil Cahidi kendime kavalye seçtim. Arkadaşım da İ. Şerif'i intihap etti. Aynı gazetede çalıştığımız için herhalde siz de bizim gibi yakın arkadaşlarsınızdır. Sizinle baloda buluşalım olmaz mı?.. İkimiz de siyah tuvaletler yaptık. Göğüslerimize birer kırmızı gül takacağız. İşaretimiz bu.. Baloya kadar hoçşa kalın!.."

Ben mektubu okurken, arkadaşlar da mânalı mânalı gülümsüyorlardı. Kâğıdı yazıhanenin üstüne bırakıp elimi şakağıma dayadım. Düşünmeğe başladım.

Kendi kendime: "Eyy dostum!.. diyordum. Cemil Cahit sensin. İ. Şerif de senin namı müstearın.. Nasıl çıkacaksın şimdi bu işin içinden?..

Bizim Sezai Solelliye sormak gerekti:

— Hazret sen baloya gelecek misin?..

— Evet!..

— Yalnız mısın?..

— Hayır damım var..

— Peki Celâl Demiray gidecek mi?..

— Bilmez misin yalnız gitmez..

— Sedat gidecek mi?..

— Onun yalnız çıkmasına imkân var mı?.. Hem bu ahret sualleri neden icap etti?..

Mektubu uzattım. Okudu. Sonra:

— Ha!.. dedi. Peki şimdi nasıl çıkacaksın bu işin içinden?..

— Ben de onu düşünüyorum ya...

Oda elini şakağına dayamıştı. Nasıl bir çare bulmalı?.. Kime akıl danışmalıydı?.. Aradım, taradım. fikrinden istifade edecek kimseyi bulamadım. Hem sonra malûm ya herkes kendi aklını beğenir. Tabiî ben de öyle..

Verdiğim karar şu oldu:

— İki kişi peyleniyor ama çaresiz bir kişi gideceğim. Bu vaziyette ne yapmalı?.. Basit. Bir kere oraya gidersin.. Bakarsın göğsünde kırmızı gül bulumanlardan hangisi keyfince... İ. Şerif'e randevu vereni gözüne kestirirsen, kendini o diye takdim edersin.. Cemil Cahid'i peyliyen daha güzelse, sen de Cemil Cahit kalırsın vesselâm!.. Hâsılı kelâm çirkini muhakkak açıklar livasıdır.. "Arkadaşınız neye gelmedi?.." diye sorarlarsa, "Birdenbire hastalandı.. Yok mazereti çıktı.." Filân gibi bir maval okursun. Bu da mı dert?..

Yazan: Cemil Cahit CEM

Ya ikisi de bir şeye benzemiyorsa.. Bu ihtimal de var ya.. O zaman ne olacak?.. O zaman da hem Cemil Cahit'likten, hem de İ Şerif'likten istifa edersin.. Baloya gitmedin.. Sen başka birisisin.. Alisin, Velisin, Hasansın.. Ne bileyim, başkasısın işte..

Karar mı karar.

Ariyet smoking sırtıma hiç de fena oturmamıştı. Matbaadan koparabildiğim avansı da cebimde sık sık okşayıp duruyordum.

Paltoyu gardroba bıraktım. Etrafı kolaçan etmeğe başladım.

Görünürlerde kırmızı gül yoktu.

Orada, burada salına salına gezindik.

Bir sigara, bir sigara daha, bir tane daha...

Gelen var, giden var. Fakat daha çok gelen var.

Birden arkamdan doğru bir ses cıvıldadı. Kolalı yakam gırtlağımı cendereye aldığı için başımı çeviremiyordum. Bütün vücudumla dönmem lâzımgeldi.

Aman Yarabbi!..

Bir de ne bakayım?.. Kırmızı güllü değil mi?..

Bir içim su... Hayır, bir yudum şampanyaydı kâfir.. Sevincimden nasıl gülümsediğimi tasavvur edersiniz..

Farketti ve serbestçe yaklaştı:

— Siz herhalde İ. Şerif beysiniz değil mi?.. dedi. Sakın çok bekletmiş olmıyalım?..

Ne kadar acele söze koyulduğumu ben bilirim.

— Ben mi?.. Elbette, tabii İ. Şerifim ben.. Zaten başka ne olabilirim ki... Ben mi çok bekledim?.. Ne münasebet? Asla!.. Hiç beklemedim. Hem bekleseydim de yanar mıydım?. Yaa!.. Ne diyordum efendim?.. İşte ben İ. Şerif!..

— Eyy?.. Peki?.. diye sordu. Cemil Cahit nerede?..

(Arkası 25. sayfada)

ACABA NİÇİN "Zara"

YAZAN: ELİNOR GLYN

ÇEVİREN: SEMİH DEMİRCİ

Aşk ve Macera Romanı: 35

Tristram başını kaldırıp onun yüzüne baktı ve birdenbire dondurucu bir ürperti bütün vücudunu dolaştı. Evet, kendi kendini aldatmakta fayda yoktu. Biraz önce duyduğu o bir anlık saadet de sahteydi ve şimdi, tahammül edilmez ıztıraplar başlıyacaktı yine.

Biraz sonra, yatak odalarına çekilmek üzere yekdiğerine iyi geceler temenni eden bu genç gelinle damat, birbirlerine her zamankinden daha yabancıydılar.

o o o

Ertesi sabah gün ağarırken şiddetli bir yağmur başladı. Aralarındaki buzdan duvar gittikçe kalınlaşmakta olan Tristram ve Zara, Wrayt'da yiyecekleri ikinci yemeğe oturdukları zaman rollerini bile güçlükle oynuyorlar ve uşaklar içerdeyken her zamanki gibi alelâde şeylerden bahşetmiye dahi zorlukla tahammül ediyorlardı.

Zara kahveler gelir gelmez ayağa kalktı ve tam dışarı çıkmak üzereyken Tristram'ın sesini duyarak durakladı:

— "Yarın hava düzeldiği takdirde, bahçeyi ve şatonun odalarını dolaşsanız iyi olacak. Eğer böyle yapmazsanız bahçıvanlar ve evdeki hizmetkârlar bunu tuhaf karşılarlar. İnsanın kendisini içtimaî dertlere uydurmıya çalışması çok feci bir şey! Medeniyetten uzaklaşıp vahşete dönebilmek ne iyi olur. Ben de pek yakında bunu yapacağım galiba.."

Sonra Zara'nın, söylediklerini dinlemek için kendisine doğru döndüğünü görerek devam etti:

— "Eğer yarın sabah saat on birde hazır olursanız, bahçeleri ve annemin sevdiği kısımları size ben gösteririm. Gerçi senenin bu vaktinde göze pek hoş görünmezler ama.."

Zara: "Hazır olurum." dedi.

Tristram yerinden kalkıp Zara'ya kapıyı açmak için ilerliyerek:

— "Cuma günü de annemle vedalaşmak için Londra'ya gideceğiz." dedi. "Bütün bu merasimlerin sizi çok sıktığını anlıyorum ama artık az kaldı.."

Zara: "Hayatın kendisi sıkıcı zaten." diye cveap verdi. "Ve insan onun mânasını anlıyamıyor bir türlü."

Sonra, başka hiçbir şey söylemeden odayı terketti, merdivenlerden çıktı ve bomboş koridorlardan geçerek odasına girdi. Oraya geldiklerinden beri ilk defa piyanoyu açtı, sevdiği havaları çalarak uzun müddet düşünceleriyle başbaşa kaldı. Fakat Chanson Triste'yi çalmıya cesaret edemedi.

Tuşlardan yükselen nağmeler onunla konuşuyorlardı: Hayatı ne olacaktı? Aşkına hükmedemediği takdirde nelerle karşılaşacaktı? Gururunu bir kenara atarak Tristram'a, yaptıklarından büyük bir pişmanlık duyduğunu ve şimdi onun kollarının arasında olmaktan başka hiçbir şey istemediğini söylese ne olurdu? Zira kocasına karşı hissettiği hürmet ve hayranlık her an biraz daha büyüyor, her an onun yepyeni taraflarını keşfederek, bütün bu insanların lordlarını niçin bu kadar fazla sevdiğini anlamıya başlıyordu. Babasının vatanı olan İngiltere hakkında ne kadar az şey biliyor, ve erkekleri ne kadar az tanıyordu meğerse! Onların hepsini ya Ladislaus ve arkadaşları gibi zalim, yahut da zavallı Mimo gibi akılsız biçareler zannetmekle ne yanlış düşünmüştü.. Halbuki bu insanların ötekiler gibi olmadığını, ve Tristram'ı ilk gördüğü zaman onun kendi cinsinden benzerlerinin milyonlarca mil üstünde olduğunu anlaması lâzımdı. Sonra piyanoyu bıraktı ve yerinden kalkıp aynanın önüne gitti. Evet; güzeldi ve çok gençti. Belki de yetmiş, seksen yaşına kadar yaşıyabilirdi ve Lordu na sahip olamadığı takdirde bütün bu hayat, korkunç ve mânasız bir boşluktan ibaret kalacaktı. Gurur denen şey de okadar büyük fedakârlıklara değmezdi nihayet. Kendini küçültmeden, Tristram'a karşı çok yumuşak davranarak onu memnun etmiye çalışamaz mıydı? Eğer yapabilirse, yarından tezi yok bu şekilde hareket etmiye başlıyacaktı. Sonra, Leydi Ethelrida'nın yemek ziyafetindeki sözlerini hatırladı. Genç kadın ailenin Tristram'la Cyril'in Wrayth Tancred'lerinin son erkek evlâtları oluşundan duyduğu üzüntüyü anlatırken içini dolduran nefretin üzerinden henüz üç hafta geçmiş olmasına inanamıyordu. Halbuki şimdi onların ne hissettiğini öyle iyi anlıyordu ki.

Bunları düşünürken, boşluğa dikilmiş olan bakışları yumuşayıp, buğulandılar. Gözlerini Hazreti Meryem tablosundaki ilâhî ifade bürüdü. Tıpkı Mirko'yu kollarının arasına aldığı zamanki gibi...

Sonra hayat ve gurur hakkında vardığı neticelerle biraz rahatlıyarak nihayet yatağa girdi.

Tristram ise kendi odasında, şöminenin önünde yalnız başına oturuyordu ve bakışlarını Tristram Guiscard'ın zırhına dikmişti. O da, Zara'nınkilerden farklı olmakla beraber bazı kararlar vermişti. Londra'ya gittikleri zaman, Cuma gecesi Francis Markrute'yi bir kenara çekerek onunla konuşacaktı. Markrute'ye, bütün bu şeylerin büyük bir hatâ mahsulü olduğunu ve bu işe kendi arzusuyla girdiği için başka hiç kimsenin bundan mesul tutulamıyacağını söyliyecekti. Ve ondan, bir skandala sebebiyet vermeden ayrılabilmeleri için, zekasını kullanarak bir çare bulmasını rica edecekti. O zamana kadar da Zara'ya karşı olan hislerini iyice körletmiye çalışacaktı. Çünkü nihayet o da bir insandı ve halihazırdaki şartlar dahilinde Zara ile aynı çatı altında yaşıyabilmesine imkân yoktu. Sonra birdenbire Laura'yı ve onun son sözlerini hatırladı. Bunların hakikatle bir alâkası var mıydı acaba? Kendisi de o adamı iki kere, hem de en şüphe uyandırıcı vaziyetlerde görmüştü. Eğer bu yabancı, Zara'nın âşığı ise ne yapacaktı? Francis Markrute yeğeninin saf ve lekesiz bir kadın olduğunu söylediği zaman, onun hayatındaki bütün hâdiseleri bilmesine imkân var mıydı? Ve bu düşünce, diğer bütün üzüntülerini gölgede bırakarak beynini kaplamıya başladı; öyle ki biraz sonra kafasında sıraladığı bir delil silsilesine istinaden, bu adamın Zara'nın âşığı olduğu kanaatine vardı!

Sonra müthiş bir öfkeyle koltuğunu sarstı ve kenetlenmiş dişlerinin arasından:

— "Eğer bunun doğru olduğunu öğrenirsem," diye fısıldadı, "hem onu öldürürüm, hem de Zara'yı."

İnsanların, bazı muayyen hislerin tesiri altında vahşîlerden hemen hemen hiçbir farkları kalmazdı. Ve o anda ne gelin, ne de damat, kaderin yakında her şeyi ellerinden alarak, bütün bu verdikleri kararları ve vardıkları neticeleri mânasız ve hükümsüz kılacağını bilmiyorlardı.

XXXIII

Wrayth'ın bahçeleri meşhurdu. Hem tabiatın kendilerine bahşettiği güzellik, hem de güzellik âşığı sahiplerinin nesillerden beri süregelen ihtimamı, insan elinin tabiatı ne şekillere sokmağa kaadir olduğunu bütün haşmetiyle göstermekteydi.

Fakat Kasım ayı, bahçeler hakkında hüküm vermek için biraz uygunsuz bir zamandı ve Tristram, bulutların dağılarak havanın açılmasını arzu ediyordu. Merdivenlerin altında karısını beklemekteydi. Saat tam on birde Zara göründü. Tristram, onun narin ayaklarını birbiri ardısıra atarak merdivenden inişini seyrederken, onların ne kadar küçük olduklarını düşündü. Bunu daha önce hiç farketmemişti. Zara'nın ayakları, kalın yürüyüş botlarının içinde bile bebek ayağı kadar görünüyorlardı. Sonra, giyinmesini ve kendisini memleketin âdetlerine uydurmasını da gayet iyi biliyordu. Dar serj etekliğiyle astragan ceketi ve şapkası, bu maksat için giyilebilecek olan şeylerin en mükemmeliydi. Ve yumuşak manşonun içinde gizli elleriyle öyle cazipti ki, Tristram yakıcı bir arzunun bütün benliğini kapladığını hissederek soğuk bir sesle:

— "Bahçelerin bu mevsimde hoşunuza gideceğini pek zannetmiyorum." dedi. "Yazın çok güzelleşirler halbuki."

Zara uysal bir sesle: "Tabiî." dedi ve sonra söyliyecek başka hiçbir şey bulamadı. Beraberce, avluyu katederek sarmaşıklı bir kemerin altından geçtiler. Bahçeler önlerinde uzanmıya başladı. Çok ötelerde de, ağaçların arasından Wrayth klisesinin kulesi seçiliyordu.

Genç kadın sabırsızca nefes alarak: "Hepsi ne kadar güzel!" dedi ve manşonun içindeki ellerini kenetledi. "Ailenizin daima burada yaşıyarak bu muhteşem şeyleri yarattığını bilmek de çok fevkalâde! Siz çok mağrur bir adam olmalısınız."

Bu, bu gibi mevzularda Zara'nın yaptığı en uzun konuşma olmuştu ve ilk defa olarak da, ak-

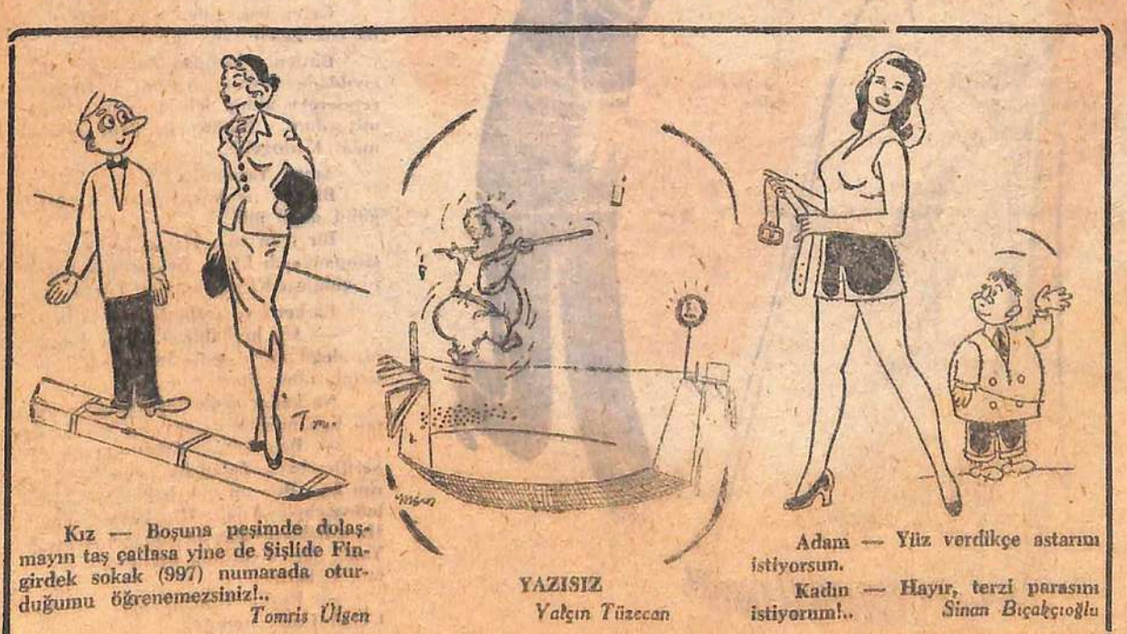

Kız — Boşuna peşimde dolaşmayın taş çatlasa yine de Şişlide Fingirdek sokak (997) numarada oturduğumu öğrenemezsiniz!..
Tomris Ülgen

YAZISIZ
Yalçın Tüzecan

Adam — Yüz verdikçe astarını istiyorsun.
Kadın — Hayır, terzi parasını istiyorum!..
Sinan Bıçakçıoğlu

lından geçenleri ifade etmekteydi. Tristram ona bakarak bir an irkildi. Fakat şüpheleri ve bir gece önce verdiği kararlar, herhangi bir hareket yapmasına mâni oldular. Bir anlık ümitlere kapıldıktan sonra tekrar sukutu hayale uğramıya tahammülü kalmamıştı artık. Zara bu soğuk ve nemli havada istediği kadar cana yakın ve mültefit davransın, o kendini daima uzak tutacaktı.

— "Evet." dedi. "Mağrur bir adam olduğumu zannediyorum. Fakat bunun bana büyük bir faydası olmuyor; insan yaşlandıkça hayatı istihfaf etmiye başlıyor nedense."

Sonra bahçelerin arasında yürürlerken, alâkasız bir tavırla izahat vermiye ve onların ne vakit yapıldıklarını anlatmıya başladı. Bu haliyle, alelâde bir misafiri gezdiren, biraz canı sıkkın bir ev sahibine benziyordu. Zara ise kalbinin mütemadiyen ezildiğini hissetmekte ve koeasına karşı yumuşak ve samimi davranmak hususunda verdiği kararı bir türlü tatbik mevkiine koyamamaktaydı. Onun sözlerine sadece kısacık "Evet" ve "Hayır" larla cevap verebiliyordu, o kadar. Çok geçmeden kış bahçelerinin önüne geldiler ve Tristram, Zara'yı yaşlı bir İskoçyalı olan bahçıvanla tanıştırdı. Genç kadın, bütün bu güzellikler karşısında duyduğu hayranlığı ifade ederek, emektar bahçıvanın gönlünü okşadıktan sonra, onun verdiği üzümlerden yedi. Sonra üstü sarmaşıklı dar ve uzun bir yoldan geçerek parkın doğu tarafına çıktılar. Burası Wrayth'ın en eski kısmıydı. Zara'nın gözüne bidenbire İtalyan parteri ilişti. Bu, Country Life mecmuasında gördüğü çiçek bahçesinin ta kendisiydi. Yalnız, resmin donuk renginde, buradaki canlılığın zerresine dahi rastlamak imkânsızdı tabii. Birdenbire Mirko'yu son gördüğü günü hatırladı ve kalbi sıkışır gibi oldu. Ve onun böyle ansızın nefessiz kalışı Tristram'ın da dikkatini çekmişti. Başını kaldırdı ve Zara'nın yüzündeki muztarip ifadeyi farketti. Kadın kendisi için çok acı hatıralar taşıyan bir yeri ziyaret ediyor gibiydi. Halinde de, sanki birkaç adım daha atarsa bir hayaletle karşılaşacakmış gibi bir ürkeklik vardı. Bunun sebebi neydi acaba? Sonra içindeki şeytan tekrar dile gelerek fısıldamıya başladı:

— "Bu bir İtalyan bahçesidir. O, başka memleketlerde buna benzer birçok bahçeler gördü.. O yabancı adam da bir İtalyandır belki de... Bir haylı da esmer zaten.." Böylece, Zara'nın sebebini bilmediği ıztırabını hafifletmiye çalışacağı yerde sert ve buz gibi soğuk bir sesle:

— "Burası size bir şeyler hatırlattı galiba." dedi. "Şimdi yolumuza devam edip buradan çıkalım. Oradan da eve döneriz."

O nun başka bir erkek yüzünden çektiği azaba asla iştirâk etmiyecekti!

Zara'nın dudakları bir an bükülüverdi. Ve Tristram bunu görerek memnun oldu. Onu can evinden vurmuştu. Fakat yollarına devam ederlerken öfkesi gittikçe artmıya başladı. İmkân olsaydı, Zara'yı tekrar incitmekten büyük bir zevk duyacaktı. Kıskançlık, bir meleği bile zalim bir iblise çevirebilirdi çünkü. Hiç konuşmadan yürümeğe devam ettiler. Genç kadının kederli gözlerini, korku dolu bir ifade bürümüştü. Zira biraz sonra gayda çalan Pan heykelciği ile karşılaşacağını tahmin ediyordu. Nitekim de öyle oldu. Birkaç basamaklık taş bir merdivenden indiler ve Zara bir anda Tristram'ı, aşkını ve hattâ yalnız olmadığını bile unutuverdi!

Heykel biraz ötede, arkasını onlara dönmüş duruyordu. Şöminedeki alevlerin önünde, ince parmağıyla mecmuadaki gayda çalan heykelciği işaret eden zavallı kardeşinin çelimsiz hayali, Zara'nın gözünün önüne geldi. Mirko'nun zayıf ve titrek sesi kulaklarında çınladı: "Chérisette, bak! Hem öteki insanlara benzemiyor, hem de çalgı çalıyor, gördün mü?.. Ben annemin yanına gidince, sen de beni hatırlamak için ona bakarsın!"

Ve onun yüzüne bakmakta olan Tristram, ne düşüneceğini bilemezdi. Zira Zara ölü gibi bembeyazdı, siyah gözleri de yaşların içinde yüzüyordu.

"Allahım!" dedi kendi kendine. "Bu adamı ne kadar da çok seviyor! Ve kalbi müthiş bir öfkeyle tutuşarak onun yanısıra yürümiye devam etti. Etrafı yazın beyaz güllerle çevrilen bir kameriyeden geçerek, yıldız şeklinde bir çiçek tarhının ortasındaki heykele yaklaştılar.

Tristram ansızın hayretle irkilerek ilerledi. Pan heykelinin gaydası kırılıp düşmüştü. Parçaları yerde, çimenlerin üzerinde duruyordu.

Bunu kim yapmıştı acaba?

Zara bu sahneyi görünce kesik ve acıklı bir feryat kopardı. Ve garip ruhu, bunu derhal bir felâket işareti olarak tefsir ediverdi. Madem ki Pan'ın çalgısı parçalanmıştı, o halde Mirko da artık keman çalamıyacak demekti!

Yaralı bir hayvan gibi inliyerek, heykelin taş kaidesinin üzerine eğildi, yüzünü manşonuna gömdü ve günlerden beri içini dolduran ıztırabı, göz yaşlarıyla dökmiye başladı.

Tristram donup kalmıştı. Ne yapması lâzımgeldiğine bir türlü karar veremiyordu. Fakat, sebebi ne olursa olsun onu böyle ağlar görmiye de tahammül edemiyeceğini hissetmekteydi.

Zara heykeli görür görmez hemen, kendini son günlerde sadece kalbinin sesini dinlemiye hasrederek o küçük zavallıyı unuttuğunu hatırlamış ve onun şimdi çok uzaklarda, hasta ve belki de ölmüş olduğunu düşünerek göz yaşlarını zaptedememişti.

(Arkası var)

HİKÂYE

TELEFON Şakaları

Yazan: İlhan ENGİN

Arkadaşımın yazıhanesinde oturmuştum. O da bir iş için dışarıya çıkmıştı. Telefon zili hep ani çalar, bu onun eski kalleşliğidir. Yalnız olduğum için korktuğumu kimse görmemişti. Fakat bu zili çalan herif yani telefon eden herife, müthiş içerlemiştim. Ahizeyi elime aldım. Bir ses:

— Alo, dedi. Alo sen misin Hulki?..

— Hayır..

— Hal Tanıdım, dedi. Salamon sen misin?..

Herife birden bu sözü için kızdım. Şivem hiç de yahudi şivesine benzemezdi:

— Hayır, dedim hayır ben Ahmet.

— Ne Ahmedi, diye ahizenin öbür ucundaki ses tersledi. Hulki olmalısın sen, diye diretti.

— Hayır, dedim. Ben sadece Ahmedim.

— Pakâlâ, dedi. Pekâlâ yazıhaneyi sen mi açarsın?..

— Evet ben açarım.

— Patronlar gelmedi mi?..

— Geldi.

— Be adam! Versene onları.

— Veremem çünkü burada yoklar.

— Yoklar mı?.. Geldi demiştin?.

— Geldi ama gitti...

— Gitti mi?.. Yani Hulki yok mu orada?..

— Hulki diye biri yok.

— Ya Salamon?..

— Öyle biri de gelmedi.

— Hasta mı?..

— Salamon isminde birinin hastahğından haberim yok..

Adam esasa gelmeyi faydalı bulmuş olacak ki bu sefer telefona sebep suali sordu:

— Peynirler ne oldu?..

— İyi duruyor..

— İyi duruyor olur mu?.. Yollıvacaktınız. Hulki öyle söylemişti. Bu sizinki ihmalcilik düpedüz ihmalcilik.

— Şakir bey gelince söylerim, dedim.

— Ne Şakiri diye ses çıkıştı. Şakir dediğin Hulki olacak. Ona söyle peynirleri acele yollasın. Sizin gibi pevnirci de olmaz olsun.

Telefon kapanmıştı. Adama inadına burasının sabun şirketi olduğunu söylemiştim. Biraz sonra bir bayan sesi:

— Alo, dedi. Alo şeri....

— Göbek adımı nereden biliyorsun?.. Şerif, diye bunu sana kim söyledi.

— Alayı bırak, dedi; ahizedeki kadın. Alayı bırak, diye çıkıştı. Akşam gelmedin diye zaten kızmıştım sana...

— Akşama da gelmiyeceğim.

— Gelmezsen ben sana yapacağımı bilirim, diye ses yırtındı. Evine geleyim de gör.

— Gelirsen görürüm.

— Ama karın?..

— Karım bana vız gelir.

— Karın sana vır mı gelir?..

— Vız gelir.

— Bunu da söyliyeyim görürüz. Bakalım nasıl vız geliyormuş.. Metresiyim diyeyim, beni seviyor diyeyim bakalım yine vız mı gelir..

Telefon hırsla kapandı. Kafama bir balyoz indirilmiş gibiydi. O sırada, dışarı çıkan arkadaşım yani yazıhane sahibi arkadaşım gelmişti. Yorgun bir iskemleye çökerken:

— Bana, dedi. Telefon eden oldu mu?..

— Yoo!.. Hulki ile Şerifi aradılar. O:

— Eh!.. diye, iskemlesine yerleşti. Yazıhanenin başında ben oturuyordum. Tekrar zil uzun uzun çaldı ve bir kadın sesi:

— Artık uzun etme de eve dön, dedi.

— Dönmiyeceğim.

— Gel karışmam, diye ses tehdit etti.

— Karışmazsan karışma...

— Gelmezsen karın anasının yanına dönecek.

— Dönerse dönsün..

Bu sefer telefonu ben kapadım. Adamakıllı kızmıştım. Arkadaşım:

— Ne o?.. dedi..

— Karım annesinin yanına dönecekmiş..

— Vay!.. Demek sen evliydin?. Tebrik ederim.. Bizi çağırmak yok ha?..

— Dur yahu? diye kalkıp boynuma sarılmağa çalışan arkadaşımı itmeğe çalışarak, ben evlenmedim, evlenmedim ama karımın canı sıkılmış kalkıp anasının evine gidecekmiş.

— Evlenmedinse, karın yok demektir. Karın olmayınca da evine dönemez... Öyle ya olmıyan bir insan nasıl gider... Hay enayi hay!.. Sen ne cahilsin be.. Diye kendi mantığıma hayran hayran sıktı. Ben:

— Öyle ama gel de telefondaki hıyara bunu anlat.. Herif inadın biri tutturdu karın gelecek diye...

— Neee?..

Alnının orta yerine yumruğu ile vurarak arkadaşım nağra atar gibi tekrar sordu:

— Nee?.. Gidiyor muymuş?.. Kim söyledi?. Bir adam ha?.. Muhakkak babamdır.

Şapkasını almadan öyle bir fırlayış fırladı ki iki dakika evvel bana mantık dersi veren sanki o değildi.

Dördüncü defa telefon zırlamağa başladığı zaman uyukluyordum. Silkinip kalktım. İnce bir ses :

— Sabunlar ne oldu?.. dedi.

— İyi kuruyor.

— Yooo! dedi. Sakın kurutmayın. Ulan sen ne kerestesin be yüzlerce kilo fire verecek...

— Islatırız.

— Deli misin ne haltsın?.. Kim alır onları sonra. Sen işi bana bırak, dedi. Telefonu kapadı. Madem ki işi ona bırakacaktık ne diye telefon etmişti sanki?. Artık uykum kaçmıştı. Rastgele bir numara da ben çevirdim.

— Ben, dedim. Ben falan, filân saatte size geleceğim.

Telefondaki kadın:

— Olmaz, dedi. Bu gece kocam evde.

Vay anasını nutkum tutulmuştu. Acaba ben kaç numarayı çevirmiştim.

— Orası neresi kaç numara hanımefendi?..

— Açtığınız numara..

— Ama kaç?..

— Numarayı bırak bilirsin canım, dedi. Ve telefonu kapadı.

Acaba kaç numaraydı?.. Ben hangi numarayı çevirmiştim. Tekrar tekrar düşündüm. Tahmin ettiğim numaraları çevirdim:

— Alo!..

— Ne var?..

Kart bir adam sesiydi bu.. Kocası gelmiş olmalı diye düşündüm. Ve iş olsun diye sordum:

— Alo kimsiniz?..

— Sen kimsin?..

— Ben ben şeyim işte o...

— Ben de beriki diyen herif telefonu kapadı. Ben gece olmasına rağmen hâlâ tahmin ettiğim numaraları çeviriyorum.

BİR CİNAYET SAHNESİ

Yazan: Ed. McNamara

Çeviren: Semih Demirci

Bir yol kavşağının yağlı boya resmiydi bu. İlk şaşkınlık ânı geçtikten sonra, Dr. Fred Warton kendini zorlıyarak bir daha tablodan yana bakmamıya çalıştı.

Ev sahibesi gülümsiyerek sordu: "Bir kokteyl daha ister misiniz, Mr. Noble?"

Ve misafirinin bardağına uzandığı sırada, o taraflarda Edgar Noble adıyla tanınan Dr. Warton, resimdeki sokak sahnesine kaçamak bir nazar daha atfetmekten kendini alamadı. Stüdyonun duvarlarındaki diğer tablolara nazaran çok daha göz alıcı bir yere asılmış olan bu resimde, üç sokağın birleştiği bir meydan canlandırılmıştı: köşelerden birinde bir eczahane, ötekinde bir banka, üçüncüsünde de kapısına "Çiftçiler Kulübü" yazılı bir yafta asılmış bir salon mevcuttu.

Dr. Warton: "Siz, dedi, ne zamandan beri New York'ta ikamet ediyorsunuz, Miss Lee?"

Wilma Lee: "Dünyaya geldiğim günden beri, Mr. Noble.." diye cevap verdi.

Warton biraz rahatladı. Bu sadece bir tesadüftü o halde.. Zira, bütün hayatını New York'ta geçirmiş olan ve şimdi Greenwich Village'in kirli bir semtindeki bu küçük stüdyoda yaşıyan genç kadının, Oregon eyaletinde Sage City'deki bir meydanın resmini yapmak imkânını bulmuş olması pek uzak bir ihtimaldi. Ve bu meydanda, tıpkı Sage City'deki yol kavşağında olduğu gibi bir eczahane, bir banka ve bir kulüp bulunması, ancak tesadüfün garip bir cilvesi olarak izah edilebilirdi. Bu yüzden de Dr. Warton, resmi görür görmez irkilmekle pek büyük bir aptallık yapmış oluyordu ama, bunda bir dereceye kadar haklıydı da.. Çünkü on altı sene önce, Sage City'deki Millî Bankanın tam önünde, Dr. Fred Warton bir adam öldürmüştü.

Bardağı elinde olduğu halde stüdyoda gezinerek Wilma Lee'nin peyzajlarını, portrelerini ve natürmortlarını seyretmeye başladı. Doktorun, genç kadının evine yaptığı ilk ziyaretti bu. Birkaç hafta evvel bir partide tanışmışlardı ve Wilma, Dr. Warton'dan bir akşam kokteyl içmek için stüdyosuna uğramasını rica etmişti. Wilma Lee otuz yaşlarında kadardı ve buna rağmen pürüzsüz yüzünde, sadelik ve doğruluk ifade eden çocukça bir güzellik vardı. Warton ise kırk sekiz yaşındaydı. Tam on altı sene süren sabırlı bir uğraşmadan sonra yepyeni bir şahsiyete bürünmiye muvaffak olmuş ve son zamanlarda da adı, muhitin güzide doktorları arasında anılmıya başlamıştı.

Başını takdirkâr bir eda ile sallıyarak stüdyodaki tabloları teker teker gözden geçirdi ve tekrar sokak sahnesinin önüne geldiği zaman da, bütün dikkatini toplıyarak resim hakkında en küçük bir imâda dahi bulunmadı.

Ve bardağındaki koktevli bir kere daha tazeledikten sonra, görmesi lâzımgelen bir hasta olduğundan dem vurarak veda etti ve ayrıldı.

Dışarı çıkarken Wilma Lee: "Yine buyrun, Mr. Noble, dedi. Beklerim..."

Dr. Warton günlerce o resmin tesirinden kurtulamadı. Umumiyetle söylendiği gibi katil cinayeti işlediği yere döneceği yerde, cinayeti işlediği yer onun ayağına gelmişti bu sefer. Ve bunun sadece bir tesadüf olduğunu mütemadiyen kendi kendine tekrar ettiği halde, resimle cinayet mahalli arasındaki savanı hayret benzerlik, durmadan kafasını kurcalamaktaydı. Bu Sarka sanat çalışmıya gelmiş Sage City'li bir kız mıydı acaba? Ama öyle olsaydı bile, yine de on altı uzun sene önce oradan kaçan Dr. Fred Warton'u kolay kolay tanıyamazdı.. O zamanlar on iki, on üç yaşlarında küçük bir kız çocuğu olması icap ederdi çünkü.

Bununla beraber Dr. Warton o küçücük ihtimali de bir türlü zihninden kovamıyordu. Belki de karşılaştıkları zaman Wilma onu hayal meyal hatırlamış ve bundan emin olmak istemişti. Gerçi şimdi Warton'un çenesi Vandyke'vârî bir sakalla örtülüydü ama, gözleri, sesi ve çıkık elmacık kemikleri hâlâ oldukları gibiydiler. Ve sonra genç kızda, insanların çehresindeki hatları ve ifadeleri, zihninde ressamlara has bir titizlikle hıfzetmek hassası da mevcuttu mutlaka. Netice itibariyle, bu sokak sahnesinin resmini, onun kendisi üzerindeki aksülâmelini müşahede etmek maksadı ile de çizmiş olabilirdi.

Günün birinde Dr. Warton ansızın bir şey daha hatırladı. Sage City'deki eczahanenin hemen önünde bir posta kutusu vardı.. Bu posta kutusu resimde mevcut muydu acaba? Bundan emin olabilmek için tabloyu bir kere daha görmesi lâzımdı.. Böylece, endişe ve üzüntü dolu iki hafta geçirdikten sonra, Wilma Lee'ye tekrar telefon etmeğe karar verdi.

"Alo! dedi. Ben Edgar Noble.. Bugün akşam yemeğini stüdyonuzda beraberce yememiz mümkün olur mu acaba?

"Şüphesiz.. dedi genç kız. Ben de artık beni unuttuğunuzu zannetmiye başlamıştım.."

Wilma Lee, Dr. Wartonu karşıladığı zaman sırtında bir an için adamın bütün dikkatini üzerinde toplıyan açık yakalı bir akşam elbisesi vardı. Sonra Warton'un bakışları gayri ihtiyarî, duvarın şöminenin üstündeki kısmına yöneliverdi.

Bir sokak sahnesini temsil eden o tablo yok olmuştu! Ve onun yerinde bir başka resim asılıydı. Warton'un kalbi, bu resmi görür görmez göğsünü delecekmiş gibi çarpmıya başladı. Tabloda bir mahkeme binası vardı. Avlusu demir parmaklıklarla çevrili, çatısında eski biçim bir kubbe bulunan, tuğladan yapılmış dört köşe bir bina.. Yani Oregon'da, Sage City'deki mahkeme binası..

Yüzündeki müteebessim maske bir anda sıyrılmış olan Dr. Warton, donuk nazarlarını bir türlü resimden ayıramıyordu. Wilma Lee'nin çocuğumsu sesini duyunca irkildi birdenbire.. Bu seste de şimdi, her zamankinden farklı olarak sert ve küstah bir ifade vardı.

Genç kız: "Yeni resimlerimden biri, Mr. Noble.. diyordu. Adını 'Mahkeme Sahnesi' koydum: geçen gelişinizde aynı yerde asılı olan tablonun ismi de. 'Cinayet Sahnesi' idi."

Dr. Warton kızı inanmaz bakışlarla süzdü. Wilma'nın gözlerindeki o çocukça sadelik de kaybolmuştu ve bu gözler şimdi, doktorun kalbini buzdan bir kılıç gibi delen keskin ve haris bir ifadeyle doluydular. Bakışları karşılaştı. İkisi de yekdiğerinin aklından geçeni gayet iyi anlamıştı. Dr. Warton sordu:

"Bu resimleri ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

Genç kız sakin ve kendinden emin bir eda ile cevap verdi:

"Satacağım onları..."

"Kime?"

"Size.. dedi Wilma Lee. Size, Dr. Warton!"

Dr. Warton'un nazarları ansızın korkunçlaştı. Genç kızın boğazına sarılmak için kıvrılan parmaklarının takallüsü da, en az bakışları kadar korkunçtu..

İki gün sonra hâdise gazetelere aksetti ve Edgar Noble de, milyonlarca New York'lu ile beraber, genç ve güzel bir ressamın boğularak öldürülüşünden bahseden havadisi okudu. Şehrin bütün polis teşkilâtı faaliyete geçmişti. Civardaki her ressam teker teker sorguya çekiliyordu ve bütün bunlara rağmen o ana kadar ele en küçük bir ipucu bile geçirilememişti. Edgar Noble rahattı: ortada kendisinden şüphelenmelerini icap ettirecek hiçbir delil olmadığından övlesine emindi ki..

Dört gün sonra vak'a unutulmıya başlamıştı bile. Wilma'nın ölüm haberini alan amcasıyla yeğeni New York'a gelmişler ve polise, memleketten ayrıldığından beri, yani seneelerdir yeğenlerini görmediklerini söylemişlerdi.

Onların ziyaretlerini haber vermek üzere Müfettiş Cramer'in yanına giren Detektif Fogarty: "Bu ihtiyar karı koca, demişti. Wilma'yı hâlâ küçük ve masum bir kasabalı kız zannediyorlar. Ben ise bu hususta

(Arkası 25. sayfada)

Kızkulesi Yangını

Yazan: Vakanüvis Mehmet Raşit Efendi

Bu yazı serimizde tarihçi arkadaşımız, okuyucularımıza, Türk müverrihlerini tanıtmakta ve eserlerinden kendi üslûp ve edalarını değiştirmeden nümuneler vermektedir.

Takdim eden: Reşat Ekrem KOÇU

İSTANBULDA YALANCI ŞAHİTLER VAKASI — Bir müddetten beri hâkimlerin gevşekliği sebebiyle Âsitânei Saadette yalancı şahitlerin çoğaldığı halk ağzında söylenirdi. Sadrıâzam hazretleri (Damat Nevşehirli İbrahim Paşa) bu hususu gizlice tahkik ettirdi ve söylenilenin doğru olduğu görüldü. Lâkin bu adamların aleni bir teftiş ile ele getirilmeleri mümkün olmadığı da malûm idi. Sadrıâzam, kendi ağalarından iki ağanın biribirinden bir miktar alacak dava ve iddiasiyle yalancı şahit tedarik ederek heriflerin bu yol ile yakalanmalarını düşündü. Bu ağalar Mahmutpaşa mahkemesine varıp biri diğerinden büyük bir alacak dava etti ve davacı yalancı şahitlerin toplandıkları yerleri ve reislerini görüp öğrenerek tedarik ettiği birçok yalancı şahitle tamam davasını isbat eyledikten ve karşı tarafı mahkûm ettikten sonra (Hâkimin huzurunda bu davanın niçin açıldığını açıkladı, hiç kimseden bir alacağı olmadığını, kendisine mevhum bir alacak davası kazandıran şahitlerin hepsinin yalancı şahit olduğunu söyledi), yalancı şahitleri hâkim huzurunda teşhir etti; bunun üzerine yalancı şahitlerin hepsi tevkif olundu, kimi sürgüne gönderildi, kimi de idam olundu (Hicrî 1131 = Milâdî 1719)

KORSAN BURUNSUZ VAKASI — (Adalı Rumlardan) Korsan Burunsuz on beş yirmi seneden beri Akdenizde sahilleri ve adaları vuragelmiş, bir defa yakalanıp tersane zindanına atılmışken firar ederek yine eski kârı olan korsanlığa başlamış, Akdenizden gelip geçmekte olan Müslüman gemilerinden çok gemi almış, Müslüman tüccar gemileri denizde seferden kalmış, melûnun tecavüzü haddini aşmıştı. Sadrıâzam hazretleri (Damat Nevşheirli İbrahim Paşa) himmet ve gayreti âsâfânelerinden Akdeniz sahillerindeki beldelerin ve adaların muhafızları ve valilerine Burunsuzun yakalanması için şiddetli emirler göndermişti. Kâfirin müddeti tamam olmuş, Müslüman gemilerinden biri kendisine rastgelip vukubulan muharebede bindiği kalyonun ele geçeceğini anladığı saat sandala binip firar etti ve gemisi zaptolundu. Sekenesi Hıristiyan olan adalardan birine kaçmak fikrinde iken azim bir fırtına çıkıp Eğriboz adası kıyılarına düştüğünde nâçar karaya çıkıp adanın Kızılhisar taraflarındaki dağlarında gizlendi. Adalı Rumlar Burunsuzu saklamak niyetinde iken, İstanbuldan gelen şiddetli emirlere göre bu defa da kaçırırlarsa bir veçhile cevaba kaadir olamıyacaklarını bildiklerinden derhal yakaladılar ve Eğriboz muhafızına teslim ettiler. Korsanın yakalandığı İstanbula bildirildiğinde getirmek üzere mahsus haseki gönderildi, kendisi zincirbent olarak karadan ve gemisi deryadan İstanbula getirildi ve İstanbulda Kurşunlu Mahzen önüne çekilmiş olan gemisinin cundasına asılarak idam olundu (Hicrî 1132 = Milâdî 1720).

HASKÖY HIRSIZLARI VAKASI — Hasköydeki kiremit kârhanelerinin ustalarından, esnafı arasında fevkalâde zenginliği ile tanınmış bir hıristiyan evini bir miktar eşkiya basıp nakli kolay olan eşyasını kaldırıp götürürler. Payıtahtta böyle bir tecavüze cüret eden şakilerin derhal bulunup lâyık oldukları cezanın tertibi emredildi, eşkiya bulunmazsa zararı zabıtaya dokunacağı bildirildi. Taraf taraf ikdam olunup arandıklarında hırsızlardan birisi Fatihte Karaman çarşısında bir dükkânda zuhur etti. Onu istintak ettiklerinde on sekiz nefer refikleri de bazı hanlarda ve bekâr odalarında ele geçirildi. Ellerinde bulunan hırsızlık malı çeşitli eşya sahipleri çıkıp isbat ettikçe verilmek üzere mahkemede tesbit edildi; ve bu on sekiz nefer hırsız da ibreti âlem olmak için İstanbulun muhtelif yerlerinde asılarak idam olundular (Hicrî 1132 = Milâdî 1720).

KIZKULESİNE DENİZ FENERİ KONMASI VE KIZKULESİ YANGINI — Geceleri Akdenizden gelen gemiler Sarayburnu havalisini görmekte çok güçlük ve korku çekerlerdi. (Sadrıâzam İbrahim Paşa hazretleri) Fenerbahçesinde olan fener gibi Kızkulesinde de bir fener yakıl-

(Arkası 25. sayfada)

VAKANÜVİS MEHMET RAŞİT EFENDİ: Doğum tarihi bilinmiyor, on sekizinci asırda Lâle Devrinin değerli şairleri arasında anılır. Medreseden yetişmiş, uzun yıllar müderrislik etmiş, İrana elçilikle gitmiştir. Anadolu Kazaskeri iken 1735 de İstanbulda öldü. Naima Efendinin yerine vakanüvis tâyin edilmişti; bu memuriyetinde kaleme aldığı beş ciltlik vekayinâme "Raşit Tarihi" diye anılır; Naimanın bıraktığı Hicrî 1071 (Milâdî 1660) yılından başlıyarak Hicrî 1134 (Milâdî 1722) yılına kadar gelir. Eseri, vakaları görüş ve tahlil, üslûp ve tahkiye, vesika ve kaynaklarının zenginliği bakımından Naima tarihi ile asla ölçülemiyecek kadar zayıf ve sathîdir. Bir memur kaleminden çıkmış basit bir vekayinâmedir.

İşini Bilen Adam

Yazan: William E. Barrett

Zaten oldukça yaşlı bir adamdı ve üstelik de öyle bir hali vardı ki, insanları hemen kendisine acındırıveriyordu. Omuzlarını öne doğru sarkıtarak ürkek adımlarla kapıdan içeri girdi. Grossroads Mağazasının sahibi Henry Crawford, halkla temas ederken tevazuu asla elden bırakmıyan bir adam olmakla beraber, bu yabancının karşısında kendini zengin bir şehirli banker gibi hissediverdi nedense..

Adam müteredditt bir tavırla: "Adım Mark Wiley.. dedi. Satılık bir malım var.. Bir elektrik jeneratörü satıyorum.. Çiftçiler eğer bunu alacak olurlarsa, hem evlerini hem de ambarlarını elektrikle aydınlatmıya başlıyabilirler... Acaba.. Acaba civarda böyle bir şeye sahip olmak istiyen bir tanıdığınız var mı, Mister?.."

Henry başını salladı. "Onu hiç kimse almaz, dostum.. dedi. Muhakkak ki, paralarını bir jeneratöre yatırmaktansa, kasabaya elektrik verilecek günü beklemiyi tercih ederler."

"Biliyorum ama, yine de bir kere denesem iyi olacak.. Bana, tanıdığınız hali vakti yerinde çiftçilerin bir listesini verebilir misiniz, lûtfen?"

Adamın halinde ve sesinde öyle zavallı, öyle ümitsiz bir ifade vardı ki, Henry onun arzusunu yerine getirmekten başka çare bulamadı. Listeyi yazınca: "Fakat eminim ki bunun da hiçbir faydası olmıyacak.. dedi. Hem şimdi onları göremezsiniz zaten.. Hepsi tarlalarında çalışıyorlardır.."

Mark Wiley şaşırdı. Çiftçilerin günlük hayatıyla ilgili olan bu pek bâriz hakikat, o ana kadar bir kerecik bile aklına gelmemişti. Listeyi dikkatle katlayıp cebine yerleştirerek: "Size çok müteşekkirim, Mister.." diye mırıldandı.

Sonra dışarı çıkıp ağır adımlarla arabasına doğru yürüdü. Kamyonet bozması, köhne ve küçük bir otomobildi bu. Listedeki ilk çiftlik, yol kavşağından beş mil uzaktaydı. Kapıyı şişmanca, gül yanaklı bir kadın açtı.

Yabancı sordu:

"Mr. Weller evde mi, efendim?"

Kadın bir anlık bir tereddütten sonra:

"Hayır.. dedi Evde yok. Tarlada çalışıyor."

Mark Wiley, kızgın güneşin altında boy boy çatlamış uçsuz bucaksız düzlüklerden yana çaresiz bir nazar atfetti ve halsiz omuzları biraz daha büküldü. Bu havada imkân yok oralara kadar yürüyemezdi. Titrek bir sesle:

"Bu taraflarda yaşıyan insanları görmek çok zor.. dedi. Size çok zahmet olacak ama, bana bir bardak su verebilir misiniz?.."

Kadın: "Tabii.. dedi. Neden zahmet olsun.. Eğer isterseniz, süt de var.."

Tertemiz mutfağının kapısını açtı ve Mark Wiley'in önü sıra ilerledi. Sonra, süt bardağını minnettar bir tavırla dudaklarına götüren yabancıyı, merhamet dolu nazarlarla süzmiye başladı.

Adam hem sütü içiyor, hem de iki kelimede bir konuşup kadının vaktini aldığı için özürler dileyerek hikâyesini anlatıyordu. Kötü talihi yüzünden hayatını bir baltaya sap olmadan geçirmiş ve nihayet altmışına merdiven dayamıştı. Uzun bir boş gezme devresinden sonra, birkaç hafta önce gazetede rastladığı bir ilânın cazibesine kapılarak girdiği bu işte de muvaffak olacağına hiç güveni yoktu. Zira onu yekten, elektrik jeneratörleri satmakla vazifelendirmişlerdi.

"Fakat, ne gezer... diye devam etti. Değil malı satmak, onu gösterecek kimse bile bulamadım daha. Zaten ne zaman bundan bahsetmiye başlasam, lâfı ağzıma tıkayıveriyorlar. Konuştuğum çiftçiler de, on tane jeneratör almaktansa, bir traktör sahibi olmayı tercih edeceklerini söyliyerek çekip gidiyorlar. Ben de ne diyeceğimi şaşırıyorum tabii.."

Sözünü bitirince masanın üzerine renkli bir katalog koydu. Fakat kadın bir iki adım geri çekilerek: "Oh, hayır, dedi. George'un da böyle bir şey satın almak istemiyeceğine eminim."

Yaşlı adamın yorgun gözlerinde anlayışlı bir ifade belirdi. Yavaşça yerinden kalktı ve masanın kenarına dayanarak kadına teşekkür etti.

"Size bir hediye vermek istiyorum, dedi. Bana karşı çok nazik davrandınız çünkü. Yola çıkarken şirket bana, jeneratör satın alan müşterilere mükâfat kabilinden bedava dağıtmak üzere bazı şeyler vermişti." Mahzun bir tavırla gülümsiyerek: "Ama vaziyete bakılırsa, diye devam etti. Bu gidişle hiçbir şey satacağım yok benim.. Onun için, eğer kabul ederseniz, onları size hediye edeceğim."

Sonra alelâcele otomobiline gidip bagajdan üç tane kutu çıkardı. Yılbaşı gecesine hazırlanan bir çocuk gibi telâş ve sevinç içindeydi.

"Bunları birine vermeyi ne kadar istiyordum bilemezsiniz.. dedi. Bakın. Bir ütü.. Ne kadar parlak, değil mi? İşte, bu da bir ekmek kızartma makinesi.."

Kadının, itiraz etmek için açılan ağzından bir kelime bile çıkmadı. Bu kadar masumane bir maksatla verilen hediyeleri geri çevirmeye yüreği razı olmuyordu bir türlü...

Yaşlı adam: "Bir de elektrikli saat var.. diye devam etti. Pırıl pırıl bir şey.. Duvara asılınca ne güzel durur kimbilir..." Birdenbire yine mahzunlaşmıştı. "Sizin gösterdiğiniz samimiyetin yanında, dedi. Bunların adı bile olmaz ama..."

Sonra Allahaısmarladık der gibilerden çabucak başını salladı ve kaşla göz arasında gözden kayboluverdi. Kadının teşekkürlerinden kaçar gibi bir hali vardı. Kadın köhne kamyonetin arkasından uzun uzun el salladı ama, Mark Wiley dönüp geriye bakmadı bile.. Gözlerini önündeki yola dikmiş, memnun memnun gülümsüyordu. Çiftçilik yaptığı günlerde kendisi üzerinde de aynı tekniği kullanmış olan kurnaz bir satıcıyı hatırlamıştı çünkü.

Mark Wiley bir aya kalmadan tekrar aynı kasabaya uğrayacak ve George Weller'e bir elektrik jeneratörü satacaktı. Bundan zerre kadar şüphesi yoktu. Zira biliyordu ki hiçbir erkek, elinde bir elektrik ütüsü, bir elektrikli ekmek kızartma makinesi ve bir elektrikli saat olup da bunları kullanmıyan bir kadının dırıltısına bir aydan fazla tahammül edemez.

FIKRALAR

İki ahbap karşılaştılar. Birisi sordu:

"Bir evlenmeyi tehir etmek uğursuzluk getirir mi acaba?"

Öteki: "Tehire devam ettiğin müddetçe hayır..." dedi.

⁂

Hayatında hiç tavuskuşu görmemiş olan küçük bir kız, köyde anneannesini ziyarete gitmişti. Bir gün bahçede dolaşırken, tüylerini kabartarak dolaşan bir tavuskuşuyla karşılaştı ve koşa koşa eve girerek:

"Anneanne! diye bağırdı. Anneanne! Tavuklarından biri çiçek açmış!"

⁂

Otobüs durağında bekleyen bir çocuk mütemadiyen burnunu çekiyordu. Nihayet yanındaki kadın daha fazla dayanamıyarak: "Yavrum. dedi. Mendilin yok mu senin?"

Çocuk: "Var... diye cevap verdi. Ama annem onu başkalarına ödünç vermeme müsaade etmivor..."

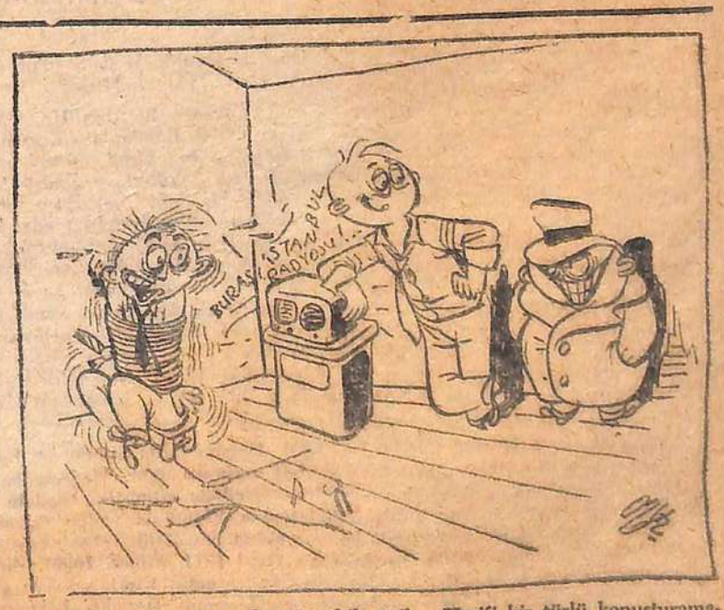

— Bittin işkence usullerini tatbik ettik... Herifi bir türlü konuşturamadık... Şimdi de İstanbul radyosunu dinletiyoruz!..

— Aman Allahım yeni şapkam!..

Yalçın Tüzecan

Adam — Oğlum, insan okumakla kazanır.
Çocuk — Biliyorum, gazinolarda değil mi?..

Doğan Oğuzyer

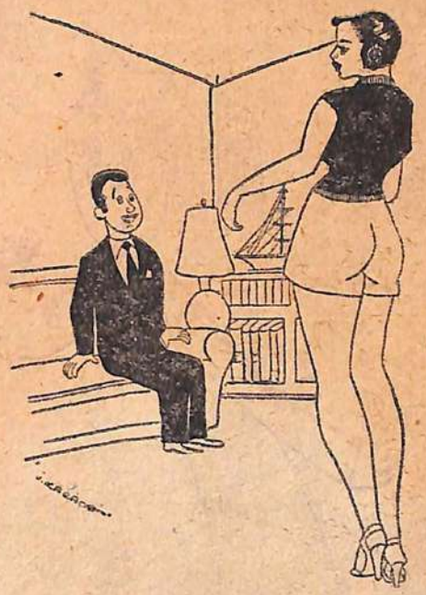

Kız — Babam henüz gelmedi, isterseniz ben sizinle meşgul olabilirim!..

Yılmaz Karaca

BİR CİNAYET SAHNESİ

(Başı 22. sayfada)

bambaşka şeyler düşünüyorum. Bu işin içinde bir erkek parmağı var gibi geliyor bana.."

Müfettiş Gramer suratını asarak: "Aynı şeyi senin ağzından belki yirminci defadır dinliyorum, Fogarty.. diye cevap vermişti. Ama şu ana kadar da iddianı destekliyecek en küçük bir delil bile bulamadın daha.. Tuttuğumuz her ip ucu kopuk çıktı ve Wilma'yı tanıyan her erkek kendini tereyağından kıl çeker gibi kolayca temize çıkıverdi! Ve ben şahsen senin düşündüklerini dinlemekten bıktım artık! Şimdi Maxon'ları içeri getir bakalım."

Fogarty birkaç dakika sonra yanında, altmış yaşlarında kadar ürkek ve kibar tavırlı ihtiyar bir çift olduğu halde odaya döndü. Polis Merkezindeki kalabalıktan büsbütün şaşırmışa benziyorlardı ve onları görür görmez Müfettiş Gramer'in kalbi ani bir merhamet hissiyle burkuluvermişti.

Saul Maxon: "Biz Wilma'nın akrabasıyız, efendim.. dedi. Apartımanının anahtarının sizde olduğunu öğrendik de.."

Müfettiş Gramer yaşlı karı kocanın endişeli ve müşfik yüzlerini anlayışlı bir nazarla süzdükten sonra: "Sizi oraya kendim götüreceğim, dedi. Haydi çıkalım."

Wilma Lee'nin stüdyosuna girdikleri zaman: "Siz hiç merak etmeyin, diye gülümsedi. Almak istediğiniz eşyaları işaretleyin kâfi. Ben hepsini ambalâjlatıp adresinize gönderirim.."

Sonra kapının eşiğinde durup, birbirlerinin yanından hiç ayrılmadan ağır ağır stüdyoyu dolaşan ihtiyar çifti seyretmiye başladı.

Birdenbire Deborah Maxon'un yüzü aydınlanıverdi. "Bak Saul!" diye bağırdı. Duvardaki yağlı boya bir tabloyu işaret ediyordu. "Bizim mahkemenin resmi bu!"

Saul: "Sahi.. diye gülümsedi. Tıpkı mektup yazıp bizden istediği posta kartındaki gibi.."

O sırada Deborah, çerçeveli, büyük bir resmin üstüne örtülü olan atkıyı çekerek: "İşte bir tane daha! dedi. Görüyor musun? Zavallı yavrucak, memleketini ne kadar özlemiş meğerse!.."

Saul üzgün bir tavırla: "Öyle.. diye başını salladı. Bizim meydana tıpkısı tıpkısına benziyor hem de.. İşte Beeson'un eczahanesi, Millî Banka, şu da Çiftçiler Kulübü.. Ne kadar canlı yapmış değil mi?"

Deborah Teyze'nin göz pınarları nemlenmiye başlamıştı. "Biçâre çocuk.. dedi. Memleketinden uzakta yalnız başına yaşarken, hep oraları düşünmüş.."

Saul Amca resmi inceden inceye tetkik ettikten sonra: "Şurada ufak bir yanlışlık var, Deborah.." dedi. Parmağını, bankanın üst katındaki dairenin penceresine koymuştu. Pancurun üzerinde incecik harflerle kiracının ismi yazılıydı. "Bankanın üst katında, gayrımenkul alım satımı yapan bir yazıhane vardır, değil mi?"

Deborah: "Şimdi öyle.. diye cevap verdi. Ama Wilma New York'a gelmeden önce o katta bir doktor otururdu. Aynen resimdeki gibi.. Yalnız, Wilma doktorun ismini yanlış yazmış. Dr. Fred Warton olacak.. Hani bir adam öldürüp kaçmıştı; hatırladın, değil mi?"

Müfettiş Gramer çabucak onların arkasına gelmişti. Gözlerini resimdeki sokak sahnesinden ayırmadan: "Şunu bir kere daha tekrarlayalım, lûtfen.. dedi. Söylediğinize göre bu resim, sizin şehirdeki meydanın, yeğeninizin orada bulunduğu zamanki halini temsil ediyor. Yalnız o vakitler bu pencerede 'Doktor Fred Warton' ismi yazılıydı ve Warton adındaki bu adam kanundan kaçmış bir kaatildir. Tamam mı?"

"Tamam.. dedi Deborah. Ve o isimden gayrı her şey tamamen hakikate uyuyor."

Müfettiş resmin önünde diz çöktü. İsim, pencerenin üstüne büyük bir itina ile yazılmıştı. Onu not defterine kaydettikten sonra ayağa kalkarak sordu:

"Siz bu isimde bir kimse tanıyor musunuz?"

Deborah kendinden emin bir tavırla: "Hayır, diye cevap verdi. Sage City'de böyle biri yoktur."

Müfettiş Gramer ahizeyi kulağına götürürken gülümsedi. "Halbuki, dedi. Bana kalırsa bu adamı gayet iyi tanıyorsunuz siz.. Alo! Fogarty, sen misin? Ben Gramer.. Dinle; sen o kafamı şişiren tahminlerinde pek de fazla yanılmamışın galiba.. Lee vak'asının esrarını da çözmek üzereyiz artık. Ve bunu da, Wilma Lee'nin bizzat yaptığı küçük bir hatâya borçluyuz, dostum." Elindeki deftere bir göz atarak: "Bu akşama kadar.. diye devam etti. New York'ta yaşıyan Edgar Noble adında bir adam tevkif edilecek, anlaşıldı mı?.."

KIZ KULESİ YANGINI

(Başı 23. sayfada)

masını düşünerek emir vermiş idi, bir iki seneden beri zeytinyağıyla doldurulan bir büyük kandil Kızkulesinde her gece yanagelirdi. Lâkin fenerin üstü ve etrafı ahşaptan yapılmış olup yapılalı beri de zeytinyağıyla yağlanmış bulunup bu 1132 yılı Recebinin ortalarında (Milâdî 1720 Mayıs) bir gece küçük bir şerare ile tutuşup deniz ortasında meşale gibi yandı. Bunun üzerine Kızkulesi fenerinin de Fenerbahçesinde ve Karadeniz Boğazında olan fenerler gibi kârgir bina olması emrolunup camlarının çerçevesi mermer sütunlar arasına yerleştirilmiş ve üzerinde bir müdevver kurşun örtülü kubbe bulunan kârgir ve gayet güzel bir fener yapıldı.

KUNDAKÇI HAMURKÂR VAKASI — Bu zamanlarda İstanbulda sık sık yangınlar olurdu; halkın huzuru, rahatı kalmamıştı. Keyfiyetin sebebi gizlice araştırılırken yangınların kundak ile kasten çıkarıldığı kanaatine varıldı. Bu esnada Vezneciler fırınının içinde bir yerde de kundak bırakılıp, Allahın korumasıyla henüz tutuşmamışken duyuldu ve söndürüldü ve zan üzerine bu fırının hamurkârlarından biri yakalanıp istintak olundukta:

— Koska fırınının ustası Vezneciler fırınında pişirilen ekmek ziyadece sürülüp kendi fırınının kesadına sebep olduğu derdi ile Vezneciler fırını ustasına kin bağlamış, kendi fırını ziyade işlesün için Vezneciler fırınını yakmak üzere bana kırk kuruş para ile bu kundakları vermişti; birini fırının içine, birini de civarında bir yere koydum.. Ama duyulup beni yakaladılar..

Diye suçunu itiraf etti. Koska fırını ustası da yakalanıp istintak olundukta töhmeti tamamen inkâr edip:

— Hamurkârın bana garezi vardır...

Dedi. Kundakçı hamurkârı Parmakkapıda astılar. Koska fırıncısına gelince hamurkârın isnat ettiği suç bir delil ile sabit olmamıştı, isnat garazden de olabilirdi, lâkin böyle bir töhmet ile yakalanan bir şahsın serbest bırakılması da doğru bulunmadı ve Koska fırıncısı bir tersane gemisinde küreğe vuruldu (Hicrî 1132 = Milâdî 1720).

KIRMIZI GÜLLÜ

(Başı 19. sayfada)

Gözleriyle etrafı aranıyordu. Gözler de ne gözlerdi?.. Ciciliğini, şekerliğini anlatmama imkân yoktur..

Böyle zamanlarda insan, çabuk düşünür oluyor. "Şimdi ne demeli?.. İşte İ. Şerifinki bu... Artık Cemil Cahidinkisi diye sorup aranmakta mâna var mı?.. Ya dimyata, pirince giderken evdeki bulgurdan olursam?.. Neyime lâzım.. Kaderin ayağıma getirdiğiyle yetinirim vesselâm!.."

Gülümsemeğe çalıştım.

— Efendim, ben İ. Şerif.. Cemil Cahide gelince, nasıl diyeyim?.. Cemil Cahit yoktur.. Yani Cemil Cahit benim namı müstearımdır. Yaa..

Ansızın gözlerindeki tebessüm kayboldu.

— Yaa!.. diye üzüldü.

Ve ufacık bir hareket yapmama veya ağzımı açmama fırsat bırakmadan arkasına döndü. Üç adım ötede, bir sütunun arkasında, o zamana kadar hiç farketmediğim bir hanıma seslendi..

— Anne!.. İşte senin muharririn!.. Benimki meğerse hiç yokmuş.. Namı müstearmış meğerse.. Gördün mü şu şansımı?..

Dehşet içinde dönüp baktım: Aman Allahım!.. İri yarı, kat kat gerdanlı, pomatlı, pudralı, çenesini kıllı benler kaplamış elli beşlik bir bayan!

Gördünüz mü şu şansımı?..

KALÂSİK TANIŞMA ÇARELERİNDEN:
— Ah hanımefendi ne güzel köpeğiniz var!..

Oğuz Aral

— Kadın — Beni artık sevmiyorsun galiba, geçen gün 261 defa seni seviyorum dediğin halde bugün ancak 159 defa söyledin!..

Yılmaz Karaca

Baba — Bir daha sakın babası iri yarı olan çocuklarla kavga etme!..

Tomris Ülgen

TABİÎ

Bir baba bir gün oğlunu gizli gizli sigara içerken yakaladı. Çocuğu tuttu, dizinin üstüne yatırdı ve başladı pataklamıya. Bir aralık sordu:

"Seni neden dövüyorum biliyor musun?"

Çocuk:" Tabiî.. diye cevap verdi. Benden daha büyüksün ve daha kuvvetlisin de ondan."

TERBİYELİ PAPAĞAN

Dügan papağanını bir radyo istasyonuna götürdü. Neşriyat müdürüne:

"Ben bu papağanı terbiye ettim, dedi. Eğer sağ ayağını çekerseniz, 'Sarı Saçlı Jeannie' şarkısını söylemiye başlar; sol ayağını çekince de, 'Bana gel Molly' şarkısını söyler."

Neşriyat Müdürü sordu·

"Ya iki ayağını birden çekince ne yapar?"

Papağan atıldı: "Aptal herif!.. Yüzükoyun düşerim tabiî.."

— Sizi meyhaneden çıkarken görmek beni üzüyor...

— Üzülmeğe değmez, tekrar geleceğim!..

Sinan Bıçakçıoğlu

Gazeteci — Bu maçın neticesi hakkında ne düşünüyorsunuz?..

Oğuz Aral

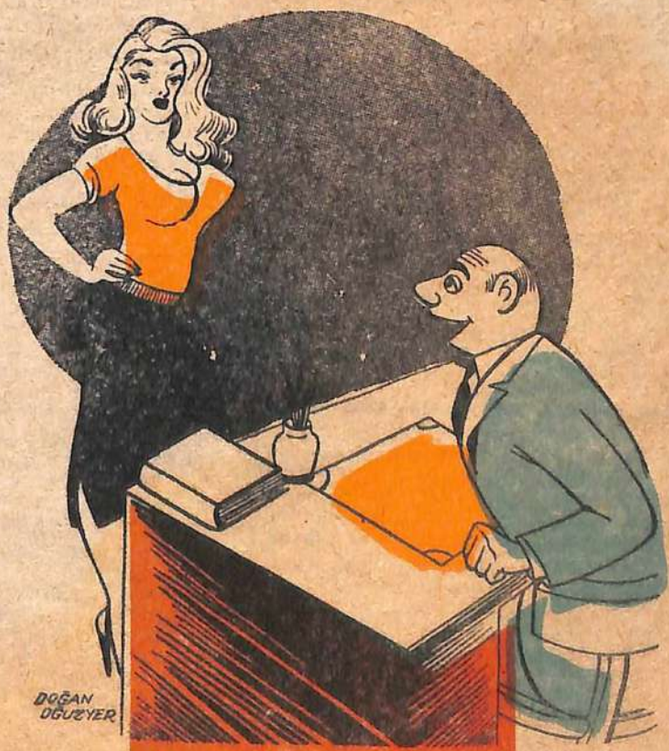

Patron — Hiç çalışmamış olduğunuz halde daktilo olmak istiyorsunuz, bu işi başarabileceğ misiniz?

Kadın — Zannederim, güzellik müsabakalarında hep iyi netice almışımdır!.

Doğan Oğuzyer

DÂHİNİN ELİ — Yukarıda izi görülen Albert Einstein'ın eli, çizgi bakımından çok zengindir. Yüzük parmağının kökündeki üç muvazi çizgi dakik, teemmüllü, sabırlı bir arayıcı ruhu belirtiyor. Kendini teksif kabiliyeti emsalsizdir ve meseleleri kavrama kolaylığına sahip bir dimağ faaliyeti bu elde görülmektedir.

HECCAVIN ELİ — Yukarıdaki el izi, İngiliz müellif, mütefekkir ve heccavı George Bernard Shaw'ındır. Daha elin şekli derin düşünme ve münekkit kabiliyetini belirtiyor. Shaw'ın dördüncü parmağı normalden uzundur. Bu, acı nüktedanlığa delâlet eder.

POLİTİKACININ ELİ — Doktor Ranald, İngiltere Başbakanı Sir Winston Churchill'in eli için "Kürek el" demektedir. Bu el, büyük bir enerjiye, müsait bir hatibe, maddî ve mânevî bakımdan gayet sıhhatli bir yapıya delâlet etmektedir. Eldeki çizgilerin hususiyeti, güçlükleri yenme inadını ve pazarlıkçılığı gösteriyor.

El Falı İlim Oldu!.

Dünyanın her yerindeki çingeneler, insanların ellerine bakıp alın yazılarını okuyacakları iddiasındadırlar. Tabiatiyle medenî dünya el falına inanmaz. Hattâ bizde olduğu gibi bazı memleketlerde kanun, falın her türlüsünü ve bu arada el falını, safdilleri kandırmıya mahsus bir çeşit dolandırıcılık saydığı için fala bakmayı suç addeder. Fakat başka bazı memleketlerde de falcılık serbest bırakılmıştır. Her memleketin kanunları da o memleket telâkkilerine ve zaruretlerine uyduğu için, oraların kanun vazıları, falcılığı suç saymamaktadırlar.

Kaldı, ki son zamanlarda, bilhassa Anglo - Sakson dünyasında, el falını, insan karakterini ve meziyetleriyle noksanlarını belirtici bir unsur sayma temayülü de gittikçe yayılmaktadır. Bu memleketlerde el falı hakkında çeşit çeşit kitap çıkıyor... Fakat bu kitapların anlattıkları, artık tamamiyle fal olmaktan çıkmakta, bir nevi insan teşekkülâtından insan huyunu istidlâl etme istikameti almaktadır. Malûm olduğu üzere İsviçreli meşhur pedagog Lavater de vaktiyle insanın kulağının, gözünün, burnunun ve bu arada elinin yapısına bakarak, o insanın huy ve kabiliyetlerini keşfetmenin mümkün olduğunu iddia etmişti.

İnsanlığın ilk çağlarında falın ve geleceği keşfetmenin her çeşidi pek revaçtaydı ve o devirlerin insanları fala pek inanırlardı. Meşhur kumandanların, harplerin başlamasına veya durmasına ait kararları bile fala bakarak verdiklerini tarih anlatır..

Orta çağda dinin, insan düşüncesinin her tarafına sıkı bir surette hâkim olması üzerine hıristiyan kilisesi falı dinsizlik ilân etmiş ve falcılarla büyücüleri diri diri yakmıya başlamıştı.

Modern devirlerde fal, yukarıda da belirttiğimiz gibi müsamaha ile karşılanmıya başlamıştır. Lâkin bazı âlimler, insanları çok eski devirlerden beri meşgul eden falların ardında hakikat var mıdır, yok mudur sualinin cevabını ilim yoluyla aramıya başlamış bulunmaktadırlar.

Bu arada bilhassa el falı üzerinde uzun etüdler yapan bir zat, Amerikalı psikolog ve doktor Joseph Ranald'dır. Kendisinin anlattığına göre Ranald'ın bu merakı, Birinci Dünya Harbi sıralarında başlamıştır. Yakın arkadaşlarından birinin eline bakmışlar ve kendisine yakında öleceğini söylemişlermiş. Hem Ranald, hem de arkadaşı bu iddiaya gülmüşler. Fakat iki gün sonra, öleceği haber verilen zat, sahiden ölmez mi?..

Bunun üzerine Ranald, insan ellerine merak sarmış ve otuz seneden beri, dünyayı altı defa devir ederek binlerce meşhurun ellerinin

(Arkası 41. sayfada)

Amerikalı doktora göre eldeki çizgilerin delâlet ettikleri mâna: 1 — Ömür; 2 — Sıhhat; 3 — Keder; 4 — Baş; 5 — Kalb; 6 — Aşk.

Yukarıdaki resimde, Amerikalı doktor Ranald ve el izleri koleksiyonundan bir kısım görülmektedir. Bu koleksiyon dünya yüzündeki en büyük el izleri arşividir.

Soğukların ve sabunların bozduğu elleriniz için

Princesse Losyonu

(Eski gliserinli formüllerle alâkası olmıyan yep yeni ve şayanı hayret bir icat)

Ev işlerinde yıpranan, sıcak sudan soğuk suya sokulmak yüzünden pek tabii olarak çatlıyan, sertleşen ve bozularak pütür pütür olan ellerinizin cildine, hiçbir şey iyi gelmiyor. Demedinz, biliyorsunuz. Size tavsiye ederiz, bir kere de Princesse El Losyonu'nu tecrübe ediniz veya denemiş olanlara sununuz. Kullananlar gibi siz de hayrette kalacaksınız. Çatlakları ve sertlikleri süratle geçirerek ellerinizi pamuk gibi yapar.

Eczahane ve itriyatçılardan arayınız!

Monroe Televizyon Stüdyosunda

MARILYN'in son günlerde başından geçenler malûm.. Kocası Joe Di Maggio ile yaptığı Japonya seyahatinde Koreye de uğradığı fakat askerlere verdiği temsil esnasında üşüyerek zatürree oldu.. Marilyn Koreden hastalığın mikroplarıyla beraber yeni bir ünvan da aldı: "Napalm Bombası" Bilindiği üzere "Napalm Bombası" yüzlerce metrekarelik bir sahayı yakıveren korkunç tahripkâr bir silâhtır.. Monroe evlenmeden evvel en son "Milyonerlerle Nasıl Evlenilir?" diye bir film çevirmişti... "Napalm Bombası'nı bu filmden boş kalan zamanlarında New York'daki televizyon stüdyolarında yaptığı bir ziyaret esnasında görüyorsunuz... Aynı zamanda Hollywood'dan arkadaşları olan meşhur iki komedyen Dean Martin ve Jerry Lewis bombanın neşrettiği hararetle kendilerinden geçmiş, acaip pozlar almışlar...

RADYO

FARUK YENER

MİKROFONDAN PORTRELER

Mürşide Şener

1930 yılında İstanbulda doğmuştur. Küçük yaşta ailesiyle Gebze'ye gitmiş, çocukluğu bu şirin kazada geçmiştir.. Müzik sevgisini baba tarafından kazanmış ve teyzelerinin teşvikiyle şarkı söylemiye başlamıştır. Sesinin güzelliği ile küçük yaştan dikkati çeken genç sanatkâr ailesiyle İstanbula döndükten sonra Nişantaşı Kız Enstitüsüne devama başlamış, arkadaşlarının ısrarı üzerine İstanbul Belediye Konservatuvarı imtihanlarına girerek kazanmıştır.. Konservatuvarda bilhassa Şefik Gürmeriç'ten aldığı derslerle kısa zamanda büyük bir inkişaf kaydetmiştir. İstanbul Radyosunun açılmasından sonra amatör ses sanatkârları arasında programlarda yer alan Şener hâlen İcra Heyeti Korusunda, Münir Nurettin Selçuk'un teşkil ettiği koroda bulunmakta radyo seanslarına iştirâk etmektedir.. Kendisi aynı zamanda batı müziğini de sevmektedir... Bu sahada en sevdiği bestekârlar Bach, Beethoven, Chopen ve Mozart'tır.

Bir Güzel ve Marifetleri

DAIMA GÜZELİ VERMEK mecburiyetinde kalan televizyon prodüktörleri senelerden beri Amerikayı kazan kendilerini de kepçe yapıp durmadan halkı çekecek güzelleri arıyorlar.. Fakat güzeli bulmakla iş bitmiyor, bir takım meziyetlerin marifetlerin de bulunması şart.. İşte bu kepçelere bazan dört başı mamur avlar takılıveriyor... Resmini gördüğünüz Carolyne Wynne bunlardan biridir. Yirmi yaşındadır, şarkı söyler, dans eder, şimdiye kadar tam on iki güzellik müsabakasında birincilik almıştır.. Carolyne keşfedildiği bir yıldan beri bu marifetlerini N B C televizyon stüdyolarındaki kameralarda göstermekte, takdir toplamaktadır..

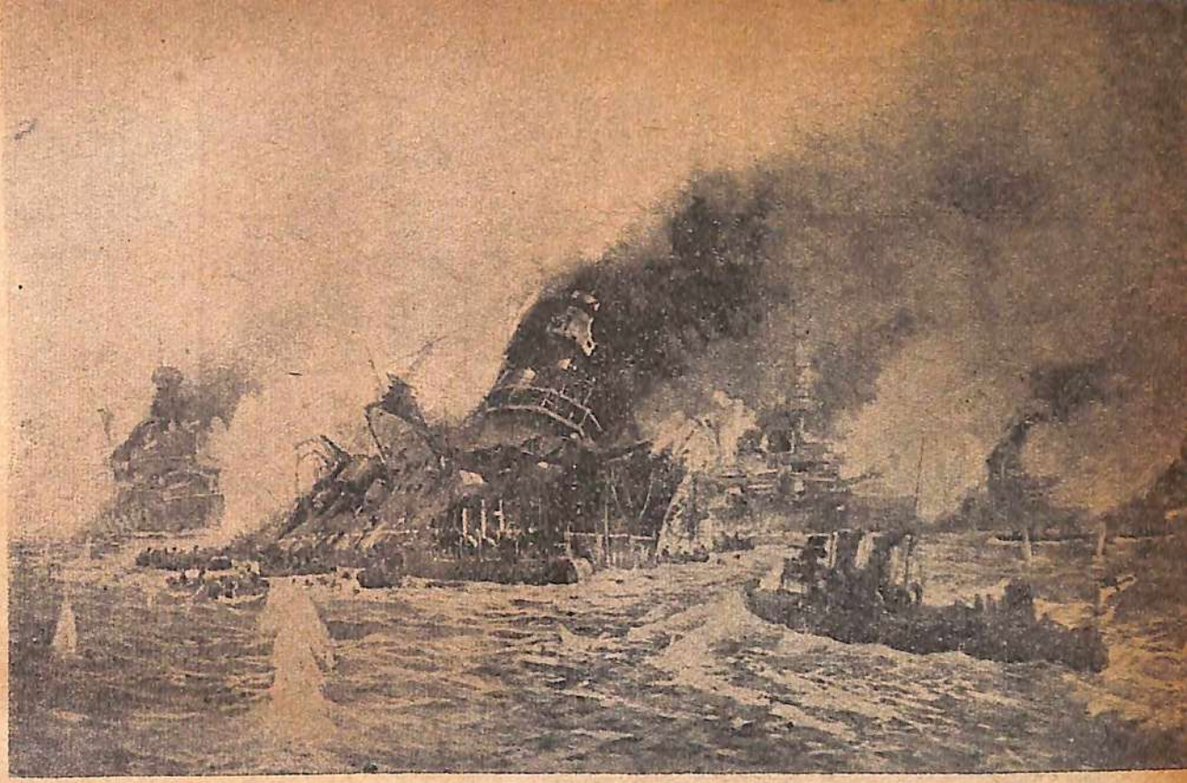

18 Mart Zaferi

YAZAN: MÜNİR SÜLEYMAN ÇAPANOĞLU

1914 sonbaharında donanmamız Odesayı bombardıman ettikten sonra bir taraftan da Türk ordusu Kafkasyada Ruslara karşı taarruz hareketine girişti, diğer taraftan da Süveyş Kanalına ve Mısıra karşı saldırmak için hazırlıklara başladı.

Bu durum karşısında İngiltere ile Fransa, Rusyanın ısrarı üzerine Çanakkale Boğazını zorlayıp geçerek İstanbulu zaptetmek hevesine kapıldılar. Böylelikle bir vuruşta şu işler görülecekti:

1 — Türkiye, kalbine bir darbe indirilerek, belki de tamamen, savaş hattı dışına çıkarılacak.

2 — Boğazlar açılarak Ruslara silâh, cephane ve sair harp malzemesi verilebilecek.

3 — Rusların fazla gıda maddeleri İngiltereye gönderilecek.

4 — Hareketsizliğe uğratılmış olan Türkiye, Rusyaya karşı yaptığı ve İngiltereye karşı hazırladığı saldırışlardan vazgeçmek zorunda kalacak.

5 — Romanya, Yunanistan hattâ Bulgaristan bu önemli anlarda, merkezi devletler aleyhine ayaklandırılmış olacak.

Boğazı zorlamak meselesi İngiltere - Fransa devlet adamları - bilhassa o zaman Bahriye Nazırı olan Churchill için - pek kolay ve âdeta gezmek ve talim yapmak kabilinden bir hareket mahiyetinde sayılıyordu. Müttefik İngiliz-Fransız donanmasının bir iki hücumuyla Çanakkale istihkâmlarının altüst edileceğine İtilâf devletleri çevresinde hemen herkes inanmış, hattâ bu inançları iman derecesine ulaşmıştı.

Düşman gazeteleri, Çanakkale istihkâmlarının değil bütün donanmanın tek başına Queen Elizabeth diritnotunun 38 lik toplarının birkaç ateşiyle harap olacağını, kullanılmaz bir duruma düşeceğini iddia ediyorlardı.

İşte bu, yüksekten atıp tutmaların tesiriyle Churchill, İngiltere - Fransa donanmalarının Çanakkaleyi bir hamlede ele geçirileceğini zannederek çok kısa bir hazırlıktan sonra cebri bir hücum yapılmasını emretti.

Düşmanlarımız, müdafaa vasıtasını eski, çürük ve kuvvetsiz saydıkları Çanakkalede Türk kahramanlığıyla karşılaştılar. Ve Türk kahramanlığının yalnız Queen Elizabeth'in 38 lik toplarından, bütün donanmalarından çok kuvvetli, çok sağlam olduğunu çok acı bir tecrübe ile öğrendiler. Ve bu acı tecrübenin, patlak verdiği 5 - 18 Mart savaşı, Türk silâhlarının ve Mehmetçiğin dualı süngüsünün kazandığı en büyük ve en şanlı zaferdir.

5 - 18 Mart Savaşı neticesinde düşman deniz kuvvetleri, büyük kayıplar vererek ricat etmiş, sonsuz ufukların gerisine kaçmış, bir daha denizden Boğaza saldırmıya teşebbüs etmek şöyle dursun akıllarından bile geçirmemişlerdir.

° ° °

5 - 18 Mart zaferini ordu ve donanma birlikte kazandı. Bir taraftan tabye ve siperlerimizdeki toplarımızla, seyyar bataryalarımızla düşmana kurşun ve güllc yağmuru yağdırırken öte taraftan da mayın gemilerimiz, düşman zırhlılarının yolları üzerine yaman ve amansız silâhlar döşeyip serpmişlerdi.

Burada, şimdiye kadar bahsedilmiyen bir mevzua temas edeceğim: Meşrutiyet devrinde kurulmuş bir Donanma Cemiyeti vardı. Bu teşekkül milletin hamiyet dolu ruhundan doğmuştu. Cemiyet iane topluyor, neşriyat yapıyor, müsamereler veriyor, sağladığı paralarla savaş gemileri alarak donanmaya hediye ediyordu.

5 - 18 Çanakkale zaferinde Donanma Cemiyeti'nin de büyük bir iştirâk hissesi olduğunu bilmem, bilenler var mıdır?..

Donanma Cemiyeti Balkan yolunun kapalı olduğu ve müttefiklerimiz olan Almanya ve Avustralyadan silâh ve harp malzemesi bakımından hiçbir yardım gelmediği bir sırada bir Türk sanatkârı Sâbih torpil icat etmişti. Bu sanatkâr Donanma Cemiyeti'ne başvurarak yardım istedi.

Cemiyet alâka gösterdi; tecrübeler yapıldı. neticede, bu Türk çocuğunun yaptığı sâbih torpil'in yabancı memleketlerde yapılanlardan üstün olduğu anlaşıldı. Ve Donanma Cemiyeti'nin yardımıyla birçok torpiller yapılarak Çanakkalede mayın tarlaları kuruldu.

5 - 18 Mart Savaşında batan düşman gemileri hep bu torpillere çarparak harap olmuş ve batmıştır. Tonajı aşağı yukarı 200 binden fazla olan ve 128 büyük, 158 orta ve 650 kadar küçük topla kuvvetlendirilmiş bulunan düşman donanmasına bu torpillerle karşı koyduk ve kafa tuttuk.

5 - 18 Çanakkale muharebesine ait düşman yayınlarından da anlıyoruz ki, düşman filolarını o gün bilhassa bu mayınlar perişan etmiştir.

İngiliz- Fransız torpil arama gemileri, hücumdan birkaç gün evvel Boğazın bu kısmını torpillerden temizlediler. Fakat 5 - 18 Mart gecesi Nusret mayın gemisi, her türlü tehlikeyi göze alarak ve büyük bir cesaret ve fedakârlıkla düşmanın temizlediği sahaya yeniden torpil dökerek büyük bir başarı gösterdi.

Nusret mayın gemisinin bu başarısı, ertesi günkü büyük zaferin temeli ve anası oldu.

° ° °

39 yıl önce 5 - 18 Mart zaferi diye tarihimize geçen bu şan ve şeref dolu hâdisenin tafsilâtı malûmdur. Bunu eçdadının orada nasıl savunduğunu her Türk çocuğu bilir. Fakat aradan yıllar geçtikçe yalnız Türkiye için değil, bütün dünya için kıymeti daha iyi anlaşılan bu zaferimizi her yıl, tazelemek, bundan bahsetmek, yeni nesillere bir kahramanlık örneği olarak göstermek lâzımdır.

Şurası muhakkaktır ki, bu kahramanlık destanını birçok defa okumuş olanlarımız dahi bir daha okumakla zevk ve gurur duyacaktır. Bir milletin zaferleri o milletin gıdasıdır. Millet, tarihinin altın sayfalarını teşkil eden o zaferden kuvvet alır ve silâha sarıldığı zaman, geçmişteki kahramanlıklara ve zaferlere yenilerini katacak kuvvet ve kudreti ruhunda bulur.

5-18 Mart 1915 zaferi yalnız İs-

(Devamı 33. Sayfada)

Üstte 18 Martta Çanakkale'de batan Fransız Bove zırhlısı yandı. Kireç Tepe'de Türk Şehitleri Abidesi Mustafa Kemal

PANDİT NEHRU'nun Aşk Maceraları...

NAKLEDEN:
S. MÜNİR YURDATAP

"ARAMIZDA MUKADDES BAĞIN ALEVİ YANMAKTA DEVAM EDİYORDU. ONU SÖNDÜRMEĞE KALKIŞMADIK. HAYAT, HER İKİMİZ İÇİN HER GÜN YENİ ŞEYLER ARZEDEN YORUCU BİR YOLCULUKTU. GİTTİKÇE BİRBİRİMİZİ DAHA İYİ ANLIYORDUK."

KAMALA benimle evlenmeden evvel, saf ve basit bir kızdı. kültürlü değildi. Çünkü ancak birkaç sene okula devam etmek imkânını bulmuştu. Onun o çocukça ve masum bakışı kendisiyle evlendikten sonra da muhafaza etmiş, modern bir kadının uzak kalmıştı. Büyüyüp olgunlaştıkça gözlerinin derinliği ve sıcaklığı artıyor, çehresi, altında kaynaşan bir volkanı gizliyen geniş ve sakin bir gölü andırıyordu. Bu asrın kızlarından değildi. Onun için vekarını kaybetmemişti. Bununla beraber uyanıktı. Her yeni şeyi kavrıyabiliyordu.

Herhalde en iyi huyu, tanımadıklarına veyahut sevmediklerine karşı sessiz ve çekingen görünmesi idi.

Tanıdığı veya kanı ısındığı kimselerle gülüp oynar, ortalığı neşeye boğar bir çocuktan farksız olurdu. İnsanlara ve eşyaya hüküm vermekte aceleci idi. Bazan da bu hükümlerde zalim olurdu. Açık konuşurdu. Hilesi, hurdası yoktu. Bir şeyden nefret ettiği zaman derhal yüzünden anlaşılırdı. Bu duygusunu gizlemezdi. Gizlemek istese de muvaffak olamazdı. Onun için hayatımda tesadüf ettiğim onun gibi samimî ve içi dışı bir olan insanlar, tek elin parmaklarının sayısından fazla değildi.

Birçoklarının nazarında biz ideal karı koca idik, fakat yüksek örnek olmak bu, kolay bir şey değildir. Biz Seylân da iken, bir gün ona dedim ki:

— "Aramızdaki ihtilâflara ve karşılaştığımız bütün güçlüklere, ve hayatın sürprizlerine rağmen biz mesuduz.."

Ara sıra, anlaşamadığımız ve bu yüzden kızıp birbirmiizi gücendirdiğimiz halde bu sözüme muvafakat etti.

Kamala, Tagorun meşhur piyesinin kahramanı "Şitra" ya benziyordu. Sanki bunu demek ister gibi bir tavır takınırdı:

— "Ben Şitra'yım.. Ne halkın kendisine tapmasını istiyen bir Tanrıçeyim, ne de yardıma ve acımıya lâyık zayıf bir insanım. Lâkin, beni tehlikeli ve ıztıraplı yollardan geçerken yanına alıp, hayattaki yüksek vazifelerini benimle paylaşırsan o zaman benim kim olduğumu öğrenir ve hakikatimi anlarsın."

Kamala bunu diliyle söylemiyordu. Fakat ben onu yavaş yavaş gözlerinden okuyordum.

EVLİLİK hayatımızın ilk senelerinde, onu ihmâl etmek ve hayat arkadaşlığı hakkını hiçe saymak derecesine gelmiştim çünkü o sırada kendi âlemimde yaşıyordum, insanlar bana birer gülle gibi görünüyordu. Kafamda "Hindistanı kurtarmak" gayesinden başka bir düşünce yoktu. Bununla beraber onu büsbütün unutmuş değildim. Ara sıra ona güzel bir vahaya uğrayan bir yolcu gibi uğruyordum.

Ondan uzak kaldığım günler, onun varlığı beni teselli ediyor, ona tekrar dönmek fırsatını arıyordum. Ekseriya kendi kendime sorardım:

— "O, hayatımda olmasaydı yaşamanın ne kıymeti olurdu?.. O bana rahat ve huzuru, saadeti veriyor, yorulan vücuduma ve dimağıma taze bir kuvvet aşılıyordu."

1930 senesinde, yegâne çarenin onunla birlikte mücadele etmek olduğunu anladım. Bu tecrübede zevk ve memnuniyet duymıya başladı. Bir çok tehlikeli hâdiselerle karşılaşarak bir müddet bu yolda yürüdük...

Memleket büyük çapta istiklâl mücadelesine atılmıya hazırlanıyordu. O ne zevkli günlerdi. Onun için çabuk geçti.

Medenî boykot hareketi ilân edildi.. Hükümet, yakalıyabildiğini tevkif ediyordu. Ben ve adamlarımızdan birçoğu hapse girdik.. O günlerde güzel bir şey oldu. Kadınlarımız ön safa atladı ve mücadele hareketini idare etmeğe başladı. Onlar savaşta daima bizimle beraberdi. Fakat bu sefer yalnızdılar. Her şey onlardı.

İngilizleri ve bizi hayrette bırakan bir savaş başladı. Evlerinden ve kocalarından başka bir şeyle meşgul olmıyan yüksek ve orta tabakaya mensup kadınlar, köylü kızlar, on binlerce kişilik muazzam bir kitle halinde hükümetin kuvvetlerine, polisin şiddetli baskısına meydan okuyorlardı. Yalnız cesaretleri değil, mükemmel idare ve teşkilâtları da herkesi şaşırtmıştı.

Bulunduğumuz hapishanelerde,

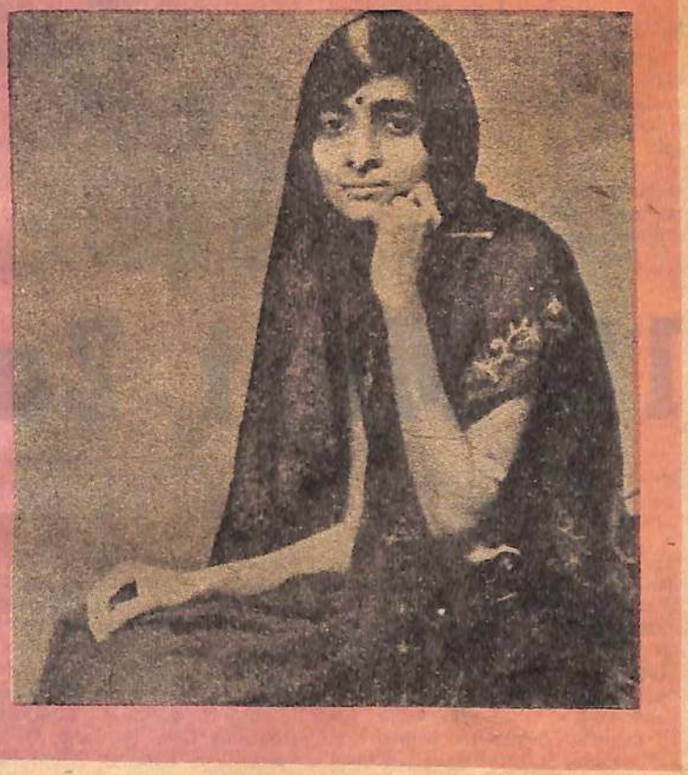

■ *Yukarıda Nehru'nun karısı Kamala'yı görüyorsunuz.*

kadınlarımızla iftihar ediyor, gurur duyuyorduk.

Kalblerimiz heyecan ateşiyle kavruluyor, gözlerimiz yaşla doluyordu..

Şehirlerdeki ayaklanmaları idare eden bütün Hint kadınlarını da bu harekete iştirâk etmelerini sağlıyan babamı hapsettiler.

Babamın ahlâkını, gururunu ve eski metodlarını biliyordum. Zamanın kızlarını beğenmiyor, atıldığımız bu ağır ve yorucu mücadeleye onların katılmalarına taraftar görünmüyordu. Fakat millî duygu nihayet bu kanaatini değiştirmiş, bu mücadelede hiçbir kadını muaf tutmuyordu. Öyle ki karısı, kızları ve gelini de istiklâl hareketine iştirâk etmişti.

Babam, hapishanede bize kadınlarımızın istiklâl mücadelelerindeki faaliyetlerinin bilmediğimiz birçok taraflarını anlattıkça göğsümüz kabarıyordu.

Bu mücadelede Kamala'nın büyük bir rolü vardı. Allahabad'daki gizli mukavemetin idaresini eline almıştı. Bu hususta tecrübesi yoktu. Fakat ona karşılık cevval, atılgan ve ateşli idi. Çok geçmeden Allahabad'ın iftihar ettiği bir şefi olmuştu..

HİÇ unutmam 1934 senesinin Şubat ayında idi. Bulunduğum Kalkûta şehrinde yakalanmıştım. Bana elbiselerimi hazırlamak için odama gitti. Onunla vedalaşmak üzere arkasından yürüdüm. Kucaklaştık. Bir ara boynuma hararetle sarıldı, biraz sonra bayıldı kollarının arasına düştü. Onun bu hareketi anlaşmamıza aykırı idi. Hâdiseleri soğukkanlılıkla ve umursamıyarak karşılıyacaktık. Böyle anlaşmıştık.. Ne oldu?

Bunun son veda olacağını mı sezmişti?!..

Tam ona çok muhtaç olduğum zaman ve birbirimizi lâyıkıyla anlamıya başladığımız günlerde hapishane bizi ayırmıştı.

Hapishanede geçirdiğim o uzun ve sıkıcı günlerde hep bunu düşünüyordum. Fakat tahliye edilmek ve tekrar birbirimize kavuşmak ümidi beni avutuyordu.

Ziyaret günlerinde, beni görmeğe gelirdi. Elimizden geldiği kadar metin ve sabırlı olmıya çalışıyorduk. Onun bana çok ihtiyacı olduğunu hissediyordum. Fakat demir parmaklıkların arkasından ona nasıl yardım edebilirdim?

4 EYLÜL 1935, bulunduğum Elmora cezaevinden ansızın tahliye edildim. Bunun sebebini sorunca, karımın sıhhatinin tehlikeli bir durumda olduğunu ve bunu o gün haber aldıklarını söylediler. Kamala

KIRINTILAR

§ *Hergün, haberimiz olmadan, gözlerimizden takriben 120 damla göz yaşı akmaktadır. Bu miktar altı santimetre mikâbı kadar bir şeydir.*

§ *Şimali Amerika'daki Superior gölünün içinde ikinci bir göl daha vardır. Bu şöyle olmaktadır. Superior gölünün orta yerinde Royal isimli bir ada, bu adada da üç kilometre genişliğinde altı kilometre uzunluğunda ikinci bir göl vardır.*

§ *50 Watts'lık bir ampulun içindeki tel o kadar hafiftir ki, bundan bir kilometre uzunluğundakinin ağırlığı sadece bir buçuk gram gelmektedir.*

§ *Bir tavşan, saatte 72 kilometrelik bir hızla koşabilir.*

§ *İslanda'nın Skaptarjokul volkanı 1783 yılında bir indifada Moni Blanc hacminde lâv çıkarmıştır.*

benden kilometrelerce uzakta, Almanyada Karaormanda bir sanatoryumda tedavi ediliyordu. Hemen Allahabad'a hareket ettim. Oradan tayyareye binerek Badenviler'deki sanatoryuma geldim. Kamala ile buluştum. Dudaklarında cesareti ifade eden o mahut gülümseme vardı. Fakat sıhhatinin bozulmuş olduğu belli oluyordu. Gelişim ona ferahlık vermiş, olacak ki ertesi gün sıhhatinin biraz düzelmiş olduğunu gördüm. Fakat buhran devam ediyordu. Hastalık onu soldurmuştu. Üzücü bir tempo ile hayatını yıpratıyordu.

Doktorlar - âdetleri gibi - bana ümit ve cesaret vermekte devam ediyorlardı.

Her zamanki gibi yanına oturdum. Uzun konuşmalara tahammül edemiyeceğini düşünerek ona Pearl S. Buck'un Çin hayatına ait meşhur Sarı Esirler romanından bazı parçalar okumıya başladım.

Bütün bir sonbahar mevsimini, kiraladığım odada yalnız yaşadım, her sabah sanatoryuma onun ziyaretine gidiyordum, bazan da civardaki bahçelerde avare avare dolaşırdım, gözlerimin önünde Kamala'nın hayali ve kuvvetli şahsiyeti bir türlü ayrılmıyordu.

Nihayet kış mevsimi de geldi. Kamala bir gün müthiş bir kriz geçirdi. Hayatından ümidi kesmiştik, fakat o şayanı hayret bir kuvvetle bu krizi atlatmış, kefeni yırtmıştı. Eskisi gibi konuşuyor, gülüyordu.

Birkaç gün sonra, birdenbire canı sıkıldı. Kendisini başka bir yere nakletmemi istedi. Sebebini anlamadığım bu talebinde ısrar etti. Hariçten soruşturdum, nihayet öğrendim ki, aynı sanatoryumda yatan küçük bir Irlandalı çocuk, ona her gün bir gül demeti gönderiyormuş.. Ansızın gül demetinin arkası kesilmiş. Kamala çocuğun öldüğünü anlamış, onun için hatıralarının muhitinden uzaklaşmak istemiş..

1936 senesinin ilk ayının sonunda Kamala'yı İsviçrede, bir sanatoryuma naklettik...

Burasının ona yaramış olduğunu zannediyorduk. Hakikaten yüzüne renk gelmiş, kendini toplamıştı. Artık bir daha kriz geçirmiyeceğine kani olmuştuk.

Bana o sırada Hindistandan mütemadiyen mektuplar geliyor, avdet etmemi istiyorlardı. Bu hususta Kamala ile ve doktorla da münakaşa ettim. Memlekete dönmek için bir yolcu tayyaresinde kendime yer ayırttım.

Açıklamamakla beraber Kamala'nın avdet etmemi, istemediğini hissetmiştim. Ona, bir telgrafla hemen yanına döneceğimi söyledim.

Hareket etmeden dört gün evvel, doktor fazla birşey ilâve etmeden seyahatimi tehir etmemi söyledi. Ben de tereddütsüz kabul ettim.

28 Şubatın sabahında Kamala son nefesini verdi. Başucunda ben ve kızımız Andira ile samimî dostumuz Atal vardı. İsviçredeki bulunan birkaç arkadaş geldi. Kamala'nın naaşını kaldırdık, âdetimiz üzere onun cesedini yaktık. Beş dakika içinde o ince vücudu, insanlık ve cesaretin bütün mânalarını taşıyan çehresi bir avuç kül haline girdi.

Nur ve rahmet fışkıran o varlık kül olmuş yanımda sakladığım bir şişede duruyor. İşte sevdiğim Kamala odur.

Napolyon ile Ruslar arasında vukubulan savaşlarda, Rus askerleri Atlarını şampanya ile yıkamışlardı

FRANSIZLAR DERLER Kİ:

— "Hayır.. Paris; Fransanan her şeyi demek, değildir. Moda salonları, eğlence yerleri de Parisin şöhretini sağlıyan şeyler değil.. Parisi Paris yapan şampanyadır!.."

Onu istediğiniz yerden, her vakit, sabah, öğle akşam satın alabilirsiniz.

Bu ışık, zevk ve safa şehri gece, gündüz milyonlarca şampanya şişesi içinde yüzmektedir.

Bu milyonlarca şampanya şişesinin nereden geldiğini düşündünüz mü?..

Fransada "Şampanya" adında geniş bir bölge vardır. Bütün dünyaya şampanya buradan akıtılmaktadır. Tanınmış bir şair, bu bölgede bulunan Marn nehri için şöyle demişti:

— "Marn sularının her damlası neşe ile yoğrulmuştur. O bağları sular.. ve bu bağlardan şampanyayı içeriz.."

Marn nehrinin suladığı şampanya bölgesindeki muazzam bağların üç sahibi vardır: Kont M. Ishando, Kont De Faugrier, Kont De Migrier.

Fransanın şampanya kralları olan bu üç Kont, bu bölgenin ve şampanyanın tarihini satır, satır bilirler.

Şampanyanın uzun bir tarihi vardır:

Bölgenin en büyük şehri olan Rams'da, birkaç Fransız kralı taç giymişti. - Şampanya kralların içkisidir! - sözü o tarihten sonra söylenmiştir.

On yedinci asırda şampanya içkisi, kör bir rahibin kafasında doğan bir düşünceden ibaretti.

Nihayet Don Brinion adında olan bu rahip bu düşünceyi kuvveden fiile çıkarmış ve şampanya içkisi, kör bir rahibin kafasında doğan bir düşünceden ibaretti.

Nihayet Don Brinion adında olan bu rahip düşüncesini kuvveden fiile çıkarmış ve şampanya imâline başlamıştı İşte şampanya içkisi böyle doğdu.

Bölgenin halkı her sene o kör rahibin ölüm yıldönümünü büyük törenlerle kutlarlar...

Napolyonun hayatında şampanyanın garip bir rol oynamış olduğu söylenir. Savaşa giderken şampanya bölgesinin orta kısmında bulunan İrnie köyüne uğramak ve askerleriyle birlikte orada şampanya içmek âdetinde idi. Bugünkü Fransanın şampanya krallarından olan Kont M. İşando'nun dedelerine ait olan bir şatoda misafir oluyordu.

Napolyon, Vaterlo muharebesine giderken bu küçük köye uğrayıp şampanya içmedi ve bu yüzden savaşı kaybetti.

° ° °

Kont M. Ishando, büyük malikânesinin avlusundaki büyük ağacı göstererek şöyle diyor:

— "Bu ağacın altında üç büyük devlet adamı oturmuştu: Napolyon, Avusturya imparatoru ve Rus Çarı Alexander!.."

Şampanya şişelerinin depo edildiği büyük dehlizin kapısında iken, Kont izahatına devam ediyor:

— "Bu meslek çok zor ve yorucudur. Bu dehlizin uzunluğu 25 kilometredir. Yerin sathından otuz beş metre derinliktedir. Şampanya imâlinin son merhalesi burada tamamlanmakta olup, daimî surette burada satışa hazır, yirmi milyon şişe durmaktadır.

Bu dehliz, geçenlerde, dünyada eşi görülmemiş bir süvareye sahne olmuştu. Maurice Chevalier' in son çevirdiği "Elmam" adlı filminin bitmesi münasebetiyle, üç şampanya kralının tertip ettikleri bu süvareye, dünyanın muhtelif büyük şehirlerinden dokuz yüz tanınmış kimseler davet edilmişti. Bir kısmı hususî trenle bir kısmı da otomobillerle gelen kadınlı, erkekli davetliler o gece 2400 şişe şampanya içmişler ve bu nefis içkinin nasıl meydana geldiği hakkında fikir edinmişlerdi.

° ° °

Şampanya mütehassıslarının anlattığına göre, şampanya şarabı için kullanılacak üzümün koparılmasına en uygun zaman Eylûlün üçüncü haftası imiş..

Bugünlerde, o geniş bağlarda bir faaliyet başlar, üzüm koparılmadan önce binlerce köylünün iştirakiyle gayet eğlenceli ve zevkli bir tören yapılır.

Üzüme koparılması bir âlem.. Yetişkin kızlar, delikanlılar ve hattâ çocuklar ve ihtiyarlar ellerinde sepetler olduğu halde bağlara dağılırlar, olmuş salkımları toplayıp, büyük havuzların içine atarlar.

Ondan sonra üzümler tane tane ayırmak sırası gelir.. Ayrılan üzüm taneleri seksen kiloluk sepetler içinde arabalarla ezilmiye gider.

Bunu müteakip, üzüm suyu şişelere doldurulur ve sabit bir hararet derecesinde kalması için dehlize taşınır..

Ocak ayında, şişelerdeki üzüm suyu muhtelif derecelerde şarap haline gelir. O zaman yeni şaraba eskisi katılır, ilkbaharda şişeler tekrar açılır ve onlara şampanyanın o meşhur köpüğünü yapan bazı maddeler ilâve edilir.

■ *Altta Fransa'da bir bağ bozumu. Husus' surette yetiştirilen bu üzümler sadece şampanya imalinde kullanılmaktadır.*

— 10 —

YAZAN: JESS GREGG — ÇEVİREN: NİHAL YEĞİNOBALI

Ama Barones bu sefer de ağır alıyordu. Harry'yi uzun uzun süzdükten sonra:

— "Bu kız çıldırmış, delinin biri, hem de çok sersem," dedi.

Harry hafifçe gülümsedi: "Belki çılgın demekte haklısınız, zira bütün muharrir ve şairler biraz delidirler. Ama sersem? Elizabeth çok akıllı kızdır. Yok mu kendisi burada?"

— "Hayır. Cape Cod'a gitti. Sözüm ona kitap için, orasını görmek için gitti. Ama ben inanmıyorum.. Sevgilisiyle safada.. Her neyse onun hususî hayatı beni alâkadar etmez."

Müsveddeleri Harry'ye uzattı: "Bunları oku.. Ne demek istediğimi anlarsın."

Harry müsveddeleri aldı ve arkasına rahatça yaslanarak okumağa başladı. Barones uzun, kırmızı tırnaklı parmaklarını sabırsızlıkla masaya vuruyordu. Nihayet genç adam müsveddelerin son sayfasını da okudu ve kâğıtları elinden bıraktı. Barones hışımla:

— "Görüyorsun ya," diye Harry'ye çıkıştı, "görüyorsun ya? Ne ya? Ne yapacaksın şimdi?"

Harry sakin: "Sizleri tebrik edeceğim," dedi, "emin olun nefis bir eser. Elizabeth'le siz, iki Elizabeth âdeta bir harika yaratmışsınız. Ne zaman bitirebilirsiniz bu kitabı?"

Barones gayet öfkeli: "Bu kitap asla bitmiyecek..." diye bağırdı.

Şimdi genç adam büsbütün heyecanlanmıştı: "Bitmiyecek mi? Nasıl olur? Evet, kalbinizi bu şekilde herkese açmanın ne kadar müşkül olduğunu anlıyorum. Ama inayet edin, bu romanı gizli tutmayın... Amerikan tarihinde büyük aşkların ne kadar az olduğunu düşünür ve daima üzülürüm. Ama işte nihayet okuyucularımızı tatmin edecek, hakikî hayattan alınma büyük aşk hikâyesi.. Dillere destan bir dilber ve büyük bir sanatkâr arasındaki derin ve hazin aşk.. Okadar da güzel ve inanılır bir şekilde yazılmış ki..."

Barones genç adama yeşil gözlerini kısarak baktı: "Demek bu yazış tarzı size samimî geldi?"

— "Hem de nasıl, Barones... Bir hatıra defterinden yırtılmış yaprakları okuyorum sandım. Bazı yerlerde gözlerim yaşardı diyebilirim.."

Barones arkasını döndü.. Öfkeli kadın rolünden vazgeçmek kolay değildi ama mesele de ciddiydi. Çabuk düşünüp karar vermesi gerekiyordu.. Yalanlarla dolu, daha doğrusu yalanlardan ibaret olan bu kitabın basılmasına müsaade etse... Ama hakikati nasılsa hiçbir zaman söyliyemiyecekti.. Onun için ha az yalan olmuş, ha çok, ne çıkar? Nasılsa hakikati bilen şunun şurasında iki, üç kişi kalmamış mıydı?

Tekrar Harry Mellett'ten tarafa döndüğü zaman sesi mahzun ve lûtufkârdı. Barones daha şimdiden, efsanevî bir aşk macerasının efsanevî kahramanı olup çıkmıştı.

Bir iki gün sonra Elizabeth döndüğü zaman Barones onu sevinçle karşıladı:

— "Çok yağmur yağdı mı?" diye sordu.

— "Sadece ilk gece fırtına oldu. Ondan sonra açtı. Harikulâdeydi. Çok iyi vakit geçirdim."

Yaşlı kadın kurnaz bir tavırla: "Haydi haydi, o ıssız yerde yapacak ne var ki okadar eğlendin?" diye gülümsedi...

— "Yazı yazdın, tabii. Marius Renn'le kaçışınıza ve orada geçirdiğiniz ilk günlere dair olan kısmı tamamladın."

— "Demek bunca gün sadece yazı yazdın, öyle mi?"

Barones'in tebessümü bilgiç ve müsamahakârdı. Varsın kızcağız sevgilisiyle saklı birkaç gün yaşasın... Yalnız kalmak kolay mı?

Bunu takip eden günlerde Elizabeth'in dalgın ve düşünceli halini de mazur gördü. Sanatkâr ruhu böyledir, diye düşünüyordu. Bu içine kapanık, gururlu kıza yepyeni bir hürmet, âdeta huşuya benzer bir his duymağa başlamıştı.

Elizabeth kapıyı hafifçe vurarak içeri girdi: "Kitaba devam edelim mi?"

Barones neşeli: "Tabii," diye cevap verdi. "Sen yokken Harry geldi. 'Kitabı ne zaman bitireceksiniz' diye söylenip duruyor... Nerede kalmıştık?"

— "Kocanız gelip sahildeki küçük evde sizi buldu ve sonra boşanma muamelesine başlandı."

Elizabeth defterini açtı ve: "Şehre dönmüştüm," diye yazmış olduklarını okudu: "Şehre dönmüştüm ama ahbaplardan hiç birisi beni aramıyordu. Sokakta başlarını çevirdiklerini farkettim. Benden, cüzzamlıymışım gibi kaçıyorlardı.."

Barones: "Evet, devam et," dedi...

— "Hepsi bu kadar. Buraya gelince öfkelenip bırakmıştınız..."

— "Niçin öfkelendiğimi anlıyorsun, değil mi? Hayatımın en feci devresidir bu. Şimdi hatırlaması bile fenama gidiyor.. Bilemezsin. Dostlarımın bana yaptıklarını. Durmadan imzasız mektuplar alıyordum... Çirkin ve müstehçen, tahkir edici şeyler... Neye daldın?"

Elizabeth irkilerek ona baktı: "Hiç, imzasız hakaret mektupları almanın nasıl olacağını düşünüyordum."

— "Ben söyliyeyim sana. Korkunç ve rezilâne bir şeydir... O zaman bir ders öğrendim. Öyle bir ders ki bir daha unutmadım: Vicdanen inandığın bir şey olduğu zaman kimseye bakmıyacaksın. İnandığın şeyi mutlaka yapacaksın. Çünkü etrafa bakacak olsan hiçbir şey yapamazsın. Mani olacak, itiraz edecek birisi mutlaka çıkar. Her şey sana vız gelecek. Bildiğini yapacaksın..."

Barones kitabı yarıda bırakmak fikrinden gerçi vazgeçmişti ama bir türlü hatıratını serbestçe anlatmak yoluna da gitmiyordu. Birkaç kelime konuştuktan, birkaç vaka anlattıktan sonra susuyor ve: Sonra devam ederiz, diye kızı başından savıyordu... Aslında kızın yazdığı sahte ve güzel aşk hikâyesi ile hakikati mukayese etmek onu tahmininden çok daha fazla sarsmıştı.

Kendi kendine: "Ama hakikat onun yazdığı gibi..." diye düşündü... "Tıpkı onun yazdığı gibi..."

Ama kendi kendini aldatmak o kadar kolay değildi. Bu meseleyi hiç düşünmemeğe karar verdi. Ama o gece yattığı zaman zihni allak bullaktı. Gözlerini, istemediği şeyleri görmemek için sımsıkı yumdu. Hatırasının duymak istemediği sesini bertaraf etmek istercesine ellerini kulaklarına bastırdı. Ama çok eskiden söylenmiş bir cümle ısrarla, su gibi parmaklarının arasından sızıyor ve kulaklarına doluyordu:

— "Peki neden? Allahım, neden?"

Beyninde çınlıyan bu cümle aklına başka hatıraları da getirdi. Hafızasının karanlık köşelerinde bir şimşek çakmış gibi Marius'u gördü. Beyaz yüzü öfkeden altüst olmuş. Siyah gözleri çakmak çakmak bir halde. Bahçedeki kameriyenin altında, ona vurmak için kalkan kolu.. O kuvvetli ve müşfik erkek kolu...

Barones yatakta doğruldu ve odada başka birisi varmış gibi: "Böyle değildi," diye fısıldadı, "ben yanlış hatırlıyorum, böyle değildi, hakikat onun yazdığı gibi güzeldi..."

Ertesi sabah o kadar bitap ve asabiydi ki Elizabeth'i yanına bile sokmadı. Kameriyenin altındaki o çok uzaklarda kalmış günün hatırası onu bir türlü rahat bırakmıyordu. Akşam üzerine doğru Elizabeth tekrar geldi.

— "Belki çalışmak istiyorsunuzdur, diye bakayım dedim."

— "Beni fazla zorlama, Elizabeth. Bu kitabın bitmesini senin kadar ben de istiyorum. Belki yemekten sonra çalışırız..."

Elizabeth çıktıktan sonra Barones oturduğu yerde rahat edemiyerek kalktı. Odasında bir aşağı bir yukarı dolaşmağa başladı. Masanın üstündeki kırılmış limonata bardağını, sineklerin hemen üşüşüverdiği ufak limonata gölünü, karşısındaymış gibi sarahatle görüyordu. Düşünmiyeceğim, unutacağım, diye kendi kendine tekrar etti, ama nafile. Sırtında beyaz bir elbise vardı. Yeşil kuşaklı. Mayıs başlangıcıydı ve hava ılıktı. Gökyüzünde bir tek bulut bile yoktu. Marius'un sırtında ince bir ceket.

— "Peki neden? Allahım neden?"

— "Bunu öğrenmeni hiç istemezdim, ama mademki öğrendin çaresiz tahammül edeceksin..."

Baornes bir şişeden iki uyku hapı aldı ve bir bardak suyla içti. Neyse ki biran sonra mahmurlaşmağa başladı ve gidip yatağına uzandı, gözlerini kapadı..

Uyandığı zaman saatler on ikiyi çalıyordu ve ortalık güneş içindeydi. Wort baş ucunda duruyordu.

— "Doktor çağırayım ister misiniz?" diye sordu.

Barones: "Hayır, bir şeyim yok," dedi.

— "Bana sorarsanız sizin bir hava tebdiline ihtiyacınız var."

— "Öyle. Ama önce kitabımı bitirmem lâzım."

Akşam oldu ama Barones kendini hâlâ Elizabeth'le konuşacak kadar kuvvetli hissetmiyordu. Wort'e:

— "Yürüyüşe filân çıkacaksa söyle, çıksın," dedi. "Belki o dönünceye kadar biraz daha iyileşirim.."

Wort hanımının yanına döndüğü zaman elinde bir kitap vardı.

— "İsterseniz size biraz kitap okuyayım," dedi, "içiniz açılır."

Barones: "İyi fikir," diye gülümsedi, "Yalnız o elindeki kitabı bırak, bana Miss Elizabeth'in yazdığı müsveddeleri oku."

Wort'un okuyuşu ne akıcı ne de ifadeliydi. Buna rağmen yaşlı kadın derin bir hazla gözlerini kapamış dinliyordu. Ansızın hizmetçi kadının sesi kesildi. Barones gözlerini açıp ona baktı:

— "Ne oldu?"

— "Anlamadığım birçok noktalar var."

— "Ehemmiyeti yok, sen okumana devam et."

Ama Wort okumağa devam etmedi.

— "Hanımefendi, bir şey soracağım, Miss Elizabeth'in yazdığı kitap bu mu?"

Barones kısaca: "Evet," diye cevap verdi.

— "Ama hanımefendi, bu kitap yalan dolu, baştan aşağı yalan."

— "Hiç de değil.. Marius'la parkta buluşurduk.. Benim resmimi çizmek için evimize geldi. Sonra onunla kaçtım.. Bunların hepsi olmuş şeyler.."

Wort hanımının yüzüne şöyle bir baktı. Sonra o mevzuya devam etmedi.

— "Başka bir mesele daha var," dedi.

— "Neymiş?"

— "Hani sizin benim paltomu giyerek parka gittiğinizi yazıyor ya?"

— "Ne var? Orası da hakikat değil mi?"

— "Benim demek istediğim başka, hanımefendi. Geçen akşam Miss Elizabeth'i tam kapıdan çıkarken gördüm. Sırtında benim mantomla. Beni görünce ürkmüş gibi: Kitty'lere gidiyorum, diye söylendi. Sonra acele acele çıkıp gitti. Onun bu hallerini hiç beğenmiyorum, hanımefendi. Hiç. Sonra insana durmadan Mr. Marius'tan bahsetmesi.. Hep ona dair sualler sorması... Sanki Mr. Marius bir Allahmış gibi... Yahut da sevgilisiymiş gibi..."

Barones ellerini kulaklarına bas-

GÜZEL SÖZLER

● *İnsan gecikmekten nefret eder ama, bu ona daha iyi düşünmek fırsatını verir.* (Latin Sözü)

● *Sona kalan parsayı toplar.* (İspanyol Sözü)

FATİH'İN AŞK MEKTUPLARI

(Başı 18. sayfada)

Belgrad surlarını kolaylıkla keşfetmesi için üç gün bekledim. Daha oradan 70 fersah uzakta bulunuyorum. Yolu nehirden aşmak için Tuna sahilini takip edeceğim. Herhalde Macarlar benimle uğraşacaklardır. Bunun için 200 kayık ve ferni inşa ettiriyorum. Bunlar harp mühimmatını topları ve seçkin yeniçerileri taşıyacaklardır. Kuvvete inzimam edecek ihtiyat, ben kaleleri döverken nehir tarikiyle mevkie girmek imkânını hazırlasın. Çok mühim gördüğüm ve muhasara zaferinde kısmen kendisine bağlı olduğunu bildiğim bu seferi Karaca Paşaya tevcih edeceğim. Bana temin edildiğine göre Macar Generali Kahraman Hünyat bizzat burada kumanda etmekteymiş cesaretime lâyık bir düşman bulmuş olmakla gururum tatmin edilmiş oluyor. Bir eyalet teshirinden ziyade onu yenmekle iftihar edeceğim. Grekler İmparatorluğunu deviren muzaffer dilâverleri sevketmekteyim. Fedakârlık onlar için tabiîdir. Kendilerini savaşa bizzat kendim götüreceğim.

Paşa, ben savaş meydanlarında bulunduğum müddetçe siz Kostantiniye idaresiyle meşgul olacaksınız. Herkese adaleti, muhafazaya memur askerlerin nizam ve intizamına riayeti, idareyi umumiyenin her kısmında emniyeti, size vermiş olduğum talimat ve evamir dairesinde temine çalışınız."

18 MART ZAFERİ

(Başı 29. Sayfada)

tanbulu değil, bu güzel şehirle beraber devlet ve milleti kurtardı. 5 Nisan 1915 de Gelibolu yarımadasına çıkan İngiliz - Fransız kara kuvvetlerine karşı kazandığımız zaferler de, yine İstanbulu ve İstanbulla beraber devlet ve milleti kurtarmıştı.

Bu zaferler olmasaydı da İstanbul, Müttefikler tarafından işgal edilseydi, Karadenizden gelecek Rus ordusu da İstanbulu işgal edecek ve Müttefikler Rus ordularına, İkinci Dünya Harbinde olduğu gibi bol silâh ve malzeme verecekler; ve yine İkinci Dünya Harbinde olduğu gibi, Rus ordularını mağlubiyetten kurtaracaklardı.

Neticede bir muahede ile İstanbul Rusyaya verilmiş olduğu için, 1915 de İstanbula girmiş olan Rusları, harp sonunda buradan çıkaramıyacaklar; Türkiyenin taksimi plânını tatbik ederek kendileri de birer hisse alıp işin içinden çıkacaklardı.

Çanakkaledeki zaferimiz, Türkiyeyi böyle müthiş bir akibete uğramaktan kurtardığı gibi, Rusyanın da Boğazlara, Balkanlara, hâkim olmasına ve Akdenize inmesine mâni olmuştu.

Türk silâhlarının Çanakkaledeki zaferleri, o zamanki İngiliz ve Fransız devlet adamlarının o müthiş gaflet ve hatâlarını tamir etmiş ve Türkiye, bugün demokrasinin kızıl çarlığa karşı bir kalesi olmuştur.

MAYMUN ADAMLAR

(Başı 13. sayfada)

nın tanımadığı bir insan ırkı yaşamaktadır. Bu insan ırkının, başka ve daha mütekâmil ırklarla kız alıp vermediği, karışmadığı, dolayısiyle hiçbir inkişaf göstermeyip, yüz binlerce sene evvelki halinde kaldığı zannediliyor. Şimdiye kadar kıllı maymun adamların, yerlilerle karşılaşmalarında hiçbir fenalık yapmadıkları, zor kullanmadıkları gözönüne alınınca bu "İptidaî" insan ırkının, bugünün "Medeni" insanları gibi harpçi, kırıcı ve dökücü "hasletlere" sahip olmadığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan Himalayalara çıkan keşif heyetlerinin sık sık bahsettikleri "Kar adamları" ile Malaya Cangl'lerinde görülen "Maymun adamlar" ın aynı mahlûklar oldukları şüphesi de vardır. Zannedildiğine göre bu eski insan ırkı göçebedir ve yılın belli zamanlarında Cangl'lerde, diğer zamanlarında da karlı dağlarda yaşamaktadır. Himalayaya giden keşif heyetleri, dağlara tırmanabilmek için daima en müsait mevsimleri yani dağların yazını seçtiklerine göre maymun adamların da yazları dağlarda geçirdikleri sanılıyor. Fakat dağların yazının dahi müthiş soğuk olduğu gözönüne alınınca, Himalayalardaki kar adamlarıyla, Malaya Cangl'lerindeki maymun adamların ayrı ayrı bölgelerde yaşıyan, değişik iklimlere ünsiyet peyda etmiş, aynı ırktan mahlûklar olmaları ihtimali de öne sürülüyor.

Herhalde, artık şayia ve hayal olmak şüphesinden sıyrılmış bulunan bu kıllı adamlar meselesi, önümüzdeki yıllarda hem Malayada, hem de hem de Himalayalarda yapılacak keşif seyahatleriyle incelenecek ve şans da yardım ederse bir neticeye bağlanacaktır.

İşin ne kadar ciddiye alındığı şundan da bellidir, ki Malaya hükümeti, kıllı adamlar meselesine artık gereken ehemmiyeti vermeğe başlamış ve yerlilerin bu adamlarla dostça münasebetlere girişmelerini karara almıştır. Malayalı âlimlerden birisi, bu hususta: "Bu insan ırkı, bizden çok geri kalmış da olsa, yine insandır ve tabiat içinde bin türlü yoksulluk ve güçlükle karşı karşıya bırakılamaz. Bunlarla behemehal münasebete girişmeli, onlara yardım etmeli ve daha rahat yaşamaları imkânını sağlamalıyız." demektedir.

Malaya radyosu da bir aydan beri, halka her gün şu telkinde bulunuyor: "Ormanlarda kıllı adamlara rastlarsanız korkmayınız. Onlara fenalık etmeyiniz. Gülümseyiniz ve itimat uyandırmaya çalışınız. Bunlar zararsız mahlûklardır. Onlara yardım ederseniz insanlara alışmaları ve insanlarla dost olmaları ihtimali vardır."

---

tırdı: "Hayır, hayır, söyleme böyle şeyler... Dayanamıyorum. Hastayım ben. Düşünmiyeceğim..."

Ama düşünmemek ne mümkün? Barones hırçın ellerle kâğıtları aldı. Sayfalara göz gezdirdi. Çoktandır dikkatine çarptığı halde üzerinde durmadığı şeyler, kapris diye gülüp geçtiği teferruat zihnine hücum etti.

— "Kendini ben zannediyor," diye fısıldadı... "Sersem, kendini ben zannediyor... Budala.."

Bazı sayfaları yeniden okudu. Şüphe etmemeğe imkân yoktu. Elizabeth Devey Marius'un hatırasına âşık olmuş ve kendini de Elizabeth Carver'in, onun Baronesin yerine koymuştu.

Wort onu dikkatle süzüyordu:

— "Hanımefendi, bunun böyle devam etmesine göz yumamayız. Zavallı kızı kurtarmak gerek... Her ne pahasına olursa olsun ona Mr. Marius hakkında her şeyin doğrusunu söyleyin.."

Barones inatçı: "Ama işin doğrusunu biliyor," dedi, "yazdıkları doğrudur."

Hizmetçi kadın: "Hanımefendi, onu aldatmayın, günah olur," diye ısrar etti.

Yaşlı kadın bir an düşündü. Sonra elini Wort'ün koluna koydu: Sevgili dostum, kızın ne kadar hassas olduğunu görüyorsun. Şimdi bir şey söylersek fena olur. Bırakalım kitabı kendi bildiği gibi bitirsin, sonra her şeyi söyleriz, olur mu? Söz mü?

— "Maalesef, hanımefendi bir insanın ruhu mevzuubahis olduğu zaman susamam."

Barones: "Peki benim ruhumu neden hiç düşünmüyorsun?" diye bağırdı, "ben ebediyen azap içinde mi kalayım yani?"

Öteki sakin, "Hayır," diye cevap verdi, "Doğruyu söyleyin, içinizi boşaltın."

(Arkası var)

KULİS'den:

DOVER YOLU

YAZAN: ZAHİR GÜVEMLİ

İSTANBUL Üniversitesi Talebe Birliği'nin, "Akbank'ın mali himayesi" ne girmiş olan Gençlik Tiyatrosu, "Dover Yolu" adlı bir komedi oynamağa başladı. Üç perdelik bir komedi. Yazan A. A. Milne, dilimize çeviren Mediha Burian. Tercümenin maalesef pek, ama pek acemice yapılmış olduğunu buraya kaydedeyim. Eseri Avni Dilligil sahneye koyuyor. Dekorlar da Renan Yaman adında genç bir sanatkârın eseri.

Gençlik Tiyatrosu işe başladığı zaman yazdığım ilk yazıda, böyle profesyonel tiyatroların uğraşacağı eserler yerine daha klâsik daha vazıh piyesleri yeni bir görüş ve anlayışla ortaya atmalarının, başka memleket üniversitelerinde çok defa yapıldığı gibi "gençliğe tiyatro zevki ve kültürü aşılamak" gayesine daha uygun olacağını söylemiştim. (Hafta, sayı: 224). Bu fikirleri, daha etraflıca, İstanbul Şehir Tiyatrosu rejisörü Max Meinecke de "Gençliğin Hakkı" adlı makalesinde (Vatan gazetesi, 7 mart sanat yaprağı) müdafaa etti. Ama Gençlik Tiyatrosu, yine, amatör fotografçının meselâ Leica istemi karışık bir fotograf makinesi kullanmağa kalkması gibi, içinde fanteziye daha çok yer veren, üstelik meslekten yetişme sahne sanatkârlarımızın bile zor başardıkları İngiliz espirisiyle dolu bir piyesi seçmekte ısrar etti.

"Dover Yolu" nda zengin bir bekâr İngiliz, parasına güvenip, sevişen ve Fransa'ya kaçmağa niyetli çiftleri çeşitli vasıtalara başvurarak durduruyor, bir hafta köşkünde hemen hemen zorla misafir ettikten sonra aralarının açılmasını görüp tekrar herkesin yerli yerine dönmesiyle ahlâkçılığını avutuyor.

Gençlik Tiyatrosu bu defa üç ekip halinde piyesi hazırlamış. Dublör yerine ekip değiştirecekler. Bu yeni cephesine rağmen, böyle bir eseri sahneye koymağa kalkışmanın tehlikelerini nasıl görmemişler, hayret ediyorum. Çünkü:

Evvelâ, o salona gelen seyirci, hiç bir zaman tiyatro zevkinin tatmini için gelmiyecektir. Çünkü sahnedekilerin, kendisine bu zevki veremiyecek kadar acemi olduklarını bilir. Olsa olsa seyirci, gençlerin ne dereceye kadar başarı gösterdiklerini, sahnede nasıl bir hikâye göreceğini merak eder. İhtimal bundan, ilk temsillerde, o da zaten tiyatro yazmakta olan Haldun Taner müstesna, bizzat Üniversite bünyesinden hiçbir öğretim üyesi bulmak kaabil değildir.

Sonra, teknik imkânlar bu tarzda eserleri oynıyacak kadar tam değil. Misal: Dover Yolu'nda ışık diye birşey yok. Çünkü voltaj tablosu kifayet etmemiş.

Daha sonra, tercüme eserlerde gerçek duygusunu verebilecek kadar, eserin temsil ettiği ruha, yani şahısların kalıplarına, hareketlerine, tavırlarına girmek lâzımken bunu bizim çocuklardan elbette bekliyemeyiz. İhtimal çoğu ilk defa bu münasebetle sahneye çıkan delikanlılar için bir İngiliz Usak, sadece burnunu havaya dikmiş bir nevi kümes hayvanıdır.

E, durum böyle olunca, ne diye "Dover Yolu"nu, veya benzerlerini oynamalı? Ama oynuyorlar. Bu tehlikeyi göze aldıran kim olursa olsun, âkibetlerine de tahammül etmeli. Mümkün mertebe hatalara düşmekten sakınmalı. Meselâ gayet modern anlayışta bir mücerredimsi dekor ortasında şahısların alelâde kıyafetle dolaşmamalarına dikkat etmeli. Hareketleri, sesleri de o dekora lâyık bir garipliğe yükselmeli. Dekordan bu kadar çok bahsedişime şaşmayın. Çünkü bu temsilde en enteresan taraf, bircok aksaklıklarına rağmen yine dekorlardı: paravana, yalnız madeni bir paravana çerçevesinden ibaret. Kapı da sade çerçeve: el hareketiyle hayalen kapatılıyor. Lâkin efekt bir fermuar sesi veriyor. Kır evi havası verdirilmek istenerek tavan kirişleri yarıya kadar bir panodan çıkarılmış. Lâkin saçak hissi elde edilmiş. Ne olursa olsun, bu dekor yeni bir anlayışın ve temiz bir işçiliğin eseri.

Eseri sahneye koyan, birinci perdeyle ikinci perde arasındaki tezadı okadar mubalâga etmiş ki, birinci perde gayet hantal bir zabıta romanı gibi esrarlı, ikincisi ise paskallığa kadar varan bir neşe içinde cereyan ediyor. İki perde arasında tempo bakımından da bir münasebet kurulmuş değildir.

Gençlerin ne kadar çalışıp yırtındıklarını gördükçe insan iftihar ediyor. Bu emeklerin iyi sevkedilip daha başarılı neticeler alınması mümkün olduğunu düşününce hele, üzülmemek kaabil olmuyor. Bir kıyas yapmış olmak için diyebiliriz ki, bütün yeni ve iyi taraflarına rağmen, temas ve sahneye konuluş bakımından "Dover Yolu", daha önce oynanmış olan "Yarın Başka Olacaktır" dan çok, ama çok geride.

Sağdaki resimlerden birinde Fred Walker'i Birinci Dünya Harbine katıldığı zaman çektirdiği bir fotografta görüyoruz. Diğer resimde de ihtiyar Fred Walker, otuz sekiz sene kendini unuttuktan sonra Chester kilisesindeki hâtıra levhasında kendi adını okuyor. Soldaki büyük resimde de yine Fred Walker'i, son günlerde çektirdiği bir resminde görüyoruz.

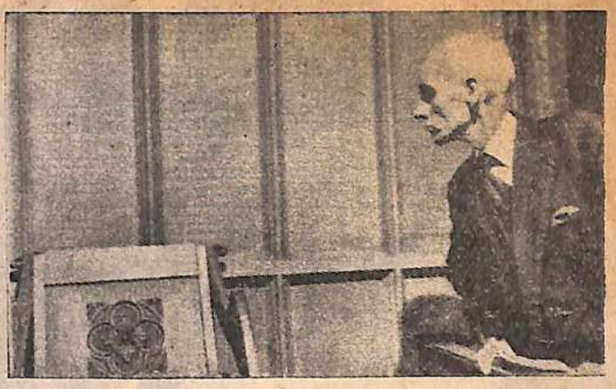

Canlı olduğu, gezip dolaştığı halde

38 Yıl Yaşamıyan Adam

1915 yılı Eylûlünde İngiliz ordusunun "Royal Welsh" taburu, Belçika'nın Loos ovasında Almanlara karşı harbe girdi. Bu muharebede bütün tabur mevcudu eridi ve sadece sekiz kişi hayatta kaldı. Şüphesiz bu felâket haberi de İngiltereye ulaştı ve Harbiye Nazırlığı, taburun maktullerinin ailelerine teker teker haberi verdi. Bu arada İngilterenin Chester şehirciğinden Fred Walker'in ölüm haberi de akraba ve tallûkatına bildirildi. Fred'in teyzeleri, dayıları, kardeşleri ve annesi delikanlının kahramanca ölümünden elbette üzüntü duydular. Devlet de Fred'in annesine ömrünün sonuna kadar maaş bağladı. Gerçi devlet, vatanı uğrunda ölen gencin annesini ele muhtaç bırakmadı ama, istikbalinin garanti edilmiş olması dahi, bir annenin evlât acısını giderebilir miydi?..

Taburdan sağ kalanlar, Fred'in, başından bir şarapnel isabeti alarak yere yıkıldığını anlatmışlar, delikanlının ölümüne gözleriyle şahit olmuşlardı. Böylece Chester kasabasının kahraman evlâdının ölümü sabit olunca kasaba kilisesine bronz bir hatıra levhası konarak, bu levhaya oralı diğer harp ölüleriyle birlikte Fred'in adı yazıldı. Yabancı topraklarda ölen ve cesedi dahi vatan toprağına kavuşamıyan Fred Walker'in hatırası, bu suretle Chester'de ebedileştirilmiş oldu.

Bütün bunlar oladursun, Fred Walker, Alman ordusu sıhhiye birlikleri tarafından muharebe meydanından ağır yaralı olarak kaldırılmış, birkaç defa ameliyata tâbi tutulmuş ve canını kurtarmıştı. Önce Fred'i askerî hastahanelerin birinden ötekine naklettiler... Nihayet iyileşip de taburcu edilince bu sefer de askerî hapishanelerin birinden diğerine sevketmeğe koyuldular.

Çünkü Fred, başından aldığı ağır yara neticesinde hafızasını kaybetmişti. Kendisinin kim olduğunu hatırlamıyor, adını bilmiyordu. Lâkin o zamanlar hekimlik bugünkü kadar ileri değildi. Alman askerî doktorları, İngiliz askerinin hafızasını kaybetmiş olabileceğine inanmıyorlar, mahsustan böyle yaptığı ve inat edip adını söylemediği kanaatinde bulunuyorlardı. Derken Birinci Dünya Harbi bitti. İsimsiz İngiliz esirinin İngiltereye geri yollanması gerekti. Fred Walker, bu sefer de İngiliz hastahanelerinin birinden ötekine naklolunmıya başlandı. Ama bütün tedavilere rağmen iyileşemiyor, hafızası yerine gelmiyor ve kendisinin kim olduğunu hatırlamıyordu. Nihayet tıbbın âciz kaldığı bu vaka, artık hastahanelerin malı olmaktan çıktı. İngiltere Çalışma Bakanlığı Fred'i himayesine alarak ona iş verdi. Adam, kendisine berilen işte mükemmelen çalışıyor, hayatını kazanıyor, lâkin kim olduğunu bilmiyordu.

Fred Walker, çalışmaları sırasında birkaç defa, doğduğu yer olan Chester kasabasına da geldi. Lâkin kasabayı tanımadı ve çocukluğunun, gençliğinin burada geçmiş olduğunu hatırlamadı. Birkaç ay evvelisi Fred'in yolu tekrar Chester kasabasına düştü. Bu ziyarette kiliseye de gitti. Orada harpte ölmüş kahramanlar adına konmuş olan levhayı okurken birdenbire Walker adını görünce duraladı... Walker mi?... Bu isim onda bir şok tesiri yapmıştı. O, bu adamı tanıyor olmalıydı. Acaba bu Walker nasıl bir adamdı?.. Yüzünü hatırlıyabilecek miydi onun?..

Fred, kendini çok zorladığı halde bu Walker'i bir türlü hatırlıyamadı. Fakat kendi kendine mütemadiyen Walker adını mırıldanıp tekrarlıyor, bu adın cazibesinden bir türlü kurtulamıyordu.

Zavallı adam meczuba dönmüştü. Zayıflamış, çökmüş, bitmişti... Kendi kendinin mânevî kuvvetlerini okadar zorlamış, Walker adını hatırlamak için öyle yorulmuştu, ki kendisini tekrar hastahaneye yatırmak gerekti. Hastahanede, adamcağızın, mütemadiyen kendi kendine Walker adını tekrarladığını duyan hastabakıcı tesadüfen hayatında bir defa Fred Walker'i tanımış bir kadındı. Fred'e bunu anlattı ve:

— Ben Chester'li Fred Walker'i tanırım! Çok iyi bir gençti. Sonra askere gitti. Cephede başından isabet alıp yaralanmış...

Fred, ozaman birdenbire canlandı:

— O Fred Walker benim!..

Hastabakıcı, ihtiyarın hezeyan halinde bulunduğunu sanıyordu. Lâkin adamcağızın ricalarına dayanamıyarak Chester'e telefon edip Fred'in erkek kardeşini çağırdı. Öteki koşa koşa geldi. Fred'le yüzleştirildiler. Fakat birbirlerini tanımadılar. Ertesi gün hastahaneye orta yaşlı bir kadın geldi. Fred onu görür görmez:

— Minnie!.. diye bağırdı.

Fred Walker, otuz sekiz senelik bir ayrılıktan sonra küçük kız kardeşini tanımıştı. İki kardeş, başbaşa verip hüngür hüngür ağlaştılar.

Minikler Eğleniyor!

ÇOCUK SİNEMASINA HİÇ GİTTİNİZ Mİ? BU YAZIDA ONLARIN HİKÂYESİNİ OKUYACAKSINIZ.

YAZAN: EFRUZ DİLMEN

BOŞ VAKİT bulduğumuz zamanlar hemen çoğumuz bir arkadaşımızı yanımıza alır veya yalnız başımıza kendimizi Beyoğlu'nun bir sinemasına atarız. Bu boş vakitlerimiz ekseriya Cumartesi akşamlarına rastlar. Bazen - ki çok defa - kalabalık vardır, evvelden yer ayırtmamışsak karaborsaya baş vuranlarımız olur, hasılı sinemaya gitmeyi aklına koymuş bir insan o gece birine mutlaka girer. Sinema sevilmiyecek şey değildir. Büyüğümüz, küçüğümüz herkes bu hoş vakit geçirilecek bu yere uğramadan edemez. Bu, küçük çocuklar için de ayrı bir eğlence vesilesi oluyor. Onların her gün mektepleri olduğu ve pek tabii olarak geceleri de sinemaya gitmeleri mümkün olmadığından ancak Pazar günleri gidebiliyorlar.

Şimdiki adıyla Eminönü Öğrenci Lokali'nde Pazar günleri minik yavrulara çocuk filmleri gösteriliyor. Buna geçenlerde bir Pazar günü tesadüfen oradan geçerken şahit olduk. Vaziyet o kadar orijinal, komik ve acıklıydı ki size anlatmadan geçemiyeceğiz.

Hikâyeye bir Pazar sabahı erkenden başlıyalım. Çoğumuz tatil günü olan Pazar sabahları ekseriya pek erken uyanmayız. Fakat uyananlar da oluyor. İşte!... Küçük Ahmet yatağında yarı doğrulmuş etrafa uykulu gözlerle bakınıyor. Bir gözü açık bir gözü kapalı olan minik yavru henüz altı yaşındadır. Bu erken saatte herkesin uyuduğu bir anda uyanmasına sebep, gece kendisini sinemaya götürmeye söz vermiş olan ablasına vaktin geldiğini haber vermektir. Nihayet daha fazla sabredemedi ve usulcacık yataktan sıyrılarak çıplak ayaklarıyla koşa koşa ablasının odasına gitti. Kapıyı büyük bir ustalıkla sessizce açarak içeri süzüldü. Bu sessizliğinden, ablasını uyandırmaktan çekindiğini zannedeceksiniz ama o hiç de buna niyetli değil. Doğru yatağın yanına giderek onu bir anda uyandırmaya muvaffak oldu. Abla istemiye istemiye yataktan kalktı. Bu çocuğa nereden de söz vermişti sanki.

Kahvaltı yaparlarken yanlışlıkla yere düşen bir çay fincanının çıkardığı ses vasıtasiyle ev halkını uyandırmaya muvaffak olduktan sonra ikisi de aceleyle hazırlanıp kapıdan çıktılar. Bu çıkış sırasında aralarında bir fark vardı. Hasan'ın gözleri cam gibi parlarken ablası dönüp uykulu gözlerle yatak odasına bir nazar atfediyordu. Her neyse kısa bir yolculuktan sonra sinemanın kapısına geldiler ve biletlerini alıp yerlerine kuruldular. Hasan zevkten bitmiş bir vaziyette iki gözü perdede diğer arkadaşları gibi filmin biran evvel başlamasını bekliyor...

● *Yukarda solda, çocuk sinemasının müdavimlerinden bir kısmı. Yanda, sinemanın kapısı önünde film hakkında fikir beyan eden çocuklar. Altta solda, film oynarken tesbit ettiğimiz minikle-rin neşeli bir pozu.*

SİNEMANIN başlaması yaklaşmakta. Sayıları pek bol olan yavrular önce birbirlerine yabancı duruyorlar ama pek az sonra kırk yıllık ahbaptan daha samimi oluveriyorlar. Herkes bir biriyle dost olmuş, kaynaşmış. Bazen gurup gurup geliyorlar, bazen kendilerinden büyük kardeşlerinin kollarına takılarak. Karşıdan bir gurup geliyor. Beş ufak yaramaz. Boyları sağdan sola doğru alçalmakta. En büyüğü sekiz en ufağı da beş yaşında kadar var. Sanki büyük birer adammışlar gibi kurula kurula gelip önümüzden geçerek salonun yolunu tuttular. Kulak kabarttım. Aralarında Pamuk Prenses'in gözlerinin mavi mi yoksa yeşil mi olduğunu münakaşa ediyorlardı. Beş yaşındaki diğerlerinden baskın çıkarak benim fikrimi sorarsanız siyah olduğunu zannetmekteyim diyerek diğerlerini susturuverdi! Bir ara dışarı çıkmıştık ki içeriden bir çığlık, hep bir ağızdan bir ağlama sesi yükseliverdi! Meğer burası normal hacminden bir hayli fazla sayıda küçük müşteriyi aldıktan sonra doluyor ve gelenlerin bir kısmı somurtmuş ve ağlamış çehrelerle geri dönmeye mecbur oluyorlar. Burası dünyanın yegâne karaborsası olamayan sinemasıdır desek yeridir. Deminki münakaşa eden neşeli gurup süt dökmüş kedi seasizliğiyle bu defa aksi istikamette önümüzden geçiyor. İçlerinden ağlamayanı kalmamış. Derken bu sırada dışarıda kaldığını gören açıkgöz bir yumurcak merdivenlerden

(Arkası 40. sayfada)

ATEŞLİ KADIN

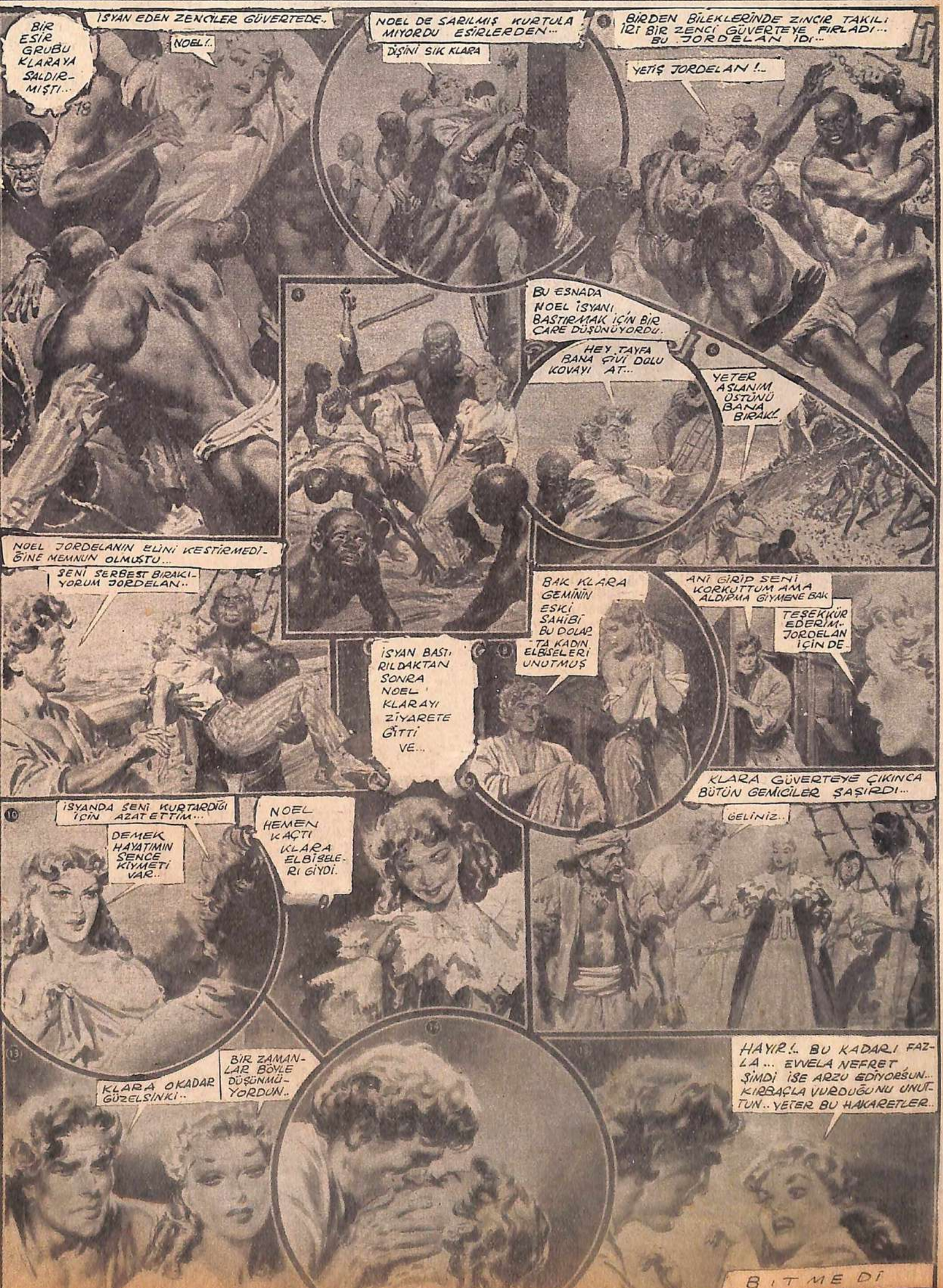
BİR ESİR GRUBU KLARAYA SALDIRMIŞTI...
İSYAN EDEN ZENCİLER GÜVERTEDE.
NOEL!..
NOEL DE SARILMIŞ KURTULAMIYORDU ESİRLERDEN...
DİŞİNİ SIK KLARA
BİRDEN BİLEKLERİNDE ZİNCİR TAKILI İRİ BİR ZENCİ GÜVERTEYE FIRLADI... BU JORDELAN IDI...
YETİŞ JORDELAN!..
BU ESNADA NOEL İSYANI BASTIRMAK İÇİN BİR ÇARE DÜŞÜNÜYORDU.
HEY TAYFA BANA ÇİVİ DOLU KOVAYI AT...
YETER ASLANIM ÜSTÜNÜ BANA BIRAK!!
NOEL JORDELANIN ELİNİ KESTİRMEDİĞİNE MEMNUN OLMUŞTU...
SENİ SERBEST BIRAKIYORUM JORDELAN..
İSYAN BASTIRILDIKTAN SONRA NOEL KLARAYI ZİYARETE GİTTİ VE...
BAK KLARA GEMİNİN ESKİ SAHİBİ BU DOLAP-TA KADIN ELBİSELERİ UNUTMUŞ
ANİ GİRİP SENİ KORKUTTUM AMA ALDIRMA GİYMENE BAK
TEŞEKKÜR EDERİM.. JORDELAN İÇİN DE.
KLARA GÜVERTEYE ÇIKINCA BÜTÜN GEMİCİLER ŞAŞIRDI...
GELİNİZ..
İSYANDA SENİ KURTARDIĞI İÇİN AZAT ETTİM...
DEMEK HAYATIMIN SENCE KIYMETİ VAR..
NOEL HEMEN KAÇTI KLARA ELBİSELERİ GİYDİ.
KLARA OKADAR GÜZELSİNKİ..
BİR ZAMANLAR BÖYLE DÜŞÜNMÜYORDUN..
HAYIR!.. BU KADARI FAZLA... EVVELA NEFRET ŞİMDİ İSE ARZU EDİYORSUN.. KIRBAÇLA VURDUĞUNU UNUTTUN.. YETER BU HAKARETLER..
BİTMEDİ

Bu sığır dili rostosunu deneyiniz!..

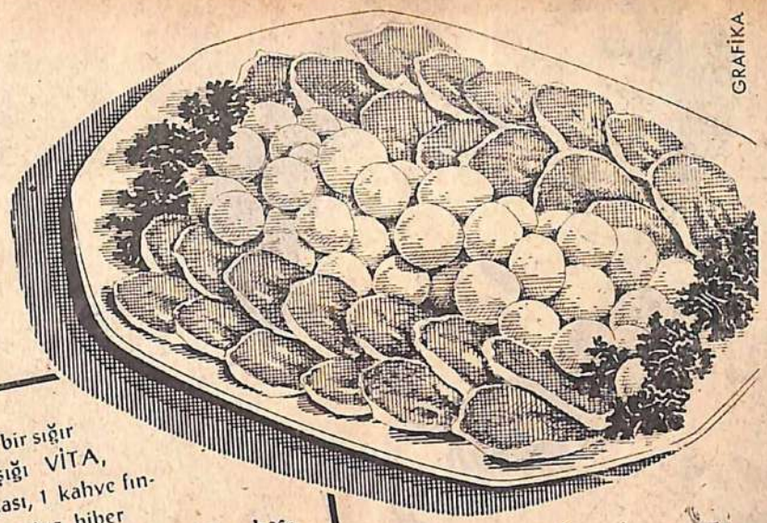

GRAFİKA

Onu, ViTA margarini ile bizzat siz pişirebilirsiniz. Bu sığır dili rostosunu Gıda Mütenassısı Esat İren sizlere tarif ediyor.

Malzemesi: 1.250 gr.lık bir sığır dili, 2 havuç, 3 çorba kaşığı VİTA, 1 çorba kaşığı domates salçası, 1 kahve fincanı kırmızı şarap, bir soğan, tuz, biber

Yapılması: Dil iyice yıkanır, su ile 20 dakika haşlanır. Sudan çıkarılır, ve üzerindeki kalın zar soyulur Tekrar yıkanır, bir tencerede eritilen 3 kaşık VİTA'da soğan bütün olarak dil ile beraber kızartılır; şarap, biber, domates salçası ilâve edilir, bir az daha kızartılarak havuçlar ve su konur, ağır ateşte pişirilir. İndirileceğe yakın tuz ilâve edilir.

Dil, bir tabağa alınarak, dilim dilim, kesilir; garnitür olarak halka, halka kesilmiş havuçlar, haşlanmış küçük patatesler konur. Suyu, kavrulmuş unla koyultularak ayrı bir kapta sofraya getirilir

Vita'ya aair malûmat arzu ettiğiniz takdirde **Unilever-İş Türk Ltd. Şti. Yemek İşleri Bürosu P. K. 3152 İstanbul'a** müracaat ediniz

V-124

Bir Kadın Neden Güzeldir?

HANGİ KADIN GÜZELDİR?

Bu suallerin cevabını vermek çok kolay. NEVZAT KREM ve BRİYANTİNİ Kullanan kadın bütün kadınlardan güzeldir. Işıl ışıl saçlar, kadife gibi temiz ve pürüzsüz bir cilt.

T. REKLÂM TİCARET

NEVZAT

KREM VE BRİYANTİNİN

Mucizesidir.

T. REKLÂM TİCARET

VOG

Yağlı - Yağsız KREMLERİ

Sevilmeye Lâyik

Bir Çehre...

Cazibesi ile aşkı kendine esir eden bir cilt.

VOG

Bütün güzel ve zarif kadınların ısrarla aradıkları Krem.

Güzel bir tene fevkalâde kıymetli bir pırlantaya sahip olmak kadar zevkli.

VOG

Kremi kullanınız kısa bir zamanda cildinizin eskisinden daha yumuşak daha lâtif daha cazibeli olduğunu göreceksiniz.

En zarif ve güzel kadınlar **VOG** kreminin teshir edici neticesinde hem fikirdirler

Amerika ve Avrupada büyük bir şöhret kazanmış olan V O G kremleri memleketimizde satışa arz edilmiştir.

Büyük Tüp 225 Krş.
Küçük Tüp 110 Krş.

POND'S
Kremleri

Her kadının kendisine has bir güzelliği vardır

Kadınların hemen hemen hepsinin güzelleşmege istidadı vardır. Bu güzelleşme istidadı kadının kendisinde mevcut olan güzelliğin daha görünür bir vaziyette, daha belli bir şekilde meydana çıkarılmasından ibarettir. İşte! POND'S KREMİNİN bu hususta harikalar yarattığı, yapılan tecrübelerden ispat edilmiştir. POND'S KREMİ ile yüzünüz daimî bir gençlik kazanır. Bu maksad için POND'S un iki kremi mevcuttur:

- 1 - POND'S COLD KREMİ: Geceleri yatmadan evvel yüzünüze bu kremden sürünüz. POND'S KREMİ cildin mesamelerine kadar nüfuz ederek cildi makiyaj, kir ve tozlardan temizler.
- 2 - POND'S VANİSHİNG KREMİ: Gündüzün istimal edilir. Bu kremden yüzünüze ince bir tabaka sürdükden sonra makiyajınız için müsait bir zemin hazırlanır. Aynı zamanda cildinizi dış tesirlerden toz, güneş ve rüzgârdan korur.

İLÂNCILIK - VA

2

OTOMOBİL EHLİYETİNİZ YOKSA..

5 Nisana kadar OTKURS Müessesesine kaydolunuz. Motor, Direksiyon ve Trafik derslerini ehliyetli öğretmenlerden öğrenerek Mayıs sonunda ehliyetinizi alabilirsiniz.

Adres: Osmanbey Şairnigâr, Samanyolu Tel: 80900

Zevkinize uygun en son moda renkleri yalnız VİZ ZAN DE *tırnak cilasında bulacaksınız*

VİZ ZAN DE

Son modanın yeni sedefli altı muhtelif rengini arayınız.

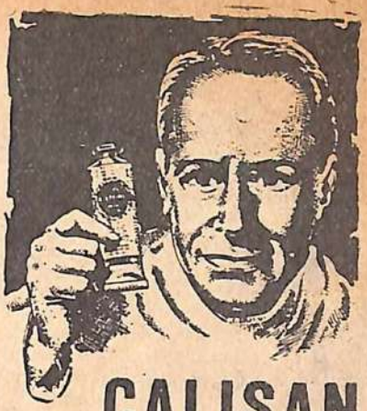

ÇALIŞAN KADINLARA

tavsiyeler

Bu fevkalâde çiçek üsaresi sizin için ideal bir sağlık ve güzellik müstahzarı olabilir.

Güzelliğinize itina için hasredecek pek fazla vaktiniz olmıyabilir. Fakat sizi bundan alıkoyan bütün meşguliyetlerinize rağmen herhalde güzel görünmek de istersiniz. Üzülmeyiniz... bazı bilginler birçok nâdir çiçeklerin içinden hayret edilecek derecede saf, bâkir bir üsare çıkarmağa muvaffak olmuşlardır ki bunu piyasada Cire Aseptine merhemi nâmı altında bulabilirsiniz. Bu merhemi akşam ve sabah yüzünüze, boynunuza ve ellerinize sürünüz. Derhal tesirlerini göreceksiniz. Kırmızılıklar, sertlikler, çatlaklar kaybolacaktır. Cildinizdeki ölü hücreler zaîl olmuştur. Bunların yerine beyaz, yepyeni hücreler çıkar. Cildiniz yumuşak, taze ve bir gül yaprağı gibi kadifeleşmiş bir hal alır. Bundan başka Cire Aseptine merhemi yüzünüzü ve ellerinizi ev işlerinin yıpranmalarına ve fena hava şartlarına karşı korur. Hemen bugünden itibaren tecrübe ediniz, neticeden hayrette kalacaksınız.

MİNİKLER EĞLENİYOR

(Başı 37. sayfada)

yukarı doğru sıvışmak isterken yakayı ele veriyor.

KÜÇÜKLER arasında dolaşarak soruyoruz. En fazla beğendikleri film "Pamuk Prenses ve Yedi Cüce" imiş. Hele o elmas madenleri ve Pamuk Prenses'in güzelliği gözlerinin önünden hiç gitmiyormuş. Sonra sırasıyla Miki ve Tarzan filmleri geliyor. Küçük bir yaramaz bizim foto arkadaşı sual yağmuruna tuttu.

— "Sen Tarzan'ı gördün mü? Yamyamlar bile ondan korkuyor" diyen küçük o anda öyle heyecanlıydı ki. Şişman yanakları şişmiş konuşurken dört bir tarafına tükürüklerini saçtığından bihaber anlatıyor. "Tarzan nasıl aslanlarla dövüşüyordu di' mi"...

Nihayet sevinç nidaları arasında film başlıyor. O gün tesadüfen Tarzan'ın bir filmi oynuyormuş. Daldan, dala atlayıp ormandan ormana girip çıkan kahraman çeşitli insanları kurtarıp, vahşi hayvanlarla boğuştu. Bir hayli uzun süren kurdele çocukların ah'ları vah'ları arasında nihayete eriyor. Kapıda duruyoruz. Hemen bütün küçükler filmin bitmesinden dolayı canları sıkılmış görülüyorlar. İşte, küçük Hasan'ı tekrar görüyoruz. Bu defa sabahki vaziyetin aksi olmuş. Hasan çocuk, filmin bitmesinden dolayı üzgün ablası ise sıcak eve dönmenin verdiği neşe içinde gülümsüyordu. İşte çocuklar böyle eğleniyor.

Tabii Güzellik...
emsalsiz
DEA
Alltığı ile temin edilebilir.
Regis

EL FALI İLİM OLDU

(Başı 27. sayfada)

izini toplamış. Doktor, el şekillerine ve avuçtaki çizgilere bakarak muayyen şekillerin muayyen huylara ve belli kader birliklerine delâlet ettiği kanaatindedir. Kendisine eski Alman imparatorundan, Hitlere, Mussoliniye ve Churchill ile Bernard Shaw'a, nihayet Einstein'a kadar bütün meşhurların ellerinin izi vardır.

Doktor Joseph Ranald, bilhassa şuna da işaret etmektedir, ki el şeklinden karakter ve kabiliyetler hakkında hükümlere varmak, el falcılığı değildir. Ama bir insanın huyu ve istidatları öğrenildi mi, onun hayattaki başarı imkânları, dolayısiyle kaderi ve alın yazısı hakkında da neticeler çıkarmak mümkündür. Diğer taraftan, avuç içinde insanın ömür çizgisi, baş çizgisi ve kalb çizgisi vardır. Bu çizgilerden, insanın umumî sıhhî durumu hakkında neticeler çıkarılır. Yani ilmî ve biolojik bir şekilde başlıyan tetkikler, sonunda fala benzer neticeler verebilirler.

Ele bakarak varılacak hükümlerde, tabiatın hemen hiçbir sahasında olmadığı gibi yüzde yüz katiyet yoktur. Ama doktor Ranald, daha 1938 senesinde Hitlerle Mussolini'nin ecelleriyle değil, öldürülerek dünyadan kalkacaklarını söylediğini iddia etmektedir. Kendi rivayetine göre, bu neticeleri, her ikisinin de ellerinde görmüş imiş.

Bu yazımızda gördüğünüz üç el izi resmi, doktor Ranald'ın koleksiyonundan alınmadır. Birinde George Bernard Shaw'ın diğerinde Winston Churchill'in, üçüncüsünde de fizik ve riyaziye âlimi Albert Einstein'ın el izlerini görüyoruz. Her üçünün ellerinin ayrı ayrı hususiyetleri, resimlerin altında yazılıdır.

Değdirildiği her şeye, iz bırakan ruju gidermek için uzun tecrübelerden sonra elde edilen

ROUGEBAISER

İdeal bir Ruj,
Parlak,
Dudakları çatlatmaz,
Kat'iyen iz bırakmaz,
Sabit

ROUGE BAİSER

(Paul Bandecroux . Paris)

Cidden her gün güzelleşiyor...

Ne kadar da değişti. Daha bir ay kadar evvel, tabii yine fena değildi... Fakat onu bugün bu derece sevimli gösteren «Al beni» sı eksikti.

Bilmem bunu neden daha evvel düşünemedim...

Bir kadında ilk önce göze çarpan nedir? Tabii saçları. Onları daha güzel, daha yumuşak ve daha parlak bir hale koymak o kadar kolay ki: Günde yalnız 2 dakika ve 1 Roja şişesi ile Vaporizatörü kâfidir. Evet, ROJA diyorum, zira ancak her saça püskürtülebilen ve bunlardan her birine yegân yegân kendi ışıldayışını aksettirmek imkânına malik bulunan hafif ve seyyal briyantin ancak ROJA'dır. Saçlarınıza ROJA püskürtünüz ve muvaffak olmanın zevkini tadınız.

ROJA Briyantini

Türkiye Mümmessilliği : LEDA TİCARET T. A. O.
P. K. 164 — Şişli - İstanbul

Bozuk havalar cildinizi çatlatıp kurutunca

NİVEA

cildinizi tekrar düzgünleştirir!

.... Çünkü Krem Nivea da cildin tabii unsurlarından olan EUCERIT mevcuttur. Bundan dolayı Krem Nivea cildin derinliklerine nüfuz ederek derinin içinde tesir eder. Krem Nivea'nın cildi beslemesi ve koruması bundan ileri gelmektedir.

AC 167

Dört defa daha güzelsiniz.

T. REKLÂM TİCARET

Buna sebep VİZ - ZAN - DE dudak rujudur. Yediğiniz, içtiğiniz, öptüğünüz zaman dahi çıkmaz. Dudakların güzel olmasını temin eder. Dudakları kurutmaz. Muhtelif renkleri vardır.

Dünyanın en meşhur Ruju

VİZ-ZAN-DE

ZANDE COSMETICS CO. INC NEW - YORK U. S.

Konuşan Gözler yakmaz
Leyla
Rimell ile elde edilebilir.
Regis

Güzelliğinizin Sırrı taze bir Ciltdir!
Sizde daha Cazibeli daha Güzel
ve daha Genç olabilirsiniz!..

Çünkü!..

1: Crème d'Ikkil Paris Londra ve New-York sosyetelerinin hayranlıkla karşıladığı yepyeni bir formülle hazırlanmıştır.

2: Yalnız Crème d'Ikkil in terkibinde bulunan Bioline maddesi en yaşlı ciltleri bile çok kısa bir zaman da gençleştirir ve cildinize bir çiçek tazeliği verir.

3: Garbın en son metotlarile hazırlanan Crème d'Ikkil in bu üstün tesirli güzellik formülünü tecrübe ediniz. kısa bir zamanda elde edeceğiniz neticeden sizde hayran kalacaksınız.

İMALİ GÜÇ
FAKAT MÜHİM!

WİLMA MONTESİ NASIL ÖLDÜ?

(Başı 34. sayfada)

nun canını kurtarmak için bir manastıra kapandığı, lâkin oradan "Romadaki hayatım" adlı bir itiraf yazarak bunun bir nüshasını Papaya, diğerini Dahiliye Nazırına gönderdiği ve bir nüshasını da Muto'nun muhakemesinde okutacağı haber alındı.

Siyah Kuğu 1952 - 53 kışında Romada San Bartolomeo markisile sık sık beraber görünmüştü. İtiraflarında, Montesi hâdisesinin esas itibariyle Muto'nun anlattığı şekilde olduğunu belirtiyordu. Fakat daha bir sürü teferruat ve tafsilât da vardı.

Patırtı böylece ayyuka çıkınca, adalet mekanizması, Montesi dosyasını yeniden ele almak mecburiyetini hissetti.

Wilma Montesi, plâjda ölü bulunduğu vakit pabuçları, çorapları, jartiyelcri, etekliği yoktu. Ceketi de bir tek düğmesi ilikli bir halde boynuna takılıydı. Gazeteci Muto o zaman kendi kendine şöyle sormuştu "Bu kız yarı soyunmuş mu, yoksa yarı giydirilmiş bir halde mi?. Sığ suda ayaklarını denize sokacak kimse etekliğini neden çıkarsın?.. Jartiyelerini neden çıkarmak lüzumunu hissetsin?.. Bütün bunları kendi çıkarmış olsa, hemen yanbaşında pabuçlariyle çoraplarının da bulunması gerekmez miydi?.."

Madem ki bu kızın hüviyetini tesbite medar olacak her şeyi ortada yoktu. Şu halde bu işte bir kurt yeniği vardı ve madem ki eşyası da orada mevcut değildi, öyleyse bu kız başka bir yerde alelâcele giydirilip oraya getirilmişti...

Muto, kızın cesedinin bulunduğu plâj kasabasında, yenilerde altı kilo Eroin ele geçirildiğini de hatırlayınca, bu kızın ölümündeki sırrı belki de keyif verici zehirler yoluyla çözeceğini düşünerek Roma fahişeleri ve aşağılık tabakası arasına dalıp gizlice tahkikata girişmeyi aklına koydu.

Gazeteci, gayet ustalıkla girişiği bu tahkikat sırasında, sevgilisi keyif verici zehirlere düşkün olduğu için pek kederli görünen Adriana Bisaccia adlı bir genç kızla tanıştı. Meğer bu kız, cesedi bulunan Wilma Montesi'yi tanımaz mıymış?.. Lâf arasında: "Wilma, iki şey arasında tercih zorunda kaldı. Ya kendisine talip olan küçük polis memuruna varacaktı; yahut da zengin bir hayat yaşıyacaktı. İnsan bir kere kokaine bulaştı mı, bir daha yakasını zor kurtarır!.." demesin mi?..

Muto, bu kızdan öğrendiklerinin kendi düşüncelerini teyit ettiğini görünce, oturup meçmuada çıkan makaleyi yazmıştı. O yazı çıktıktan bir müddet sonra da "Siyah Kuğu" kendisine başvurmuş ve: "Sizin yazdıklarınızı okuyunca gözlerim açıldı; demişti. Ben San Bartolomeo markisiyle sevişiyordum. Fakat bir gün onu genç bir kızla beraber yakaladım. Sonradan gazetelerde çıkan resimleri görünce o kızı tanıdım. Wilma Montesi idi.

Siyah Kuğu bu itirafı neden yapmıştı? Kıskançlığından mı?.. Hayır. Markiyi hâlâ sevdiğini, Markinin fena bir adam olmadığını söylüyordu. Kendisi Romaya, sahnede veya sinemada kariyer yapmak için gelmiş, marki onu himayesine almış, hattâ onun için küçük bir tiyatro olan "Küçük Pirandello" yu da açmıştı. Kız ondan öç almak istiyor değildi. Bilâkis, onu mahvettiği sefahate alıştırdığı halde yine de seviyordu.

İşte şimdi manastıra sığınmak zorunda kalan bu kızdır. Demek ki onu da meçhûl kimseler ölümle tehdit etmiş bulunuyorlar. Fakat Muto, artık kendi aleyhinde açılan davadan yakayı kurtaramıyacaktır. Zaten kurtarmak da istemiyor. Kendini müdafaa için bütün bildiklerini ortaya dökecektir. Ama şahitlerinden biri intihara teşebbüs etti. Ötekinin, Yani manastıra sığınanın, Milânoda muteber bir noter olan babası da geçenlerde, kızının hiçbir şey bilmediğini, esasen rahatsız olduğunu ve sözlerine itimat caiz olmadığını gazetecilere bildirmiştir.

Bu vaziyette Muto'nun iddiasını isbat etmesi haylı zor olacak değil midir?.. Herhalde İtalya gayet dedikodulu ve enteresan bir dava karşısındadır. Bu davada yüksek tabakadan suçlular ve onları himaye eden siyaset adamları var olduğu ispat edilirse, hükümetin durumunun bile tehlikeye düşeceği söyleniyor.

ZULEMA

(Başı 35. Sayfada)

Gazetenin verdiği havadise göre, bu Alman delikanlısı Zulema'dan yüz bulamadığı için intihar etmişti.

— Benim kabahatim yok, dedi. Benimle evlenmek istiyordu. Onu hayatıma ortak yapamazdım. Ama böyl ehareket edeceğini de hiç düşünmedim doğrusu...

Ben zavallı Alman gencini düşünürken,

— Bir tane değil, dedi. Tokyo'da da birisi benim için Harakiri yaptı.

Daha yaşamak arzusunda olduğum için güzel Zulema'dan korktum. Kendinde cesaret bulanlar varsa, Zulema'nın çılgın danslarını görmeğe, sihirli şarkılarını dinlemeğe gitsinler.

Ayrılırken iki yanağımdan öptü. Yolda, Çukulata renkli prensesi düşüne düşüne giderken, gelen gecen de bana bakıp bakıp gülüyorlardı. Neden sonra farkına vardım. İki yanağımda Zulema'nın rujlu dudak izleri kalmış. Zulema'nın izini yanaktan silmek kolay ama, kalpten silmek pek zor...

Yıldızınıza Bakıyoruz

(Başı 2. Sayfada)

lerinizi başkalarına bırakmayınız. Hissî bakımdan biraz seviye düşüklüğü olacak. Bedbin olmayınız. Birisi sizden maddî yardım isteyebilir.

YAY BURCU

(23 Kasımla 22 Aralık arasında doğanlar): Kendinize dikkat ediniz. Bu günlerde bir hastalığa yakalanabilirsiniz. Kısacası sıhhatinizi daima kontrol altında bulundurmalısınız. His hayatınız durgun gidiyor. Karşınızdakini anlayamıyorsunuz. Onun içine kapanıklığı sizi de aynı çehreye büründürüyor. Biraz açılınız. Meslekî bakımdan normal bir hafta yalnız çok fazla çalışmanın zararı bilhassa sıhhatinize zararı olabilir.

OĞLAK BURCU

(23 Aralıkla 21 Ocak arasında doğanlar): Son zamanlarda vukua gelen hadiseler sizi biraz olsun şaşırtmış vaziyette. Kendinizi ne kadar çabuk toplarsanız o kadar iyi olacak. Eski neşeyi kazandığınız zaman normale dönmüşsünüz demektir. Bu sayede his hayatınız da daha verimli hale gelebilir. Sevgilinizi daha şimdiden böyle endişelendirmeseniz iyi olacak.

KOVA BURCU

(22 Ocakla 19 Şubat arasında doğanlar): Uzun bir zaman için bir yolculuğa çıkmanız muhtemel. Bu günlerinizden azamî istifadeye çalışın. Bu hafta içinde önemli bir hadise yok denilebilir. Hissi bakımdan çok iyisiniz. Kalbiniz daima dolu vaziyette. Eski sıkıntılarınızın yerini şimdi bahtiyarlık almış. Meslekî bakımdan ufak bir değişiklik görülüyor. Cuma günü size uğur getirebilir.

BALIK BURCU

(20 Şubatla 20 Mart arasında doğanlar): Kalbe dair işler, ekseriya romantikliğin neticelerinden doğar. Sizin de hayal aleminiz biraz kuvvetli. Bir aşk meselesi sizi fazla meşgul ediyor. Yalnız vaziyeti iyice anlıyamıyorsunuz. Bunun için zamana ihtiyacınız var. Mesleki bakımdan şanslı bir hafta. Bir takdir almanız fazlasıyla muhtemel. Başkalarının işlerini üzerinize almanız biraz haddinde kalmalı. Sonra çabuk yorulursunuz.

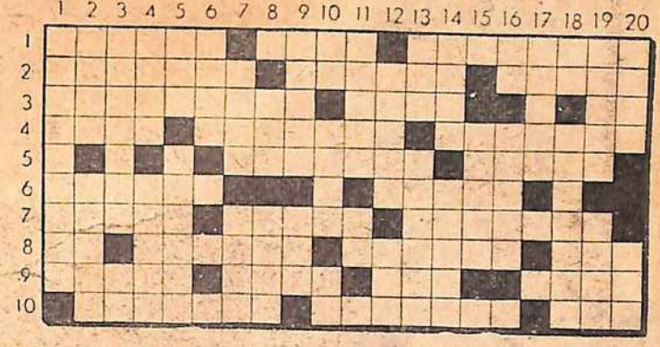

SOLDAN SAĞA:

1: Romanın küçüğü - Güzel kadın - Bir nevi şeker. 2: Denizde devrilmek - Bir ayın ismi - X şuanın geçemediği. 3: Acele yazı yazmak - Erkek dadı - Başına bir harf gelirse büyük olur. 4: Uzun kulaklı bir hayvanın karakterinin timsali - Bir deniz faciası - Rakip olanın hali. 5: Sona erememiş - Beddua. 6: Fabrikaların yaptıkları - Parlak bir kumaş. 7: Yüzün bir kısmı - Yere serilen - Büsbütün. 8: Bir uzvumuz - Vapur odası - Gösterme - Hınç. 9: (Tersi) Gözleme - portakal mahsulü bol olan bir kasaba - Çıplak - İyi olmayan. 10: Suç, kusur - Gösteriş - Hemen.

YUKARDAN AŞAĞI:

1: Egemenlik. 2: Gazetelerin parasız basmadığı - Manda yavrusu. 3: Bir koyun cinsi - (Tersi) Bir iskambil terimi. 4: Şehir, belde - Sonradan takılan isim. 5: İstanbul'un sıkıntısını çektiği - İpliğin mekânı. 6: Askerler. 7: Dua bitmeyince söylenmeyen - Deniz kızlarının üstüne oturup şarkı söyledikleri. 8: Dedelerin dedeleri - Gelir. 9: Lâkin manasına gelir - Söz. 10: Asker - İkinci Dünya Harbinde parlayan bir parti mensubu - Yiyecek. 11: Askerlerin her gün yaptıklarından - Bir nota. 12: (Tersi) Berberlerin velinimeti - (Tersi) Bazan başta yarar. 13: Yapışkan bir toprak - Asker teçhizatından. 14: Devamlı para getiren yer - Bir şeyi tanımlama.

15: Elekten geçirme. 16: Beyaz - Kuşların uçuş aleti. 17: Oturulan yer. 18: Bir emir - Bolluk. 19: Bir emir - Bolluk. 19: Bir Avrupa devletinin parası - Büyük anne. 20: Bağıt, Nikâh - Cilve.

Geçen Haftaki Bilmecenin Halli

ÇEKİNGEN MİSİNİZ?

Aşağıdaki suallere samimî olarak cevap verirseniz çekingen olup olmadığınızı anlarsınız...

1 — Yeni tanıdığınız kimselerle çabuk kaynaşır mısınız?
Evet .... Hayır ....

2 — İsim unutur musunuz?
Evet .... Hayır ....

3 — Şaka kaldıran neviden misiniz?
Evet .... Hayır ....

4 — Fırsat kaçırır mısınız?
Evet .... Hayır ....

5 — Patırtılı yerde çalışabilir misiniz yoksa randımanınız azalır mı ?
Evet .... Hayır ....

6 — Fena, iyi her türlü arzunuzu kendi kendinize kabul eder misiniz?
Evet .... Hayır ....

7 — Konserde alkışlarken "Bravo" diye bağırır mısınız?
Evet .... Hayır ....

8 — Amiriniz herhangi bir hususta fikrinizi sorarsa düşündüğünüzü olduğu gibi söyler misiniz?
Evet .... Hayır ....

9 — Her hangi bir faaliyette rol alamadığınız zaman üzülür müsünüz?
Evet .... Hayır ....

10 — "Ona ..... dedim" diye anlatırken mübalağaya kaçar mısınız?
Evet .... Hayır ....

1 — Hürmet etmediğiniz insanlarla konuşurken daha serbest mi olursunuz
Evet .... Hayır ....

12 — Piyangodan yüksek ikramiye isabet etse şehri allak bullak eder misiniz?
Evet .... Hayır ....

13 — Soyunup sokakta gezmeyi aklınızdan geçirir misiniz?
Evet .... Hayır ....

14 — Çekingen misiniz?
.....

Çekingenseniz cevaplar şöyle olmalı:

1 — Hayır, 2 — Hayır, 3 — Evet, 4 — Evet, 5 — Evet, 6 — Hayır, 7 — Hayır, 8 — Hayır, 9 — Evet, 10 — Evet 11— Evet, 12 — Evet, 13 — Evet, 14 — Hayır.

Verdiğiniz cevaplarda aldığınız reylere göre:

14 — Çekingen değilsiniz.
10 — 13 — Vaziyetiniz fena değil.
8 — 9 — Bazı hususlarda çok çekingensiniz.
8 den aşağı — Pek çekingensiniz, biraz serbestlemeniz lâzım.

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ ve TALEBE VELİLERİNE

İlkokul talebelerinin derslerini daha iyi hazırlamaları için Müfredat Programına uygun, her mevzuun başlı başına işlenmesinden meydana gelmiş ola "İLKOKULA TEMEL BİLGİLER" Serisi, 1 numaradan 120 numaraya kadar tam olarak hazırdır.

"İLKOKULA TEMEL BİLGİLER" Millî Eğitim Bakanlığınca bütün ilkokullara tavsiye edilmiştir. Her kitap 36 sahife, dört renkli bir kapak içinde, çocuğun bir roman gibi gayet kolay okuması için tatlı bir üslûpla yazılmış ve tamamen resimlenmiştir.

"İLKOKUL TEMEL BİLGİLER" gerek teker teker ve gerekse 20 şer kitaplık ciltler halinde 6 cilt olarak satılmaktadır. Beher sayısı 15 kuruş ve beher cildi 4 liradır.

Okul idarelerince yapılacak toplu siparişlerde % 20 tenzilât yapılır.

Adres: Türkiye Yayınevi Sipariş Servisi, Ankara Caddesi No. 36 . İSTANBUL.

HAFTA İLÂN FİYATLARI:

Baştan 2 sayfa sm. 300 Kr. — Arka sayfaları " 250 Kr.
Metin sayfaları " 350 Kr. — Arka kapak renkli 300 T.L.

CUTEX Sizi külfetten kurtardı!

- **Tuvaletinize**
- **Dudak rujunuza**
- **Saçınıza**

UYGUN RENGİ Bulabilmek için, Ressam Palet üzerinde uzun uzadiya rerk karıştırmak mecburivetindedir.

UYGUN RENGİ BULABİLMEK İÇİN

CUTEX in zengin çeşitli moda renklerine BİR GÖZ ATMAK KÂFİDİR

Zira **CUTEX** in mütehassısları bu ameliyeyi sizin için peşinen yapmışlardır. Fiatı eskisi gibi 100 Krş